

TamSaha

TFF'nin Aylık Futbol Dergisi

● Mart 2009 ● Sayı: 53

**Şimdi
ole zamanı**

Türkiye Futbol Federasyonu

Adına Sahibi:

Mahmut Özgener

Yayın Yönetmeni:

Zeki Çol

Sorumlu Yazışları Müdürü:

Mazlum Uluç

Yazışları:

Bağış Erten

İlker Uğur

Cem Zamur

Barış Tarık Mutlu

Nihat Özten

Türker Tozar

Görsel Tasarım:

Hasan Teoman

Baskı:

Elma Basım

Halkalı Caddesi

No: 164 B-4 Blok

Sefaköy/İstanbul

Tel: (212) 697 30 30

Faks: (212) 697 70 70

Yazışma Adresi:

Türkiye Futbol

Federasyonu

Medya İletişim

Departmanı Konaklar

Mah. İhlamlı Sok.

No: 9 34330

4. Levent/İstanbul

Telefon:

(212) 282 70 20

Dahili: 157-159

e-mail: tamsaha@tff.org.tr

Web Sitesi:

http://www.tff.org

YEREL SÜRELİ YAYIN

Para ile satılmaz

Milli Takım

6

**45 dakikalık
resital**

Kemal Onar

58

**Futbolcuya
emekli ikramiyesi**

İlker Meral

34

**Kontrolü
kaybeden
hakem biter**

Aime Jacquet

45

**Sessiz adamın
Fransız devrimi**

Mehmet Yıldız

40

**Gücüm
Allah vergisi**

Egemen Korkmaz

28

**Topu kesmek
yetmiyor**

Murat Ceylan

49

**Futbolun
sevimli bücürü**

Ahmet Güvener

68

**Kendi ligini
kendin kur**

Scott Brown

66

**Son
cesuryürek**

Hamit Altıntop

19

**Bayern'de
oynamam, Milli
Takım'a yarıyor**

Engin Bekdemir

60

**Büyüklerin
genc gözdesi**

Deloitte Raporu

12

**Fenerbahçe
akıllı tüccar**

Futbol Tarihi

24

**Sovyetlerle
sır maçlarımız**

Eski dostlar

30

**Yabancılar
gecidi**

Fair Play

38

**Kıymetini
bilen var!**

Brezilya Ligi

44

**Sambarın
sancılı doğumu**

Steaua-Dinamo

54

**Bükreş'in
ezeli rekabeti**

Ortadoğu futbolu

64

**Krizin beşiğinde
futbol aşkı**

Bu sayıya fotoğraf katkısı
sağlayan
Vatan ve Türkiye
gazeteleriyle foto muhabiri
dostlarımız Haydar Tanışan,
Eser Erenler, Bahadır Çökşler,
Mahmut Bürkük, Nuri Bekar,
Süleyman Gültekin, Halid Kayacan,
Fehim Kayaçan ve Ali Yedek'e
teşekkür ederiz.

İspanya maçının provasını güçlü Fildişi Sahili ile yapan Milli Takımımız, ilk yarıda iyi futbol oynadı, ikinci yarıda durakladı ve beraberliğe razı oldu

45 dakikalık resital

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde düzenlenecek 2010 Dünya Kupası elemelerinde, Milli Takımımızın önünde çok kritik iki İspanya maçı duruyor. İlki 28 Mart'ta Madrid'de, ikincisi 1 Nisan'da İstanbul'da. İspanya, grupta oynadığı 4 maçı da kazanmış ve 12 puanla liderlik koltuğunda oturuyor. Milli Takımımız ise dışarıda Ermenistan, içeride Bosna-Hersek galibiyetlerine karşılık Belçika ve Estonya beraberlikleriyle 4 puan yitirmiş durumda.

Türkiye-Fildişi Sahili: 1-1

İzmir Atatürk Stadı - 11 Şubat 2009

Hakemler

Sorin Corpodean, Miclos Nagy, Octavian Sovre (Romanya)

Türkiye

Volkan-Gökhan Gönül (Mehmet Yıldız dk. 75), Gökhan Zan, Servet, Caner-Tuncay (Emre dk. 46), Hamit (Ayhan dk. 62), Mehmet Aurelio, Arda (Kazım dk. 46)-Semih (Sabri dk. 46), Gökhan Ünal (Halil dk. 64)

Fildişi Sahili

Barry-Demel (Keita dk. 46), Kolo Toure, Gohouri (Bamba dk. 85), Boka-Fae (Gosso dk. 61), Yaya Toure (Kone dk. 87), Zokora (Sanogo dk. 75), Romaric-Eboue, Drogba

Goller: Gökhan Ünal (dk. 11), Drogba (dk. 90+2)

Sarı Kartlar: Kazım, Emre (Türkiye), Drogba, Boka (Fildişi Sahili)

Dört gün arayla oynanacak iki İspanya maçından çıkacak sonuçlar, grup birinciliği için belirleyici olacak. En azından 1 galibiyet, 1 beraberlik gerekiyor bize. Aksi sonuçlar grup birinciliği şansımızı tüketebilecek. Malum, sadece grup birincileri dünya Kupası finallerine direkt katılabiliyor. 9 gruptan 8'inin ikincileri ise baraj maçları oynayacak. Dolayısıyla grup ikinciliği de unutulmaması gereken hedeflerden birisi olarak önümüzde duruyor. Milli Takımımızın İspanya ile oynayacağı iki maç sırasında, ikincilik iddiasındaki Belçika ile Bosna-Hersek'in de birbirleriyle karşılaşacak olması, 28 Mart-1 Nisan günlerini iyice kritikleştiriyor. İşte böyle bir tabloyle giderek yaklaştığımız o kritik günler öncesinde Milli Takımımız Fildişi Sahili ile İspanya maçının hazırlığına çıktı. İzmir'de oynanacak maç öncesinde

açıklanan geniş kadro bir kez daha fire vermişti. Hakan Balta, Mehmet Topal ve Mevlüt Erdinç sakatlıkları, Batuhan Karadeniz de hastalığı nedeniyle kadrodan çıkarılıyordu.

Terim'den güven mesajı

Milli Takımlar Teknik Direktörü Fatih Terim, Fildişi Sahili maçı öncesi düzenlediği basın toplantısında, birilerini bir yerlerde yenmek gerekirse, Milli Takım'ın bunu yapacağını söylüyor ve takımına duyduğu güveni ortaya koyuyordu. İspanya'nın yaklaşık 30 maçtır yenilmediğini hatırlatan Terim, "Biz her zaman rakiplerimizi analiz ediyoruz, etmeye de devam edeceğiz. Bizim ne oynadığımız çok önemli. Oynamazsanız, kazanamazsanız. Biz hep bunu ön planda tuttuk. Kaybetsek de oynayarak kaybedeceğiz. Mağlubiyeti aklımın ucuna bile getirmiyorum. Sahada geçerli olan bizim ne oynadığımızdır" şeklinde konuşuyordu. İspanya maçında mağlup olmaları durumunda bile hedeflerine ulaşacaklarını kaydeden Terim, "Birilerini bir yerlerde yenmek gerekirse, Milli Takım bunu yapar. Kaybetmemek önemlidir ama kazanmanın hazzını yaşamak istiyoruz"

diye konuşuyordu. Terim, kadronun oluşturulmasıyla ilgili eleştirilere de cevap veriyor ve "Bugüne dek sisteme uyan oyuncuların performanslarına baktık, takımına bakmadık. Hiçbir ön yargıya kapılmadan, takımların isimlerine bakmadan kadro oluşturuyoruz" diyordu. Turkcell Süper Lig'de değişik bir sezon yaşadığını, rekabetin kızıştığını, ilk 6 takımın şampiyonluk yarışında olduğunu belirten Terim, "Ligden beklentimiz heyecanlı geçmesi ve bunun da Milli Takım'a yansması" yorumunda bulunuyordu. Fildişi Sahili'nin Bosnak Teknik Direktörü Vahid Halilhodžić ise Milli Takımımızı överek, "Avrupa'nın ve dünyanın en iyi ekiplerinden birisiyle oynamaya geldik" diyordu.

Tablo tersine döndü

Maç saati geldiğinde İzmir Atatürk Stadı'nı hemen hemen dolduran 50 bin civarında futbolsever mükemmel bir atmosfer oluşturmuştu. Fildişi Sahili ile tarihimize ilk kez karşı karşıya geliyorduk ve rakip takımın tüm oyuncuları Avrupa'nın önde gelen kulüplerinde forma giyen yetenekli futbolculardı. Milli Takımımız, 4-4-2 düzeniyle sahadaydı ve çift santrforla gol ararken, orta sahada da Tuncay, Hamit, Arda gibi hücum gücü yüksek oyuncularla ofansif bir anlayışı benimsemiş görünüyor. Takımımız, bugüne

kadar alışlagelmiş "ilk yarıda duran, ikinci yarıda açılan" görüntüsünden kurtulmuş, arka arkaya geliştirdiği ataklarla Fildişi Sahili kalesinde gol arıyordu. Zaten gol de gelmekte gecikmedi. Henüz 11. dakikada Caner'in pasıyla buluşan Tuncay hemen Gökhan Ünal'ı görüyor, Gökhan da ceza alanı önünden yaptığı müthiş vuruşla topu ağlara yolluyordu: 1-0. Golün ardından oyun karşılıklı ataklara dönüşüyor, Milli Takımımız özellikle Drogba üzerinden hücum etmek isteyen Fildişi Sahili'nin pas bağlantılarını başarıyla kesiyor, ancak gol girişimlerinden de sonuç alamayınca ilk yarı 1-0'lık skorla sona eriyordu. Millilerimizin ikinci yarıya üç oyuncu değişikliğiyle başlamasının yanı sıra Fildişi Sahili'nin ön alanda yaptığı baskı oyun düzenimizi bozuyor, rakip takım etkili paslaşmalarla sık sık kaleimizde gol aramaya başlıyordu. Rakibin Drogba, Zokora ve Yaya Toure ile yaptığı gol girişimlerine kalecimiz Volkan'la set çeken takımımız, Avrupa Şampiyonası finallerinde en önemli kozu olan son dakika gollerinden birini bu kez kendi kalesinde görüyordu. Fildişi Sahili'nin uzatma dakikalarında geliştirdiği organize atakta

Milli Takım 10. sıradaki yerini korudu

Milli Takımımız, FIFA'nın Şubat ayı dünya sıralamasında 1040 puanla 10. sıradaki yerini korudu. 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası'ndaki başarısı nedeniyle, dünya klasmanında ilk sıraya yükselen İspanya 1693 puanla liderliğini sürdürürken, Almanya 1403 puanla ikinci, Hollanda da 1357 puanla üçüncü sıradaki yerlerini korudu. Dünya Kupası elemelerindeki rakiplerimizden Belçika, 1 basamak yükselerek 53, 2 basamak çıkan Bosna-Hersek de 59. sıraya yerleşti. 9 basamak düşen Ermenistan 121, 4 basamak inen Estonya da 114. sıraya oturdu.

İspanya çok formda

İspanya: Casillas (Reina dk. 46)-Sergio Ramos, Albiol (Marchena dk. 75), Pique, Capdevila (Arbeloa dk. 46)-Xabi Alonso, Senna, Xavi (Güiza dk. 84), Iniesta-Villa (David Silva dk. 55), Fernando Torres (Fernando Llorente dk. 64)
İngiltere: James (Gren dk. 46)-Johnson, Terry, Jagielka (Upson dk. 46), Ashley Cole-Wright Philips, Carrick, Barry (Lampard dk. 46), Downing (Beckham dk. 46)-Heskey (Crouch dk. 46), Agbonlahor (C.Cole dk. 46)
Goller: David Villa (dk. 35), Fernando Llorente (dk. 81)

Milli Takımımızın 28 Mart ve 1 Nisan tarihlerinde arka arkaya iki grup maçı oynayacağı İspanya, Avrupa Şampiyonası finalleri ve Dünya Kupası eleme grubundaki yüksek performansını hazırlık karşılaşmalarında da sürdürüyor. İspanyollar, Sevilla'da İngiltere ile oynadıkları hazırlık maçını zorlanmadan 2-0 kazandı.

Luis Aragones'in Avrupa Şampiyonu kadrosunu bozmayan Teknik Direktör Del Bosque yönetimindeki İspanya, sakat olan Puyol ve Fabregas'ın yer almadığı İngiltere maçında da ayağa çabuk paslarla oynayarak sonuca gitti. İspanya'ya galibiyeti getiren goller 35. dakikada David Villa ve 81. dakikada Fernando Llorente kaydetti. Fenerbahçeli Güiza da son 6 dakikada Xavi'nin yerine oyuna dâhil oldu. Milli Takımımızın grubundaki diğer takımlardan Belçika, Slovenya'yı Van Buyten'in 21 ve 86. dakikalarda attığı gollerle 2-0 yenerken, Estonya, Kazakistan'a 2-0 yenildi, Ermenistan ise Letonya ile 0-0 berabere kaldı.

Başkan Özgener millilerle yemek yedi

Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Mahmut Özgener, Fildişi Sahili maçından önce Milli Takım teknik kadrosu ve futbolcularına akşam yemeği daveti verdi. İzmir Levent Marina Tesisleri’nde bulunan Sipari Restoran’daki akşam yemeğine TFF Yönetim Kurulu üyeleri de katıldı.

Fildişi Sahili Federasyonu onuruna banket

TFF, Fildişi Sahili Futbol Federasyonu yöneticilerine resmi yemek verdi. Yemeğe Türkiye Futbol Federasyonu’nu temsilen Başkanvekili Lutfi Arıboğan, Yönetim Kurulu Üyeleri Turan Mecikoğlu, Mehmet Baykan, Genel Sekreter Metin Kazancıoğlu ve Başkan Başdanışmanı Süheyl Önen katıldı.

Kone’nin ortasına hareketlenen Drogba, kale önünde yaptığı vuruşla skoru belirliyordu: 1-1

Terim: “Pozitif ve negatif taraflarımızı gördük”

Maçın ardından 90 dakikanın bir değerlendirmesini yapan Fatih Terim, takımın olumlu ve olumsuz yönlerini görme fırsatı bulduklarını, iyi bir hazırlık maçı olduğunu söylüyordu. İlk 45 dakika Milli Takım’ın, ikinci yarıda Fildişi Sahili’nin iyi oynadığını belirten Terim, rüzgârın da bu tabloda belirleyici olduğunu dile getiriyordu. İkinci yarıda orta alanı güçlendirmelerine karşın mahkûm oynamaya başladıklarını ifade eden

Terim, bu durumu Mehmet Yıldız ve Halil Altıntop’la değiştirmeye çalıştıklarını söylüyor ve “Son saniyede gol yedik. Daha önce de yiyebilirdik. İkinci golü de bulabilirdik. Güzel bir hazırlık maçı oldu. Karşımızda kaliteli bir takım vardı. Pozitif ve negatif taraflarımızı gördük. Puan maçı öncesinde istediklerimizi görmek de önemli, istemediklerimizi görmek de önemli” yorumunu yapıyordu. Takımda görev alan herkesin performansının yüksek olmasını beklediğini ifade eden Terim, “Belirli

de görmek istediğim takım oydu” diyordu. Terim, özellikle sol bek olarak görev yapan Caner’in performansından memnun olduğunu ifade ederek, “Yüksek tempoda oynamayan ama çok çabuk atağa çıkan bir takımla oynadık. Kadroda

yer alan bazı oyuncuların takımlarında oynamaması dezavantaj. Bazı arkadaşlarımız adına formlarını takip etmemiz önemli. Birilerinin performansından ne kadar memnunsak, bazılarınınkinden de memnun değiliz. Daha iyi olmalılar. Her şeye rağmen kazanmalıydık. Son saniyelerde bazen de siz yakalanıyorsunuz. Biz özel maçlarda yakalanalım, puan maçlarında yakalayalım” şeklinde konuşuyordu. Vahid Halilhodziç ise güzel bir maç izlediklerini belirterek, ilk 15 dakika oyuna çok iyi başlamadıklarını vurguluyor ve “Bu sürede bir de gol oldu. İkinci yarıda maça biz hâkimdik. Galibiyeti hak etmiştik. Avrupa’nın çok iyi bir takımı olan Türkiye’ye karşı

oynayınca kazanmak kolay değil” yorumunu yapıyordu. Halilhodziç, Milli Takımımızın İspanya maçlarındaki şansının sorulması üzerine, Türkiye’nin çok kaliteli ve deneyimli bir ekip olduğunu belirterek, “Son Avrupa Şampiyonası’nda gelişim gösterdiniz. Fakat İspanya kolay bir rakip değil. Dışarıda iyi bir sonuç almak isteyeceksiniz elbette. Ama evinizde iyi bir sonuç alacaksınız. Umarım iyi bir maç olur” cevabını veriyordu.

Diyarbakır ve Vanlı öğrenciler milli maçta

Diyarbakır ve Van’da sportif müsabakalarda başarılı olan ortaöğretim çağındaki toplam 100 öğrenci, Türkiye Futbol Federasyonu’nun davetlisi olarak İzmir’e giderek Fildişi Sahili ile oynanan milli maçı izledi. Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde gerçekleştirilen etkinlikte İzmir’e giden gençler, önce Agora Alışveriş Merkezi’nde açılan “Milli Gurur Milli Forma” sergisine katıldı, ardından da Atatürk Stadı’ndaki milli maç heyecanına tanıklık etti.

U21 Takımımız, 2011 Avrupa Şampiyonası elemelerine deplasmandaki İrlanda Cumhuriyeti maçıyla başlıyor

Ümide yeni yolculuk

2009 Avrupa Şampiyonası finallerini baraj maçlarında kaybeden U21 Milli Takımımız, şimdi yeni bir hedefe yelken açıyor; 2011 yılında Danimarka'da düzenlenecek Avrupa Şampiyonası finalleri. Elemelerde 52 takım mücadele edecek. İkiisi 6, sekizi 5 takımlı 10 grupta gerçekleştirilecek eleme mücadelesinde, gruplarını ilk sırada tamamlayan 10 takımla tüm grupların en iyi 4 ikincisi play-off'a yükselmeye hak kazanacak. Play-off'ta kazanan 7 takımın yanı sıra ev sahibi Danimarka, 2001 Avrupa Şampiyonası finallerinde yer alacak.

Oğuz Çetin'in sorumluluğunda yeni bir yapılanmaya giden Ümit Milli Takımımız, Aralık ayında yapılan seçmelerle yeniden oluşturuldu. Teknik Direktörlüğünü Hami Mandıralı'nın, antrenörlüğünü ise Zeki Önatlı'nın üstlendiği U21 Takımımız, Avrupa Şampiyonası elemeleri 2. Grubu'nda İrlanda Cumhuriyeti, İsviçre, Estonya ve Ermenistan'la mücadele edecek. Ümitlerimiz, ilk maçını 31 Mart'ta Cork şehrindeki

Turners Cross Stadı'nda İrlanda Cumhuriyeti ile oynayacak. Ümit Milli Takım Teknik Sorumlusu Oğuz Çetin, bu aşamada bir yandan A Milli Takım'a oyuncu yetiştirirken, diğer yandan 2012 Londra Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye'yi temsil

Hami Mandıralı

Maç Programı

31.03.2009	İrlanda Cumhuriyeti-Türkiye
09.06.2009	Ermenistan-Türkiye
09.09.2009	Gürcistan-Türkiye
13.10.2009	Türkiye-Ermenistan
14.11.2009	Türkiye-İsviçre
18.11.2009	Türkiye-Estonya
23.05.2010	Estonya-Türkiye
26.05.2010	İsviçre-Türkiye
04.09.2010	Türkiye-Gürcistan
07.09.2010	Türkiye-İrlanda Cumhuriyeti

Türkiye-Ukrayna: 2-2

Altay Alsancak Stadı - 10 Şubat 2009

Hakemler

Tolga Özkalfa, Serkan Akarca, Ekrem Kan

Türkiye

Sinan (Onur dk. 46)-Yavuz, İhsan (Abdullah dk. 64), Mahmut (Ahmet dk. 74), Ferhat (Hasan dk. 40)-Tunay, İsmail (Turgut dk. 46) Serkan, Tufan (Seçkin dk. 46)-Tevfik, Guido Koçer (Serhat dk. 46)

Ukrayna

Roman (Denys dk. 46)-Matvyeyev, Sakhnevych, Sergei, Valeri, Oleg (Maym dk. 46), Anton (Fartushniak dk. 46), Sergiy, Yuriy, Andrii (Volodymyr dk. 46), Oleksandr

Goller

Yuriy (dk. 4), Oleksandr (dm. 59), Tevfik (dk. 20 ve 61 penaltıdan)

Sarı Kartlar

Oleksandr, Sergiy (Ukrayna), Serhat, Abdullah (Türkiye)

Türkiye-Ukrayna: 1-2

Manisa 19 Mayıs Stadı - 10 Şubat 2009

Hakemler

Koray Gençerler, Volkan Nariñç, Cümhur Altay

Türkiye

Cenk (Volkan dk. 46)-Yiğit, Emre, İsmail, Aykut (Serdar dk. 46)-Deniz (Tunay dk. 46), Murat (Fuat dk. 69), Soner, Sercan-Ömer (Mustafa dk. 46), Ferhat (Alpaslan dk. 59)

Ukrayna

Kanibolockiy-Rodina, Rakitckyy, Selin, Hryhoryk (Fartushniak dk. 61)-Stepanenko, Konoplianka (Postupalenko dk. 82), Vasin, Morozyuk-Zozulia, Chesnakov

Goller

Konoplianka (dk. 26), Soner (dk. 29), Vasin (dk. 69)

Sarı Kartlar

Rodina, Kanibolockiy (Ukrayna)

Fenerbahçe akıllı tüccar

Dünya futbol ekonomisinin nabzını tutan Deloitte firmasının “Para Ligi” raporunda ilk 20 takım arasına ilk defa bir Türk kulübünün girmesi çarpıcı bir veriydi. Fenerbahçe’nin bu başarısının altında, tüm gelirlerinin yüzde 51’ini bulan ticari faaliyetleri yatıyor. Öyle ki, Fenerbahçe ticari getirisinin toplam gelirlerinin içindeki oranı açısından Bayern Münih’in ardından ikinci sırada yer alıyor. Raporun ortaya koyduğu bir başka gerçek ise futbol ekonomisinin, dünyanın yaşadığı ekonomik krizden diğer sektörler kadar şiddetli etkilenmediği. 12 yıl içinde ilk 20 kulübün toplam geliri üç katına ulaşırken, son yılda da yüzde 6’lık bir artış sağlanmış.

Bağış Erten

Futbol endüstrisi dünyasının en saygın raporlarından biri olan Deloitte firmasının Futbol Money League 2008 (Futbol Para Ligi) raporu geçtiğimiz ay içinde yayınlandı. Özellikle Fenerbahçe’nin ilk 20’de yer bulmasıyla kamuoyunda da geniş yankı oluşturan raporun tek özelliği bir Türk takımının ilk defa ilk 20’de yer alması değil şüphesiz. Rapor dünya futbol ekonomisinin pek çok önemli noktasına değiniyor. Öncelikle şu gerçeği görüyoruz, futbol piyasası giderek büyüyor. 12.’si yayınlanan raporun ilkinden bu yana 20 kulübün toplam gelirleri üç katını aşmış durumda. Geçen seneden bu seneye bile yüzde 6’lık bir artış, yani 220 milyon euroluk bir gelir fazlası söz konusu. Tabii bunun hep böyle devam edeceği konusundaki kararlılık ne yazık ki büyük ekonomik kriz sonrasında biraz sarsılmış gibi. Bu yüzden söz konusu artışın sürekliliğini ölçmek için asıl gelecek seneki raporu beklemek şart. Ama yine de futbol endüstrisinin bu krizden diğer sektörler kadar etkilenmeyeceğini öngörüyor rapor. Ancak bu ticari gelirler ve gişe gelirlerinde bir azalma beklentisini engellemiyor. Yine de umut verici bir resim de yok değil. Mesela sezonun ilk yarılarında gişe gelirlerinde belirgin bir azalma olmadı. Hatta bir önceki sezona oranla düşüş bile yok. Ayrıca dünya ekonomisinin ciddi bir resesyona girdiği günümüzde bile pek çok büyük kulüp forma reklamlarını, ana sponsorlarını daha iyi koşullarla yenileyebiliyor ya da mevcut anlaşmaları kendi lehlerine daha verimli kılabiliyor. Bu da futbol sektörünü bir ölçüde de

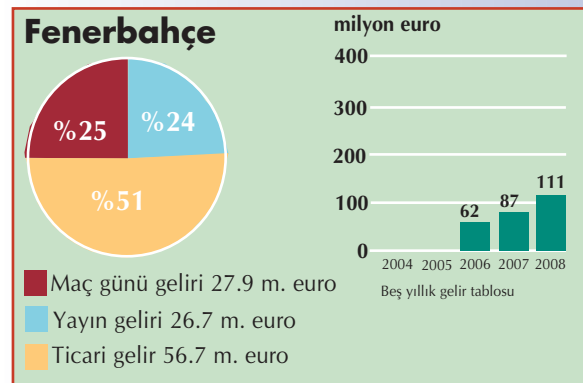
olsa krize karşı dayanıklı kılıyor. İlk 20’nin geneline baktığımızda ise karşımıza şu sonuçlar çıkıyor. ♦ İlk 20’de beş büyük Avrupa ligi dışından gelen tek takım Fenerbahçe. ♦ Yine İngiliz ağırlığı söz konusu. İki yıl önce listede 8 İngiliz takımı vardı, geçen sene 6’ya inen rakam bu sene yeniden 7’ye çıkmış durumda. Yani bir başka deyişle üç takımdan biri İngiliz. Üstelik ilk 7’ye 4 takım vermiş durumdalar. ♦ İlk 3’te iki İspanyol olmasına rağmen listede başka İspanyol takımı yok. ♦ İlk 7’de hiç İtalyan takımı yok. Ama sonraki dört sırayı İtalyanlar alıyor. ♦ İlk 20’de 4 de Alman takımı var. ♦ İlk 3’ün yeri değişmedi. İki senedir ilk 3 takım aynı. ♦ En büyük yükseliş üç sıra birden atlayan Bayern Münih, Schalke ve Marsilya’dan geldi. ♦ En büyük düşüş ise dört sıra birden gerileyen Tottenham’ın. Londra ekibini üç sıra birden inen Newcastle izliyor. ♦ İlk 20’ye girmek için en düşük gelir oranı 100 milyon euroyu aştı. 20. sıradaki Manchester City’nin geliri 104 milyon euro. ♦ Geçen sene dört yeni takım vardı, bu yıl bu sayı üçe düştü. Listenin yeni isimleri Stuttgart, Fenerbahçe ve Manchester C ty. Şimdi de teker teker mali kalemleri analiz edelim.

Maç günü gelirleri

♦ En fazla maç günü gelirine sahip olan kulüp 128.2 milyon euroyla Manchester United. Bu rakam ilk 20’de yer alan 6 kulübün genel gelirinden fazla. ♦ Maç günü gelirlerinde ikinci

Arsenal, üçüncü Real Madrid, dördüncü Chelsea, beşinci Barcelona. ♦ Yüzde olarak bakıldığında bütçesinin en büyük kalemi “maç günü gelirleri” olan kulüp ise Arsenal. Arsenal’in toplam gelirinin yüzde 45.2’si maç gününden geliyor. Onları Manchester United, Hamburg, Tottenham ve Chelsea izliyor. ♦ En fazla maç günü geliri elde eden ilk 4 kulübün üçü İngiliz; Manchester United, Arsenal ve Chelsea. ♦ Manchester City dışında kalan 6 İngiliz kulübü maç günü gelirleri açısından ilk 10’da yer alıyor. ♦ Yüzde olarak baktığımızda ilk 6 kulübün 5’i İngiliz. Bu da maç günü gelirlerinin İngilizler için en önemli kalem olduğunu ispatlıyor. ♦ İlk 7’nin hepsi en az 50 milyon dolarlık maç günü gelirine sahip. ♦ Rakam olarak baktığımızda maç günü gelirleri açısından 9. sırada olan Hamburg takımı, yüzde olarak ele aldığımızda 3. sıraya yükseliyor. ♦ Maç günü gelirlerinde rakam sıralamasında üst sırada yer

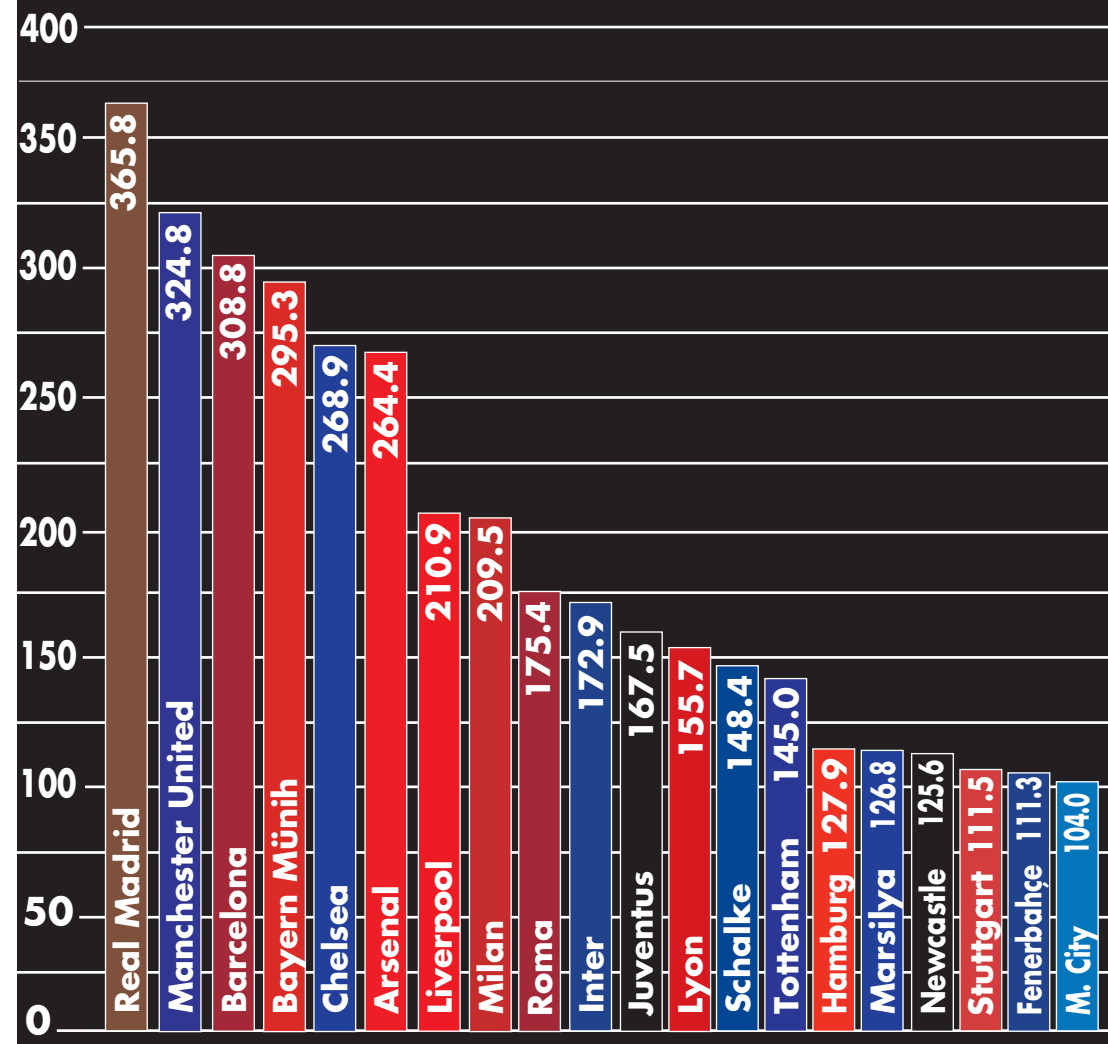

alıp, yüzdeye vurulduğunda daha alt sıraya düşen tek takım Liverpool. ♦ En az maç günü geliri Juventus’un. İtalyan kulübünün sadece 12.5 milyon euroluk maç günü geliri var. ♦ Maç günü gelirleri açısından en sorunlu kulüpler İtalyanlar. İlk 10’da hiçbir İtalyan kulübü yer almıyor. ♦ Yüzde olarak baktığımızda İtalyan kulüpleri açısından durum daha da vahim. Son beş sıranın dördü İtalyan.

Yayın gelirleri

♦ En fazla yayın gelirine sahip kulüp 135.8 milyon euroyla Real Madrid. Bu rakam ilk 20’de yer alan 6 kulübün genel gelirinden fazla. ♦ Yayın gelirlerinde ikinci Milan, üçüncü Barcelona, dördüncü Manchester United, beşinci Inter. ♦ Yüzde olarak bakıldığında bütçesinin en büyük kalemi “yayın gelirleri” olan kulüp ise Juventus. Juventus’un toplam gelirinin yüzde 63.6’sı yayın gelirlerinden kaynaklanıyor. Onları Inter, Roma, Milan ve Marsilya izliyor. ♦ İtalyan kulüplerinin en büyük gelir kalemi yayın gelirleri. O kadar ki, yüzde olarak bakıldığında ilk dörtte sadece onlar var. Rakam olarak da ilk 7’nin 4’ü İtalyan. ♦ İlk 7 kulüp yayın geliri olarak 100 milyon euro barajını geçmiş durumda. ♦ En az yayın gelirine sahip kulüp 26.7 milyon euroyla Fenerbahçe. Fenerbahçe 10. Arsenal kadar yayın gelirine sahip olsaydı ilk 10’a giriyordu.

İlk 20 kulübün 2007-2008 gelir tablosu (Milyon euro)

♦ Yayın geliri açısından en sıkıntılı kulüpler Almanlar. Rakamsal olarak son 4’ün 3’ü Alman. ♦ Yüzde olarak baktığımızda Bayern Münih’in yayın gelirleri açısından en kötü durumdaki kulüp olduğunu görüyoruz. Yayın geliri, Bayera kulübünün genel gelirlerinin sadece yüzde 16.7’si. Eğer Bayern 10. Arsenal kadar yayın gelirine sahip olsaydı ikinci sıraya çıkacaktı.

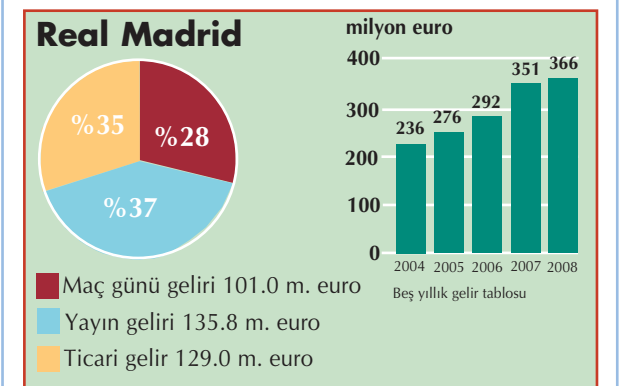
Ticari gelirler

♦ En fazla ticari gelire sahip kulüp 176.5 milyon euroyla Bayern Münih. Bayern sadece ticari gelirleriyle 9. sıraya çıkabiliyor. Bu rakam 11 kulübün genel gelirinden fazla. ♦ Ticari gelirlerde ikinci Real Madrid, üçüncü Barcelona, dördüncü Manchester United, beşinci Chelsea. ♦ Ticari gelirleri 100 milyon euronun üzerinde sadece üç kulüp var. ♦ Yüzde olarak bakıldığında bütçesinin en büyük kalemi “ticari gelirler” olan kulüp ise yine Bayern Münih. Bayera temsilcisi toplam gelirinin yüzde 59.8’i ticari gelirlerden geliyor. İlginçtir, Bayern’in ardında Fenerbahçe bulunuyor. Yüzde olarak Fenerbahçe gelirlerinin yarısından fazlasını ticari faaliyetlerden sağlıyor. Onları yine Alman takımları izliyor; Stuttgart, Hamburg ve Schalke. ♦ En az ticari gelire sahip kulüp 26 milyon euroyla Manchester City. ♦ Yüzde olarak baktığımızda bu sefer sonuncu sıra bir başka İngiliz kulübü Arsenal’in oluyor. ♦ İngilizlerin ticari gelirleri genel gelirden düşük kalem. Yüzde olarak en kötü beş takımın dördü İngiliz.

1 R.Madrid **365.8**
milyon euro

♦ Üst üste dördüncü yıl da listenin tepesinde Real Madrid var. ♦ Geçen seneye göre gelirlerde yüzde 4’lük (14.8 milyon euro) bir artış sağlamış durumdalar. ♦ 2002’den bu yana gelirlerini ikiye katladılar ve en yakın takipçilerine 41 milyon euro fark attılar. ♦ Forma sponsoru BenQ Mobile’in iflas etmesi ve başlı başına bir marka olan David Beckham’ın ayrılması bile onların ticari gelirlerdeki artışını engellemiyor. ♦ Krize karşı da dirençli görünüyorlar. Çünkü forma reklamı ve resmi tedarikçi anlaşmalarını önümüzdeki üç yılı kapsayacak şekilde uzattılar. ♦ Son yıllarda Şampiyonlar Ligi’ndeki başarısızlığa rağmen yine de birincilik koltukları sarsılmıyor. ♦ Yayın gelirleri 2004’ten beri ilk kez bütçedeki en büyük kalem haline geldi. ♦ Bütçe kalemleri içinde en büyük artış yüzde 23’le maç günü gelirlerinde. Bunun en büyük nedeni kurumsal ağırlama yatırımları. ♦ 2009 sonu sonunda beklenen gelir 400 milyon euro.

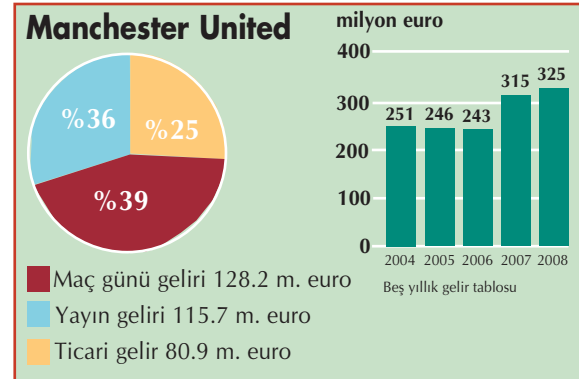

2

Manchester United

324.8
milyon euro

- ◆ Geçen sene hem lig hem de Şampiyonlar Ligi'ni kazanan takım, bütün bütçe kalemlerinde artış sağladı. Toplam artış oranı yüzde 21.
- ◆ Sterlinin euro karşısında değer kaybetmesi olmasa, belki de 2005'ten sonra bir kez daha Para Ligi'nin tepesinde yer alacaklardı.
- ◆ 72 bin kişilik stadyum kapasiteleri en yakın İngiliz rakiplerinden 16 bin kişi fazla ve bu da gelirlerini direkt etkiliyor.
- ◆ Bilet fiyatlarına zam yapmış olmalarına rağmen doluluk oranı değişmeyince maç günü gelirlerinde yüzde 9'luk bir artış sağladılar. 128.2 milyon euroluk maç günü gelirleriyle bu alanda birinciler.
- ◆ Premier Lig'le imzalanan yeni yayın sözleşmesi ve geçen seneki başarılar sayesinde yayın gelirlerinde yüzde 54'lük bir artış sağladılar.
- ◆ Forma reklamı anlaşması yaptıkları AIG firması iflasa sürülse de yıllık 17.8 milyon euroluk forma gelirinde bir düşüş yok. Fakat 2010-2011 yılından itibaren geçerli olmak üzere yeni bir forma reklamı sponsoru arıyorlar.
- ◆ Uluslararası alandaki başarı ve şöhret onları ekonomik kriz karşısında dayanıklı kılacak gibi.

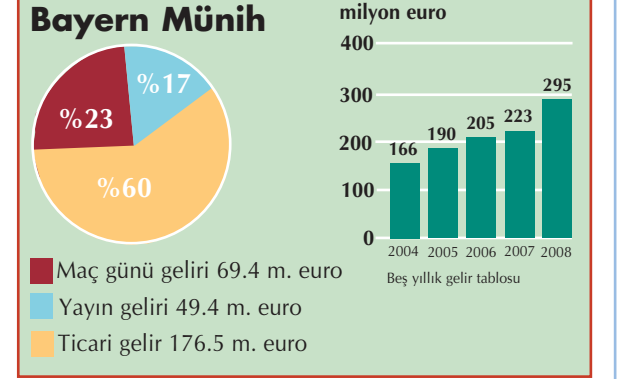

4

Bayern Münih

295.3
milyon euro

- ◆ Beş yıl sonra yeniden en zengin beş kulüp arasında yer aldılar.
- ◆ Üç basamak birden çıkıp ilk beşte yer almalarının nedeni 72 milyon euroluk (yüzde 32) gelir artışı. Bu yılın en büyük artışı bu. Üstelik bu başarı, kulübün 1996-1997'den beri ilk kez Şampiyonlar Ligi'ne katılma hakkını kaçırdığı sezonda geldi.
- ◆ Ticari gelirler açısından açık ara en başarılı kulüp. Ticari gelirler sıralamasında ikinci Real Madrid'e 45 milyon euro fark atmış durumdalar.
- ◆ Gelir artışının en büyük nedeni stadyumun artık yüzde 100'ünü ele geçirmiş olmaları. 1860 Münih'ten yüzde 50'lik diğer payı almalarıyla birlikte artık Allianz Arena sadece Bayern Münih'in. Böylece Allianz Arena'dan toplam 41.6 milyon euro gelir elde ettiler.
- ◆ Luca Toni ve Frank Ribery gibi yıldızların gelişi sayesinde forma satışlarından da önemli bir gelir elde ettiler. Merchandising gelirlerindeki yüzde 27'lik artış bu sayede gerçekleşti.
- ◆ İçeride oynadıkları 27 maçta 69 bin ortalama yakalayıp 69.4 milyon euro maç günü geliri elde ettiler.
- ◆ Şampiyonlar Ligi'ne kalamamış olmaları yayın gelirlerinde yüzde 19'luk bir düşüşe neden oldu. Bu yüzden bütçedeki en düşük gelir kalemi yayın gelirleriydi. Zaten Top 20'de oran olarak en az yayın geliriye sahip kulüp Bayern.
- ◆ 2009-2010 sezonundan itibaren geçerli olacak olan yeni yayın sözleşmesi bu açığı kapatacak gibi gözüküyor. Bir de buna bu seneki Şampiyonlar Ligi gelirleri eklenirse Bayern'in önümüzdeki yıllarda yükseleceği kesin.

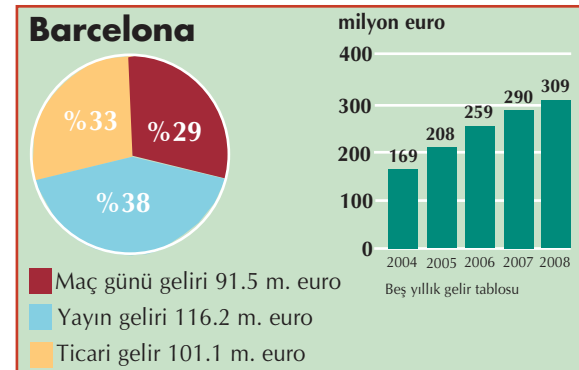

3

Barcelona

308.8
milyon euro

- ◆ İlk kez bu yıl 300 milyon euro barajını geçtiler.
- ◆ Yayın gelirleri, geçen seneye göre yüzde 9'luk bir artışla, yine bütçe içindeki en büyük kalem. Üstelik yeni yayın sözleşmesi sayesinde gelecek seneden itibaren yıllık 150 milyon euro kazanacaklar.
- ◆ Şampiyonlar Ligi'ndeki yarı final sayesinde UEFA'dan bir önceki yıla göre yüzde 21 daha fazla gelir elde ettiler.
- ◆ Geçen seneye göre yüzde 7'lik artış sağladıkları ticari gelirlerde ilk defa 100 milyon euro barajını geçtiler. Böylece Bayern Münih ve Real Madrid'in ardından bu kategoride üçüncü sıraya çıktılar.
- ◆ Forma reklamı geliri olmadan ticari gelirlerde bu derece yüksek bir rakam tutturmaları şaşırtıcı ve etkileyici. İlk 20'de forma reklamı geliri olmayan tek kulüp.
- ◆ Seyirci sayısındaki düşüşe rağmen maç günü gelirlerinde de yüzde 3'lük artış var. Bunun nedeni bilet fiyatlarına zam değil, ev sahibi oldukları iki fazla maç. Yani sadece iki maç fazlası bile büyük bir gelir artışı demek. Önümüzdeki yıllarda 10 bin kişilik bir kapasite artırımı düşüncelerinin nedeni de bu.
- ◆ Yeni ticari ve yayın geliri anlaşmalarıyla 2009 sonunda hedeflenen gelir 380 milyon euro.

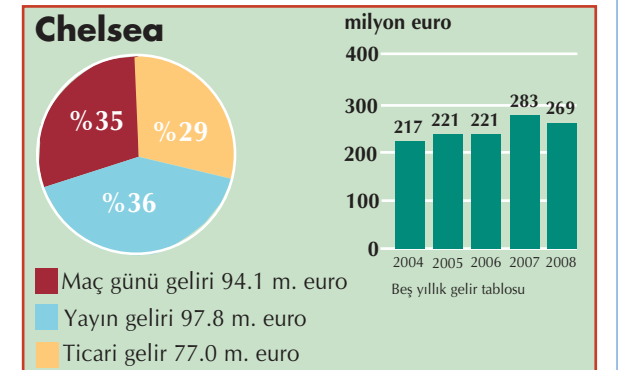

5

Chelsea

268.9
milyon euro

- ◆ Geçen seneki hayal kırıklığı (iki finali de son anda kaçırmış olmaları) mali açıdan onları çok etkilememiş gibi.
- ◆ Gelirlerini iki haneli rakamla artıran kulüplerden biri. Ama Bayern Münih'in müthiş atağı yüzünden beşinciliğe düştüler.
- ◆ Gelir artışının en büyük nedeni yayın gelirlerindeki yükseliş. Yüzde 30'luk bir artışla 97.8 milyon euroya ulaşılar. Bunda Şampiyonlar Ligi finalinde oynamalarının etkisi büyük.
- ◆ 41 bin 400 kişilik stat kapasitesine rağmen 94.1 milyon euroluk maç günü geliri bu açıdan büyük başarı. Bunda en büyük neden pahalı bilet satışı.
- ◆ Ticari gelirlerde çeşitli sponsorluk anlaşmalarından besleniyorlar. Bu sayede yüzde 8'lik bir artışla 77 milyon euroya ulaşılar.
- ◆ Gelecek açısından bakıldığında eğer sportif başarı yakalayamazlarsa kulübün ilerisi pek parlak gözüküyor. Çünkü genel olarak yayın gelirine bağımlılar ve kriz ortamında maç günü gelirlerinin artması beklenmiyor. Ticari atılım yapmazlarsa ilk beşten düşmeleri bekleniyor.

6

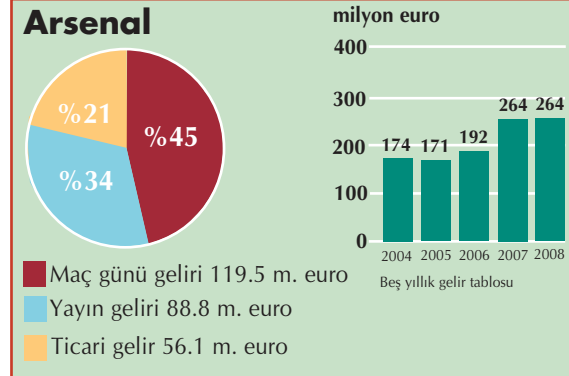
Arsenal

264.4
milyon euro

- ◆ Geçen sene ilk defa 200 milyonu geçmişlerdi. Emirates Stadı'ndaki ikinci yıllarında tekrar yüzde 18'lik bir artış sağladılar.
- ◆ Highbury'nin yerine yapılan emlaktan gelen 19.2 milyon euroluk gelir bu hesaba dâhil değil.
- ◆ Yayın gelirlerinde en fazla artış sağlayan kulüp. Yüzde 55'lik bir yükselişle 88.8 milyon euroluk kazanç sağladılar.
- ◆ Sadece Şampiyonlar Ligi'nden 23.2 milyon euro elde ettiler.
- ◆ Emirates'in 60 bin 100 kişilik kapasitesi sayesinde maç günü gelirleri en büyük kalem. Toplam 94.6 milyon ve yüzde 45'lik bir

payı var. Üstelik çok daha pahalı olmayan biletler için sırada bekleyen 50 bin kişilik talep var.

◆ Ticari açıdan uzun süreli pek çok anlaşma yapmış olmaları ticari gelirlerde büyük bir artışı engelliyor. Yarıştıkları diğer İngiliz kulüplerin çok gerisinde kalmış durumdadır. Bu olumsuzluğu aşmak için ikincil sponsorluklar ve uluslararası ticari atılımlara önem veriyorlar. Önümüzdeki yıllarda muhtemel bir artış buradan gelecek.

7

Liverpool

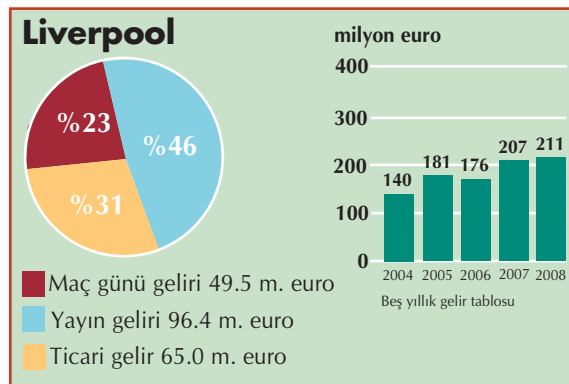
210.9
milyon euro

- ◆ Sterlin açısından bakıldığında yüzde 20'lik artış yakaladılar. Ama sterlinin euro karşısında değer kaybetmesi artışlarını hafif gösterdi.
- ◆ Yayın gelirlerine dayalı bir mali yapıları var. Toplam gelirin yüzde 46'sı bu kaynaktan geliyor. Bunun en büyük nedeni yayın gelirlerindeki yüzde 33'lük artış.
- ◆ Yayın gelirlerindeki artışın kaynağı Premier Lig'in yeni yayın sözleşmesi. Çünkü Şampiyonlar Ligi'nden bir önceki yıla göre daha az gelir elde ettiler. Bir önceki sezon final oynamışlardı, geçen sene ise yarı finalde kaldılar. Üstelik iki İngiliz takımı oynayınca payları çok düştü.
- ◆ Ticari gelirlerde

yüzde 19'luk önemli bir artış yakaladılar. Forma reklamı anlaşmalarını üç yıl daha uzattılar. Üstelik büyük bir artışla. Buna ikincil sponsorlu yeni anlaşmaları ekleyince yükseliş anlaşılır hale geliyor.

◆ Yine dolu stadyuma oynadılar, ama daha az iç saha maçı yüzünden bekledikleri gelir artışı olmadı.

◆ Yeni stadyum planı ekonomik kriz nedeniyle şimdilik ertelendi. Stadyum tamamlandığında 73 bin kişilik olacak ve Liverpool maç günü gelirlerini katlayacak.

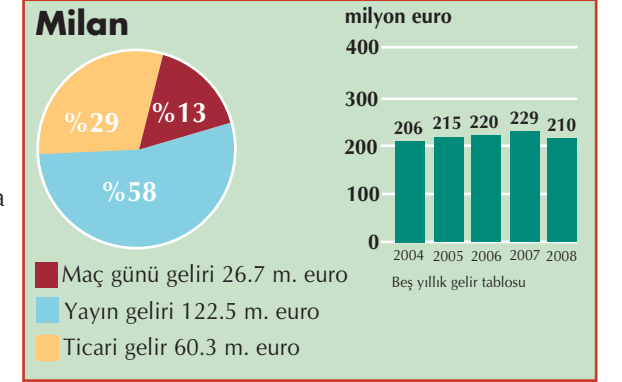

8

Milan

209.5
milyon euro

- ◆ Yüzde 8'lik gelir kaybıyla iki basamak düştüler.
- ◆ Başarısız sezon bunun en büyük nedeni. Bir önceki sene Şampiyonlar Ligi'ni alan takım bu sefer kupaya katılamadı bile. 2001-2002'den beri bu ilk defa başarısına geldi.
- ◆ Yayın gelirleri açık ara en büyük gelir kalemi. Yüzde 58'lik bir orana sahip. Yine de bu alanda toplamda yüzde 10'luk bir kayıpları var. Bunun en büyük nedeni Şampiyonlar Ligi'nden ilk turda elenmiş olmaları.
- ◆ Ticari gelirlerinde de yüzde 8'lik azalma var. Forma reklamı gelirlerinde uzun süreli sözleşme sayesinde büyük bir gerileme beklenmiyor.
- ◆ Tek artış maç günü gelirlerinde. Bunun en büyük nedeni ise oynanan 6 fazla iç saha maçı. Buna rağmen hem Milan'ın hem de Inter'in maç günü gelirleri ilk 10'daki diğer kulüplerin çok gerisinde. Bu yüzden bütün İtalyan kulüpleri gibi onlar da stadyumda yenilemeye gitme isteğinde.

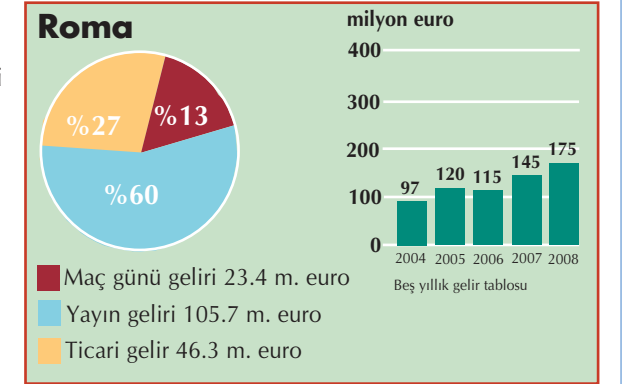

9

Roma

175.4
milyon euro

- ◆ İlk 10'da yer almasına rağmen 200 milyon euronun altında geliri olan üç kulübün en iyisi.
- ◆ Yeni yayın sözleşmesi ve ticari anlaşmalar sayesinde büyük bir çıkış yakaladılar. Yüzde 21'lik bir artış demek bu.
- ◆ Şampiyonlar Ligi'nde çeyrek final oynamak ve İtalya Kupası'nı kazanmak da yayın gelirlerini artırdı.
- ◆ Asıl başarıları ticari gelirlerde. Tam yüzde 59'luk bir artış sağladılar. Bunda en büyük neden yeni forma tedarikçisi ve forma reklamı anlaşması.
- ◆ En büyük beşinci stada sahip kulüp olmalarına rağmen ortalama seyirci sayısı en düşük Para Ligi kulübü.
- ◆ Yine de maç günü gelirlerinde de yüzde 11'lik bir artış sağladılar.

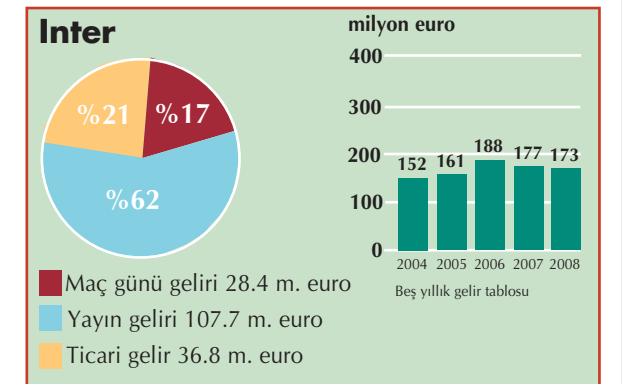

10

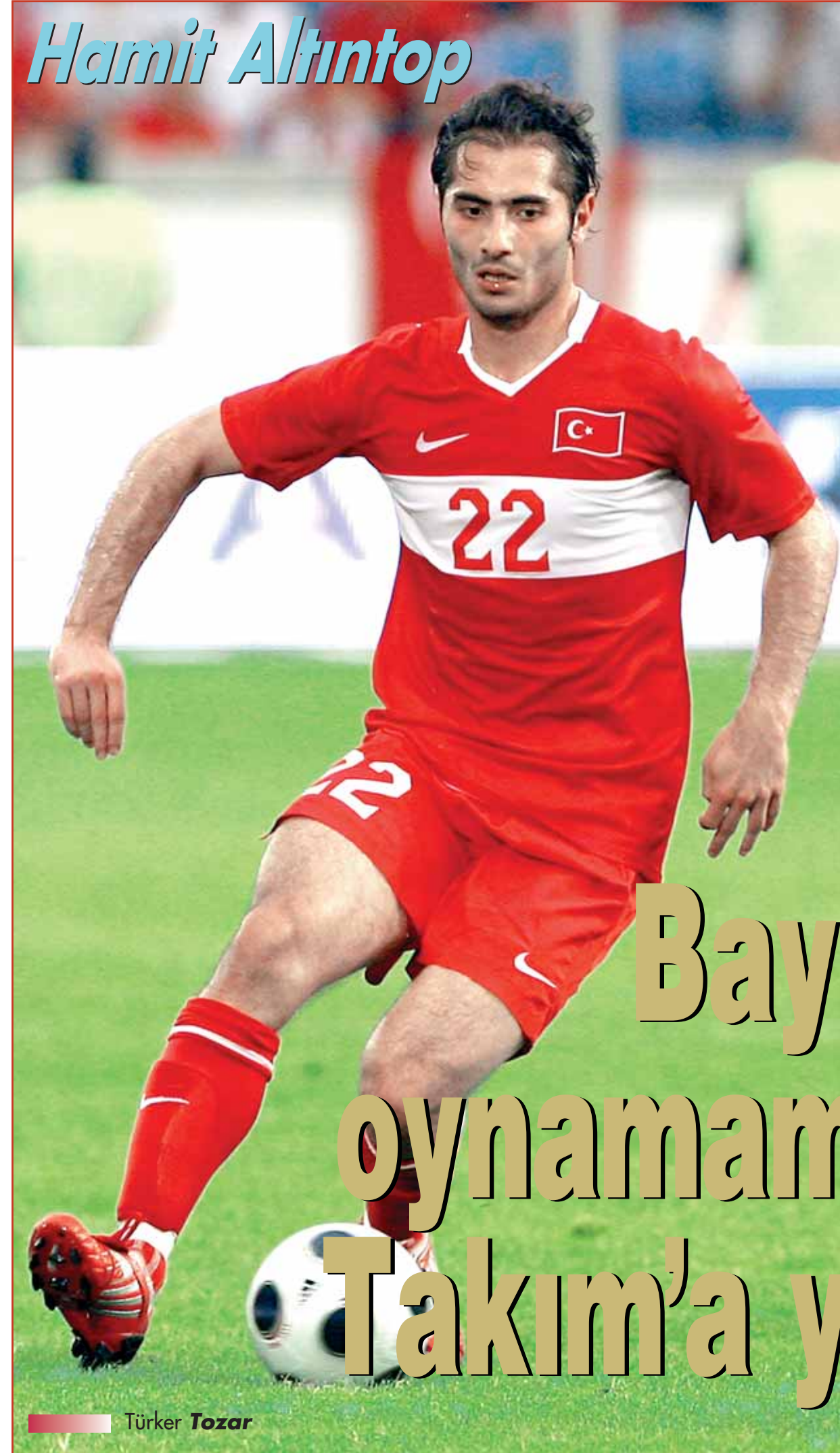
Inter

172.9
milyon euro

- ◆ İlk 10'da yerini kaybeden kulüplerden biri. Bir basamak gerilediler. Yüzde 2'lik bir azalma var.
- ◆ Üçüncü kez üst üste şampiyonluk ve kupa finali önemliydi ama Şampiyonlar Ligi'nden ikinci turda elenmeleri yine onları hedeften uzaklaştırdı.
- ◆ Yayın gelirleri neredeyse her şey demek. Yüzde 62'lik gelir elde ettiler. Şampiyonlar Ligi gelirlerinde ise yüzde 10'luk düşüş var.
- ◆ Maç günü gelirlerinde yüzde 4'lük artış var ama bu da tatmin edici değil. Diğer İtalyan kulüpleri gibi onlar da bu açıdan sıkıntılıdalar. Bu yüzden yeni stat yapma yoluna gidiyorlar.

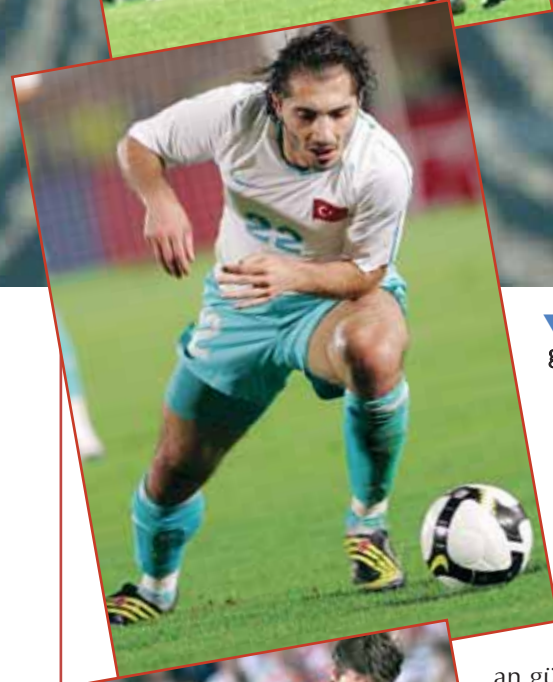
Hamit Altıntop

Milli Takımımızın Avrupa Şampiyonası elemelerinde ve finallerinde gösterdiği performansta onun payı bir başkaydı. Dönüm noktalarında çok kritik asistler yaptı, çok kritik goller attı. Ancak o tüm bunların geçmişte kaldığını, bugünü yaşayıp yarına baktığını söyleyecek kadar tevazu sahibi. Sakatlığını bile ruhunu dinlendirmek ve hızla akıp giden hayatı daha iyi algılamak için fırsat gördüğünü anlatıyor. Bayern'den ayrılmayı hiç düşünmediğini, böylesine büyük bir kulüpte öğrendikleriyle Milli Takım'a daha fazla katkı sağladığını belirtiyor.

Bayern'de oynamam, Milli Takım'a yarıyor

Türker Tozar

▼Her daim Türkiye'deki takımların transfer gündemindesin. Peki, senin gündeminde yakın gelecekte Türkiye'de oynamak gibi bir plan var mı? ▲Şu an gündemimde transfer değil sadece bugün yaşamak var. Çünkü Bayern Münih'le 2010 yılına kadar mukavelem bulunuyor. Çok iyi bir ortamda futbol oynadığıma inanıyorum. Bayern Münih'te öğrendiklerimi, orada yakaladığım havayı Türk Milli Takımı'na da yansıtıyorum. Bir anlamda orada öğrendikleri Milli Takım'da uyguluyorum. Özellikle Avrupa Şampiyonası elemeleri ve finalleri sırasındaki performansım bunun için iyi bir örnekti. Bu nedenle şu an gündemimde başka bir takıma transfer olmak gibi bir düşünce yok.

▼Bosman kuralları gereği kulüpler sözleşmesi bitecek oyuncularıyla uzun vadeli mukaveleler yapmak istiyor. Bayern Münih cephesinden sana böyle bir sözleşme uzatma teklifi geldi mi?

▲Böyle bir konuşma olmadı. Sonuçta sözleşmeler tek taraflı değildir. Bu noktada iki tarafın da görüşleri önemli. Ben sadece kendi düşüncelerime adapteyim. Bir konu varsa, her zaman kulağım açıktır, dinlerim. Ama önemli olan bu dönemde futbolcunun performansını göstermesidir. Benim düşüncem Bayern Münih'le devam etmek yönünde.

▼Bayern Münih Almanya'da sadece Bayernlilerin sevdiği, diğerlerinin ise sevmemenin ötesinde duygular beslediği bir takım. Bu da Bayern'in bir yerde, diğerlerinin başka bir yerde durduğunu ve kulübün büyüklüğünü gösteriyor. Bayern Münih oyuncusu olmak sana neler kattı, kariyerinde neleri değiştirdi?

▲Bayern Münih gerçekten son 15-20 yıldır çok büyük bir aşama yaptı ve diğer takımların da örnek aldığı bir kulüp haline geldi. Sadece saha içi başarılarıyla değil, hem ekonomik gücü hem de medyatik tarafıyla imrenilen bir konumda. Bayern

Münih futbolcusu olmama gelince, bunun bana büyük faydaları oldu. Sadece internet sitesini ele alırsak, beş dilde yayın yapan bir site ve yılda 55 milyon kişi o siteyi tıklıyor. İnsanlar o siteyi tıkladığında "Hamit iyileşti, Hamit sakatlandı, Hamit gol attı" gibi benimle ilgili haberleri de görüyor. Bayern Münih'te ve üstüne bir de Milli Takım'da oynayan bir oyuncu olarak gündemden hiç düşmüyorsunuz. Milli Takım'daki performansımızla ilgili haberler de sitede yer alıyor çünkü.

Bayern Münih'le 2010 yılına kadar mukavelem var. Çok iyi bir ortamda futbol oynadığıma inanıyorum. Bayern Münih'te öğrendiklerimi Milli Takım'a da yansıtıyorum. Bu nedenle şu an gündemimde başka bir takıma transfer olmak gibi bir düşünce yok.

Bayern Münih sadece saha içi başarılarıyla değil, ekonomik gücü ve medyatik tarafıyla da imrenilen bir konumda. Beş dilde yayın yapan internet sitesini yılda 55 milyon kişi tıklıyor. Bayern Münih ve Milli Takım'da oynayan bir oyuncu olarak gündemden hiç düşmüyorsunuz.

Kulüp geçtiğimiz sezon transfere 100 milyon dolar harcadı ve çok kaliteli oyunculara sahip. Bazı antrenman maçlarımız bile lig maçlarından daha ağır ve yorucu geçiyor. Böyle bir kadronun içinde yer alabilmek için üst düzeyde performans göstermeniz gerekiyor.

Ribery ile çok yakınız. Galatasaray'la ilgili hep olumlu şeylerden bahsediyor. Galatasaray'da oynamış olmasını da kişisel gelişimi açısından büyük bir adım olarak görüyor. Ayrıca işini çok iyi yapıyor ve devamlılığı var.

Türk futbolu 10-15 yıl önce Avrupa futbolunun 20-30 yıl gerisindeydi. Şimdi o yılları kapatmaya çalışıyoruz. Bu performansımızı sürdürürsek, gelecek 5-10 yılda Avrupa kulüplerinde forma giyen oyuncularımızın sayısı artacak.

Bence Ernst iyi bir transfer. Devamlılığı olan bir futbolcu. Çok basit oynayan ve hem saha içinde hem de saha dışında zeki bir oyuncu. Göbekte çok iyi işler yapacağına inanıyorum. Futbolseverler bunu gelecek aylarda daha yakından görebilecek.

İspanya karşısında kendi yeteneklerimize ve oyunumuza konsantre olmamız gerekiyor. Bunu başarırıksa, hocamızın vereceği taktikle İspanyolların açıklarını yakalayabiliriz. Euro 2008'de kolektif oyunumuz ve inancımızla başarılı olduk. Ben İspanya maçlarına pozitif bakıyorum.

Bayern'in antrenman maçları lig maçlarından daha ağır

▼Prestiji bir yana, oyununu geliştirme anlamında Bayern'in sana ne gibi katkıları oldu?

▲Hedefleri büyük olduğu için bir futbolcunun bonservisine yüksek bedeller ödeyebiliyorlar. Geçtiğimiz sezon transfere 100 milyon dolar harcadılar. Dolayısıyla çok kaliteli oyuncuların oluşan bir kadronun içinde yer alıyorsunuz. Biraz havalı gibi olacak ama bazı antrenman maçlarımız bile lig maçlarından daha ağır ve yorucu geçiyor. Böyle bir kadronun içinde yer alabilmek ve oynayabilmek için her gün üst düzeyde bir performans göstermeniz gerekiyor. ▼Takım arkadaşın Ribery ile hiç Galatasaray sohbeti yapıyor musun?

▲İlk geldiğinde bir ara o konu açılmıştı. Ribery Galatasaray'la ilgili hep olumlu şeylerden bahsetti. Bazen "Nasılın, ne yapıyorsun?" gibi Türkçe kelimeler de kullanıyor. Galatasaray'da oynamış olmasını da kişisel gelişimi açısından büyük bir adım olarak görüyor.

▼Galatasaray Ribery'yi kaybetmekle neler kaybetti?

▲Futbolcular gelir gider, bu çok önemli değil. Ribery veya bir başkası... Ama benim düşüncem, kadrodaki futbolcuların hepsine aynı muamele yapılmalı. İnsan insandır çünkü. Kaliteli sporcu olabilir ama önemli olan bir sistem kurmak ve bu sisteme herkesin ayak uydurması. Tabii yıldızlar camiasında bu tip oyuncuların bazı avantajları olacak. Çünkü bu özellikleri yıllar boyu çalışarak kazanmışlar. Ama bugün Ribery'dir, yarın başka bir futbolcu olur. Önemli olan adam gibi çalışmaktır.

▼Ribery nasıl bir insan, nasıl bir oyuncu?

▲Ribery ile çok yakınız. İşini çok iyi yapıyor ve devamlılığı var. İnsanın böyle bir devamlılığı ve inancı varsa, saha içinde de fantastik bir futbol oynuyorsa bu saha dışına da olumlu yansıyor.

Lig de Milli Takım'ın seviyesine yükselmeli

▼Türk Milli Takım'ının dünya futbolunda artık önemli bir yeri var. Ancak Türk futbolcular Milli Takım'la paralel bir popülarliğe sahip değil. İspanyol, Fransız, Hollandalı, Çek, Brezilyalı,

Arjantinli çok sayıda oyuncu kendi liglerinin dışında çok üst düzey takımlarda oynuyor ama bizim oyuncuların çoğu için aynı şey söz konusu değil. Sence bunun sebepleri neler?

▲Unutmamak gerekir ki biz yeni yeni bazı şeyleri kavıyor ve uygulamaya çalışıyoruz. Türk futbolu 10-15 yıl önce Avrupa futbolunun 20-30 yıl gerisindeydi. Şimdi o yılları kapatmaya çalışıyoruz. Gençlerimize örnek olmaya çalışıyoruz. Böyle devam edersek, Avrupa Şampiyonaları ve Dünya Kupalarında bu performansı sergilersek, gelecek 5-10 yılda genç oyuncularımız

bugünkünden çok daha fazla sayıda Avrupa takımlarında boy gösterebilecek. Ama dediğim gibi hâlâ bazı eksiklerimiz var. Sadece Milli Takım'la elde edilen başarılar yeterli değil. Çünkü sadece Milli Takım maçları değil, lig maçları da izleniyor. Dilerim o platformda da kendimizi geliştirir ve kısa zamanda mesafe alırız.

▼Beşiktaş'ın transfer ettiği Fabian Ernst yakından tanıdığın bir oyuncu. Hem karakteri hem de oyunculluğu hakkında neler söyleyebilirsin?

▲Bence Ernst iyi bir transfer. Devamlılığı olan bir futbolcu. Çok basit oynayan ve hem saha içinde hem de saha dışında zeki bir oyuncu. Göbekte çok iyi işler yapacağına inanıyorum. Futbolseverler bunu gelecek aylarda da yakından görebilecek. ▼Art arda iki maç yapacağımız

Sadece bugün yaşıyorum ve dün ne olduğunu unutmamam bile fazla ilgilenmiyorum. Önemli olan bugün ve yarındır. UEFA tarafından mevkiimin en iyi üç oyuncusundan biri seçilmem de geçmişte kaldı. Böyle şeyler güzel, hoş ancak çok da önemli olduğuna inanıyorum.

Sakatlığım sırasında zamanı farklı bir biçimde kullandım. Bugünü o kadar hızlı yaşıyoruz ki, insan ruhu aynı tempoyu tutamıyor ve algılaması geride kalıyor. Dolayısıyla yeri geldiğinde o algıyı değerlendiremiyor. Onun için sakatlık dönemim de güzeldi. Sakatlığımın da zevkini çıkardım.

İstanbul'da bir derbi izledim ve çok üst düzeyde bir futbol göremedim. Bunu sadece bir örnek olarak söylüyorum. Türkiye'deki en büyük sorun, bütün yanlışların bir hakem hatasıyla kapatılmak istenmesi. Gerçekçi olmamız ve bugünü değil, yarını düşünmemiz lâzım.

Hoşgörülü bir insanım ama Almanya'yı tercih eden Türk oyuncularını anlamakta zorluk çekiyorum. Bir insan ya Türk ya Alman'dır. Bu tercihi yapan oyuncuların düşünceleri nedir, büyüdükleri ortamlar nasıldır bilemiyorum

İspanya, ayağa paslarla çabuk oynayan ve kaliteli oyunculara sahip çok güçlü bir rakip. Böyle bir rakip karşısında Milli Takımımız neler yapmalı sence?

▲Öncelikle kendi yeteneklerimize ve kendi oyunumuza konsantre olmamız gerekiyor. Bunu başarırıksa, hocamızın vereceği taktikle İspanyolların açıklarını yakalayabiliriz. Evet, gerçekten de iyi futbol oynuyorlar ama bizimle karşı karşıya geldiklerinde çok zor anlar yaşayabilirler. Biz Avrupa Şampiyonası'nda kolektif

oyunumuz ve inancımızla başarılı olduk. Madrid'de olsun, İstanbul'da olsun o havayı yakalayabildiğimiz takdirde her

şeyi yapabiliriz. Ben bu maçlara pozitif bakıyorum.

▼İspanya karşısında avantaj ve dezavantajlarımız nedir?

▲Umarım arkadaşlarımızın hepsi hazır olur. Sakatlık problemi çekmeyiz inşallah. Kadromuz İspanya kadar kaliteli ve tecrübeli olmasa da bu açığı çok çalışarak ve isteyerek kapatabiliriz.

▼Milli Takımımız zayıf rakiplere karşı zaman zaman zorlanıyor. Mesela Estonya beraberliği gibi. Konsantrasyon eksikliği mi yaşıyoruz bu tip rakipler karşısında?

▲Avrupa Şampiyonası'ndan sonra aynı kadroyla eleme maçlarına çıkabilseydik daha farklı olabilirdi.

Ama yeni arkadaşlar geliyor ve onların uyum sağlaması, hocayı anlaması ve çevreye ayak uydurması biraz zaman alıyor. Yine de çok fazla bir şey kaybettiğimize inanmıyorum. Avrupa Şampiyonası'ndaki havayı yeniden yakalayabileceğimizden eminim.

▼**Almanya'da Türk Milli Takımı'na bakış nasıl? Almanlar Türk futbolu hakkında neler düşünüyor?**

▲Almanlara karşı ilk yarıda oynadığımız futboldan çok etkilendiler. Zaten maç esnasında rakibimizin ne yapacağını şaşırdığını açıkça hissettik. Ama maalesef ikinci golü atamadık ve üzerine bir de gol yedik. Yaralanmış bir hayvanın, et parçasıyla hayata dönmesi gibi bir şey oldu bu.

▼**Milli Takım'daki en başarılı performansın hangisiydi?**

▲Ben sadece bugünü yaşıyorum ve dün ne olduğunu unutmamam bile fazla ilgilenmiyorum. Önemli olan bugün ve yarındır. Evet, geçmişimde çok iyi maçlar da vardı, kötü maçlar da. Ben başından sonuna kadar yaşadıklarımın hepsinin zevkini çıkardım. Bu nedenle bir tek maçtan söz edemeyeceğim.

▼**UEFA seni mevkiinin en iyi üç oyuncudan biri seçti. Bu seçim kariyerin açısından önemli bir adım sayılabilir mi?**

▲Ben böyle düşünmüyorum. Çünkü o da geçmişte kaldı. Ondan sonra bir sakatlık yaşadım ve gündemden uzak kaldım. Sonrasında yeni şeyler yaşandı. Böyle şeyler güzel, hoş ancak çok da önemli olduğuna inanmıyorum.

Sakatlığın da zevkini çıkardım

▼**Sakatlık nedeniyle Milli Takım'dan uzak kalmak seni nasıl etkiledi?**

▲Fazla etkilemedi. Ben futbolu seviyorum ama futbolsuz da bir hayat olduğunu biliyorum. Elbette arkadaşlarımla beraber olmayı isterdim, çünkü dışarıdan seyretmek zor. Ama ben futbolda Avrupa Şampiyonası'ndaki olumlu şeyler

bulunduğu gibi, ters tarafında olumsuz şeyler olduğunu da biliyorum. Dolayısıyla sakatlık beni hiç etkilemedi. O zamanı farklı bir biçimde kullandım. Ruhumun da bazı şeyleri algılaması gerekiyordu. Bugünü o kadar hızlı yaşıyoruz ki, insan ruhu aynı tempoyu tutamıyor ve algılaması geride kalıyor. Dolayısıyla yeri geldiğinde o algıyı değerlendiremiyor. Onun için sakatlık dönemim de güzeldi. Sakatlığımın da zevkini çıkardım. ▼**Ümit Milli Takım'da forvet arkasında**

oynuyordun. Şimdi seni daha çok sağ kanatta bazen bek, bazen de orta saha oyuncusu olarak izliyoruz. Hamit'in en iyi performans vereceği bölge neresi? Bu görev değişiklikleri seni nasıl etkiliyor?

▲Nerede oynadığınız, takımın kadro kuruluşuyla ilgili bir mesele. Yeri geldiğinde oyuncu her mevkide görev yapabilir. Ama ben kendimi orta sahadada daha iyi hissediyorum. Bunu hocalarım da biliyor. Bana sorarsanız orta sahanın sağında, ön liberoda veya forvet arkasında oynamak daha avantajlı.

▼**Süper Lig'de oynanan futbolun kalitesini nasıl buluyorsun? Anadolu takımlarının yükselişini nasıl yorumluyorsun?**

▲Sivasspor olsun, Gaziantepspor olsun elde ettikleri başarıyı tebrik etmek lâzım. Ancak önemli olan bu grafiğin inişli-çıkışlı olmak yerine süreklilik kazanması. Bir yandan da gerçekçi olmak gerekiyor. Mesela İstanbul'da Galatasaray-Beşiktaş derbisini izledim ve çok üst düzeyde bir futbol göremedim. Bunu sadece bir örnek olarak söylüyorum. Türkiye'deki en büyük sorun, bütün yanlışların bir hakem hatasıyla kapatılmak istenmesi. Gerçekçi olmamız ve sadece bugünü değil, yarını da düşünmemiz lâzım.

▼**Türkiye Ligi'nde hangi oyuncularını beğeniyorsun?**

▲Ligde çok kaliteli futbolcular var. Milli Takım'daki arkadaşlarımızın hiçbirinin oyunculuk kalitesi tartışılmaz. Yabancılardan Fabian Ernst'i beğeniyorum. Tello iyi futbolcu. Alex'in başardıkları da tartışılmaz.

▼**Almanya'da Hoffenheim'ın çıkışını nasıl yorumluyorsun?**

Bu takım nasıl bir projenin ürünü?

▲Çok akıllı bir hocaları var. Ben Schalke'deyken Ralf Rangnick'le çalışmıştım. Onların çıkışı Alman Ligi için de iyi oldu. Kaliteli bir takım, sistemi olan bir kulüp. Ama sonuna kadar devamlı olabileceklerine inanmıyorum. Başkanları aslında hobi olarak başlamıştı ama sonra iş ciddileşti. İş ve zevk birleşip ortada bir baskı ve beklenti de olmayınca inanılmaz şeyler başarıldı.

▼**Türk gençlerinin, senin dönemindeki gibi Türk Milli Takımı'nı seçmesinin kolay olmadığını görüyoruz. Bunda Alman hükümetinin aldığı kararların da etkisi var. Son örnek Mesut Özil. Gurbetteki Türk gençlerini Türkiye yerine Almanya'yı tercih etmeye iten sebep nedir?**

▲Ben hoşgörülü bir insan olduğuma

inanıyorum ama bu konuda o kişileri anlamakta zorluk çekiyorum. Bir insan ya Türk ya Alman'dır. Tabii ki Almanların hakkını yememek lâzım. Onların okullarında eğitim aldık. Ancak bu tercihi yapan oyuncularını anlayamıyorum. Düşünceleri nedir, büyüdükleri ortamlar nasıldır bilemiyorum.

▼**Sen de Almanya'da doğdun ve orada yetiştin ama Türkiye'ye karşı aidiyet duyuyorsun. Onlarsa "Biz Almanya'da doğduk ve oranın kültürüyle büyüdük" gibi bir argümanı öne sürüyor.**

▲Bu argüman onlar için yeterliyse bence kolay bir açıklama olur. Tabii ki bu onların tercihi ve insanların kişisel kararlarına saygı göstermek gerekiyor. İnşallah bu kararlarından pişman olmazlar.

Sovyetlerle sır maçlarımız!

Milli Takım tarihimizde Sovyetler Birliği’nin çok farklı bir yeri var. Rus Çarlığı’nın yerine kurulan Sovyetler Birliği, ilk iki resmi maçını Milli Takımımızla oynadı. Ama asıl bilinmeyen nokta, ideolojik farklılıklar nedeniyle FIFA tarafından Sovyetlere getirilen yasağın ardından Türkiye ile farklı isimler altında oynanan müsabakalar. Türk kaynaklarında detaylı anlatılmayan, gayri resmi Rus kaynaklarında ise net bir biçimde yer alan 1931-35 arası dönemdeki 13 maç Türkiye “Halkevleri Karması” ve “Üniversiteler Karması” adı altında oynamış. Sovyetler Birliği Ligi de bu maçların hemen ardından kuruluyor ve Türkiye ile yapılan müsabakalar büyük ölçüde bu lige hazırlık anlamını taşıyor.

Veli Ozan Çakır

Gökdeniz Karadeniz, Fatih Tekke, Hasan Kabze ve Caner Erkin gibi futbol elçilerimizin Rusya Ligi’nde ter dökmeye başlamasıyla büyük kuzey komşumuzun yeşil saha etkinliklerinin biraz daha farkına vardık. Halbuki Rus futbolunda Türkiye’nin ayrıcalıklı bir yeri var. Çarlık döneminde, 1911-1914 yılları arasında 8 tanesi resmi, toplam 10 milli maç çıkan Rusya İmparatorluğu futbol takımı, Macaristan’dan alınan 9-0 ve 12-0’lık iki ağır yenilgiyle birlikte 11-0’lık İngiltere ve 16-0’lık Almanya hezimetleriyle pek de parlak bir tablo oluşturmamıştı. Ancak Sovyetler Birliği (SSCB) döneminde birçok spor dalında olduğu gibi futbolda da ciddi bir atılım söz konusuydu. Sovyet futbolunun gelişimi için ilk yapılması gereken, denk bir rakip bulmaktı. Bu rakip Türkiye’ydi.

İlk resmi rakip Türkiye

İlk resmi milli maçına Türkiye karşısında çıkan SSCB, 16 Kasım 1924 tarihinde Moskova

Vorovskij Stadı’nda 15 bin seyirci önünde oynanan bu müsabakadan kaptan Butusov’un iki ve Shpakovsky’nin golleriyle 3-0 galip ayrılıyordu. İki takım arasında ikinci maç ise bu kez Ankara İstiklal Stadı’nda, 15 Mayıs 1925 tarihinde yaklaşık 5 bin seyirci önünde oynanmıştı. Moskova’daki maçı da yönetmiş olan Türk hakem Hamdi Emin Çap idaresindeki bu karşılaşmayı da yine Sovyetler Birliği kazanıyordu. Ancak bu kez skor 2-1’di. Henüz 3. dakikada Sabih’in golüyle öne geçen millilerimiz, 82. dakikada Selin ve 85. dakikada Butusov’un gollerine engel olamıyordu. FIFA’ya 1946 yılında

üye olan ve 1952 Helsinki Olimpiyat Oyunları elemeleriyle uluslararası resmi müsabakalarda yer almaya başlayan SSCB futbolu; 1930’lu yıllarda ciddi bir sorunla karşı karşıyaydı. İdeolojik ayrımlardan ve FIFA üyesi olmamasından dolayı diğer milli takımlarla maç yapma imkânı bulamayan SSCB; futbol atılımını gerçekleştirmek için en önemli unsur olan uluslararası tecrübeden de mahrum kalmıştı.

İmdada Türkiye yetişiyor

Tam bu dönemde SSCB futbolunun imdadına komşu Türkiye yetişti. Bir anlamda SSCB’ye uygulanan futbol ambargosunu kaldıran genç Türkiye

SSCB-TÜRKİYE MAÇLARI (1924-1935)

1. MAÇ (FIFA tarafından onaylanan resmi maç)
Skor: SSCB 3- Türkiye 0
Stat: Moskova Vorovskij
Seyirci: 15.000
Hakem: Hamdi Emin Çap
Tarih: 16 Kasım 1924
SSCB: Sokolov, Ruschinsky, Ezhov, Filippov, Selin, Privalov, Grigoriev, Butusov, Isakov, Shpakovsky, Shaposhnikov
Türkiye: Nedim, Refik Osman, Ali, Kemal Rıfat, Nihat, Hayri, Mehmet, Nazif, Sadi, Mithat, Muhlis
Goller: Butusov (dk. 14 ve 25) , Shpakovsky (dk. 70)
Not: Türkçe kaynaklarda bu maçta Galatasaraylı Kemal Rıfat Kalpakçioğlu’nun yerine, Fenerbahçeli Kadri Göktulga’nın görev yaptığı belirtilmektedir. Ancak dönemin Sovyet kaynaklarının tümü bu maç kadrosunda Kemal Rıfat’ın oynadığını yazmaktadır.

2. MAÇ (FIFA tarafından onaylanan resmi maç)
Skor: Türkiye 1-SSCB 2
Stat: Ankara İstiklal
Seyirci: 5.000
Hakem: Hamdi Emin Çap
Tarih: 15 Mayıs 1925
SSCB: Sokolov, Ruschinsky, Ezhov, Filippov, Selin, Privalov, Grigoriev, Butusov, Isakov, Shpakovsky, Shaposhnikov
Türkiye: Hamit, Kadri, Ali, Kemal Rıfat, Nihat, İsmet, Mehmet (dk. 46 Nazif; dk.75 Mithat), Alaaddin, Zeki, Sabih, Bedri
Goller: Sabih (dk. 3), Selin (dk. 82), Butusov (dk. 85)
Not: Türkçe kaynaklarda SSCB’nin ilk golünün İsakov tarafından kaydedildiği belirtilmektedir. Ancak dönemin Sovyet kaynakları ilk golün Selin tarafından atıldığını yazmaktadır.

3. MAÇ (Türkiye, Üniversiteler Karması adıyla çıktı)
Skor: SSCB 3-Türkiye 2
Stat: Moskova Dinamo
Seyirci: 50.000
Hakem: Kemal Rıfat
Tarih: 20 Ağustos 1931
SSCB: Savintsev, Alexander Starostin, Pchelikov, Leuta, Selin, Privalov, Grigoriev, Eliseev, Butusov, Pavlov, Prokofiev
Üniversiteler Karması: Ulvi, Hüsnü, Saim, Suphi, Sadi, Reşad, Mehmet Salim, Alaaddin, Zeki, Muzaffer, Rebii
Goller: Pavlov (dk. 11 ve 15), Alaaddin (dk. 16), Eliseev (dk. 49), Rebii (dk. 71)

SSCB Milli Takımı’nın 3 Mayıs 1924 tarihinde çekilmiş bir fotoğrafı.

Cumhuriyeti; 1931-1935 yılları arasında SSCB ile tam 13 gayri resmi müsabakaya çıktı. Böylece SSCB Milli Takımı, sadece ilk maçını değil, ilk 15 maçını millilerimize karşı oynamış oluyordu. Bu maçlarda sadece 1 galibiyet ve 4 beraberlik almamıza karşılık 10 Sovyet galibiyetinden 8 tanesinin tek farklı olması, iki takım arasındaki denk ve çekişmeli mücadeleye işaret ediyordu. SSCB’nin bu denk rakiple karşılaşmasını engelleyen yasak ise Türkiye’nin maçlara “milli takım” sıfatıyla çıkmaması yoluyla aşılmıştı. Gayri resmi maçlar serisinin ilki olan ve 20 Ağustos 1931 tarihinde Moskova’nın Dinamo Stadı’nda oynanan müsabakaya millilerimiz “Üniversiteler Karması” adıyla çıkmıştı. Diğer 12 maçta ise takımımız “Halkevleri Karması” adıyla sahadaydı.

Takımın sadece adı farklı

Elbette resmi olarak sahaya çıkan Milli Takımımız değildi. Ancak aynı dönemde oynanan resmi milli maçlarımıza bakıldığında ilk on birimizin pek farklı olmadığı da ortadaydı. 1932 yılı Ekim ayı sonlarında SSCB ile 10 gün içerisinde 4 kez karşılaşan kadroyla, bu maçların sonuncusundan sadece 4 gün sonra Bulgaristan ile oynanan resmi hazırlık

maçında sahaya çıkan kadroyu karşılaştırdığımızda birçok ortak isim göze çarpıyor. Bulgaristan maçı kadrosunda yer alan Fenerbahçeli kaleci Hüsamettin, Fikret ve Muzaffer, Beşiktaşlı Hüsnü ve Eşref,

Galatasaraylı Nihat, Karşıyakalı Lütfü, Altaylı Vahap ve İstanbulsporlu Selahaddin, bundan önce yapılan SSCB karşılaşmalarında forma giyen oyuncular. Görüldüğü üzere ülkenin en formda oyuncuları bahsi geçen gayri resmi SSCB maçlarında yer alıyor. Bu maçlarla ilgili Türkçe ve diğer uluslararası kaynaklarda herhangi bir bilgiye ulaşamamak da Rusça futbol kaynaklarından detaylı bilgileri edinebiliyoruz. Oleg Kucherenko tarafından 5 Ekim 1988 tarihinde kaleme alınan ve 1952-1988 yılları arasında SSCB Milli Futbol Takımı’nın oynadığı resmi maçlarla bunun öncesindeki SSCB takımının gelişimini anlatan “SSCB Futbol Maçları Derlemesi” adlı referans rehberinde, 1930’lu yıllarda oynanan 13 maçın da bilgisi bulunuyor. Nikolai Travkin tarafından tutulan istatistikî bilgiler sayesinde bu maçlar hakkında birçok bilgiye ulaşabiliyor. Yine Kucherenko’nun araştırmacı arkadaşları Axel Vartanyan, Pavel Aleshin, Alexander Gorbunov ve Vladimir Falin’in katkılarıyla 1997 yılında hazırladığı Rusya Futbol Federasyonu resmi dergisinin “Rus Futbolunun 100. Yılı” özel sayısında da bu karşılaşmalardan detaylı bir şekilde bahsediliyor.

4. MAÇ (Türkiye, Halkevleri Karması adıyla çıktı)

Skor: Türkiye 2-SSCB 2
Stat: İstanbul Fenerbahçe
Seyirci: 12.000
Hakem: N.Boşut
Tarih: 21 Ekim 1932
SSCB: Babkin, Alexander Starostin, K. Fomin, Andrei Starostin, Selin, Nikishin, Nikolai Starostin, Smirnov, Butusov, Pavlov, Ilin
Halkevleri Karması: Hüsamettin, Hüsnü, Burhan (dk. 46 Yaşar), Cevat (dk. 46 Suphi), Nihat, Muzaffer, Şeref, Eşref, Hakkı, Zeki, Fikret (dk. 46 Rebii)
Goller: Pavlov (dk. 13), Hakkı (dk. 61 ve 72), Ilin (dk. 75)

5. MAÇ (Türkiye, Halkevleri Karması adıyla çıktı)

Skor: Türkiye 0-SSCB 4
Stat: İstanbul Taksim
Seyirci: 8.000
Hakem: Kemal Rıfat
Tarih: 23 Ekim 1932
SSCB: Babkin, Alexander Starostin, K. Fomin, Andrei Starostin, Selin, Privalov, Nikolai Starostin, Eliseev (dk. 46 Smirnov), Butusov, Pavlov, Prokofiev (dk. 46 Ilin)
Halkevleri Karması: Hüsamettin, Hüsnü, Burhan, Cevat (dk. 46 Suphi), Nihat, Mehmet, Fikret, Niyazi, Hakkı, Zeki, Muzaffer (dk. 46 Rebii)
Goller: Pavlov (dk. 35 ve 65), Butusov (dk. 60), Smirnov (dk. 80)

6. MAÇ (Türkiye, Halkevleri Karması adıyla çıktı)

Skor: Türkiye 0-SSCB 1
Stat: Ankara İstiklal
Seyirci: 8.000
Hakem: Kemal Rıfat
Tarih: 27 Ekim 1932
SSCB: Babkin, Alexander Starostin, K. Fomin, Andrei Starostin, Selin, Privalov, Nikolai Starostin, Smirnov, Butusov, Pavlov, Ilin
Halkevleri Karması: Hüsamettin, Hüsnü, Lütfü, Nazmi, Nihat, Muzaffer, Sezai, Sait, Vahap, Fuat, Fikret (Eşref dk. 46)
Gol: Pavlov (dk.20)

7. MAÇ (Türkiye, Halkevleri Karması adıyla çıktı)

Skor: Türkiye 2-SSCB 3
Stat: Ankara İstiklal
Seyirci: 10.000
Hakem: K. Rona
Tarih: 30 Ekim 1932
SSCB: Granatkin (dk. 49 Babkin), Alexander Starostin, Pchelikov (dk. 49 K. Fomin), Andrei Starostin, Nikishin, Privalov, Nikolai Starostin, Smirnov, Stepanov, Pavlov, Ilin
Halkevleri Karması: Hüsamettin, Hüsnü, Lütfü, Nazmi, İhsan, Bilal, Sait, Niyazi, Vahap, Selahattin, Fikret
Goller: Selahattin (dk. 15), Pavlov (dk. 25 ve 86), Vahap (dk. 41), Ilin (dk. 81)

8. MAÇ (Türkiye, Halkevleri Karması adıyla çıktı)

Skor: SSCB 1-Türkiye 2
Stat: Moskova Dinamo
Seyirci: 50.000
Hakem: K. Halim
Tarih: 30 Temmuz 1933
SSCB: Babkin, Alexander Starostin, K. Fomin, Dubinin (dk.46 N. Fomin), Andrei Starostin, Privalov, Nikolai Starostin, Dementiev (dk. 82 Smirnov), S. Ivanov, Eliseev (dk. 46 Pavlov), Ilin
Halkevleri Karması: Avni (dk. 28 Sabahattin), Yaşar, Hüsnü, Bilal, İhsan, Fevzi, Niyazi, Sait, Vahap, Şeref, Selahattin (dk. 46 Eşref)
Goller: Vahap (dk. 8), Bilal (dk. 16), Nikolai Starostin (dk.21)

Sovyet Ligi'nin hazırlık maçları

SSCB futbolunun gelişiminde önemli bir yere sahip olduğumuzu belirten bir başka gösterge de SSCB liglerinin başlangıç tarihi. 1935 yılında millilerimizle 6 kez karşı karşıya gelerek nispeten yoğun bir maç trafiği yaşayan SSCB'li futbolcular; 1936 yılında kurulacak bahar ligiyle birlikte ilk ulusal Sovyet Ligi'nde mücadele etti. Organize futbolla ilk kez 1887 yılında, Moskova yakınlarındaki Morozov madenini işleten İngiliz Clement ve Harry Carnock kardeşlerin oluşturduğu takımların müsabakalarıyla tanışan Rusya'da, 1936 yılında kadar ne çarlık ne de SSCB döneminde ülke çapında bir organizasyon düzenlenmişti.

SSCB'nin ilk yıllarında düzenlenmeye başlayan Moskova ve Leningrad (günümüzde St. Petersburg) yerel ligleri, mahalli kupalar ve diğer organizasyonlar ancak 1936 yılı başlarında ülke çapında kurulan bir lige dönüşecekti. 1936 yılında düzenlenen SSCB Bahar ve Sonbahar Futbol Liglerinde mücadele eden 8 takımın kadrolarında Türkiye ile yapılan maçlarda forma giyen oyuncular yer alıyordu. Türkiye karşılaşmalarında tecrübe kazanan bu oyuncular ulusal liglerindeki takımlarını yıllarca sırtladı. Bu futbolcuların en başında şüphesiz 1931-34 yılları arasındaki karşılaşmalarda forma giyen ve Spartak Moskova'nın kurucusu Starostin kardeşlerin en büyüğü Nikolai Starostin ile 1935

1936 SSCB Bahar Ligi Puan Cetveli

1-) Dinamo Moskova	18 p.
2-) Dinamo Kiev	14 p.
3-) Spartak Moskova	13 p.
4-) ÇDKA (CSKA) Moskova	11 p.
5-) Lokomotiv Moskova	10 p.
6-) Dinamo Leningrad (St. Petersburg)	9 p.
7-) Krasnaya Zarya Leningrad (St. Petersburg)	9 p.

1936 SSCB Sonbahar Ligi Puan Cetveli

1-) Spartak Moskova	17 p.
2-) Dinamo Moskova	16 p.
3-) Dinamo Tiflis	16 p.
4-) Lokomotiv Moskova	15 p.
5-) Krasnaya Zarya Leningrad (St. Petersburg)	13 p.
6-) Dinamo Kiev	12 p.
7-) Dinamo Leningrad (St. Petersburg)	12 p.
8-) ÇDKA (CSKA) Moskova	11 p.

9. MAÇ (Türkiye, Halkevleri Karması adıyla çıktı)

Skor: SSCB 2-Türkiye 1
Stat: Moskova Dinamo
Seyirci: 60.000
Hakem: V.Ryabokon
Tarih: 7 Ağustos 1934
SSCB: Idzkovsky, Alexander Starostin, K. Fomin, Leuta, Andrei Starostin, Fedorov, Nikolai Starostin, Dementiev, Butusov, Schegodsky, Ilin
Halkevleri Karması: Avni, Yaşar, Nuri, Esat, Rasih, Fevzi, Niyazi, Muzaffer, Fikret, Şeref, Reşat
Goller: Muzaffer (dk. 54), Schegodsky (dk. 55), Dementiev (dk. 64)

10. MAÇ (Türkiye, Halkevleri Karması adıyla çıktı)

Skor: Türkiye 1-SSCB 2
Stat: İstanbul Fenerbahçe
Seyirci: 20.000
Hakem: Ş. Tezcan
Tarih: 13 Ekim 1935
SSCB: Ryzhov, Teterin, Korchebokov, Leuta, Remin, Andrei Starostin, Lapshin (dk. 60 Shilovsky), Yakushin, Smirnov, Pavlov, Ilin
Halkevleri Karması: Avni, Yaşar, Lütfü (dk. 46 Faruk), Mehmet Reşat, Esat, Fevzi (dk. 46 İbrahim), Niyazi, Naci, Rasih, Şeref (dk. 46 Muhteşem), Fikret
Goller: Smirnov (dk. 17 ve 29 penaltıdan), Rasih (dk. 37 penaltıdan)

11. MAÇ (Türkiye, Halkevleri Karması adıyla çıktı)

Skor: Türkiye 2-SSCB 2
Stat: İstanbul Taksim
Seyirci: 12.000
Hakem: A. Schelchkov
Tarih: 15 Ekim 1935
SSCB: Shorets, Teterin, K. Fomin, Leuta (dk. 46 Remin), Ivin, Fedorov, Shilovsky, Dementiev, Schegodsky (dk. 46 Smirnov), Kuskov, Ilin
Halkevleri Karması: Necdet, Yaşar, Faruk, Mehmet Reşat, Lütfü, Esat, Niyazi, Naci, Rasih, Şeref, Fikret
Goller: Kuskov (dk. 5), Niyazi (dk. 19), Fikret (dk. 51), Smirnov (dk. 81)

12. MAÇ (Türkiye, Halkevleri Karması adıyla çıktı)

Skor: Türkiye 3-SSCB 3
Stat: Ankaragücü
Seyirci: 30.000
Hakem: Suphi Batur
Tarih: 19 Ekim 1935
SSCB: Shorets, Alexander Starostin, K. Fomin, Remin, Andrei Starostin, Fedorov, Shilovsky, Dementiev, Smirnov, Kuskov (Lapshin dk. 30), Ilin
Halkevleri Karması: Necdet (dk. 46 Cihat), Yaşar, Nuri, Mehmet Reşat, Lütfü, Nazmi, Niyazi, Hakkı, Vahap, Muzaffer, Fikret
Goller: Vahap (dk. 28 penaltıdan ve 80 penaltıdan), Shilovsky (dk. 33), Ilin (dk. 43), Lapshin (dk. 44), Fikret (dk. 45 penaltıdan)

13. MAÇ (Türkiye, Halkevleri Karması adıyla çıktı)

Skor: Türkiye 2-SSCB 3
Stat: Ankaragücü
Seyirci: 10.000
Hakem: A. Schelchkov
Tarih: 21 Ekim 1935
SSCB: Shorets, Alexaner Starostin, Korchebokov, Leuta, Andrei Starostin, Remin, Shilovsky, Dementiev (dk. 75 Pavlov), Smirnov, Yakushin, Ilin
Halkevleri Karması: Cihat, Yaşar, Lütfü, Reşat, Nuri, Nazmi, Necdet, Hakkı, Vahap (dk. 75 Niyazi) Muzaffer, Fikret
Goller: Vahap (dk. 20), Ilin (dk. 30 ve 52), Yakushin (dk. 67), Fikret (dk. 78)

yılındaki tüm SSCB-Türkiye maçlarında forma giyen Andrei ve Alexander Starostin gelmektedir. Aynı zamanda Spartak topluluğunun da kurucusu olan Starostin kardeşler, Moskova'daki ticaret birliklerinin takımı olan ve belirli bir kamu kurumuna bağlı olmayan en büyük Sovyet kulübünü meydana getirmişlerdi. Bu yolda ilerleyen diğer kentlerde de zamanla Spartak Leningrad (günümüzde St. Petersburg), Spartak Harkov ve Spartak Vladikafkaz gibi Sovyet futbolunda önemli başarılara imza atan takımlar oluşturuldu. Sovyet futbolcularının öncü golcülerini de yine Türkiye maçlarında uluslararası arenaya çıkmışlardı. Özellikle ilk SSCB liglerinde gol krallıklarına ambargo koyan Dinamo Moskova'nın golcülerini Ilin, Pavlov ve Smirnov, gayri resmi Türkiye maçlarının da yıldızlarıydı. Bu maçlarda SSCB'nin toplam 31 golünün 17'si bu üçlüden gelmişti. Toplamda Pavlov 9, Ilin 5, Smirnov ise 3 gol kaydetmişti. Starostin kardeşler gibi futbolcu ailelerden gelen Peter Timofeevich Dementiev ve Mikhail Pavlovich Buttusov da Türkiye maçlarının unutulmaz isimleri arasındaydı. Bu maçların çoğunda takım kaptanlığı görevini de üstlenen Butusov, 16 Kasım 1924 tarihinde Moskova Vorovskij Stadı'nda oynanan ve SSCB'nin 3-0 üstünlüğüyle biten karşılaşmada ülkesinin resmi ilk 2 golünü kalecimiz Nedim'in koruduğu kaleye 14 ve 25. dakikalarda atarak Sovyet futbol tarihine geçiyordu. Ancak Butusov ve Dementiev'in en önemli özelliği, 1936 yılında düzenlenen ilk SSCB Ligi'nde yer alan Dinamo Leningrad'ın öncü futbolcuları olmalarıydı. Görüldüğü üzere Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında o dönem hız kazanan futbol ilişkileri, Sovyet futbolunun gelişiminde derin izler bırakmıştır. Ne yazık ki futbolumuzun 1930'lu yılları incelenirken bu müsabakalardan bahsedilmemesi birbiriyle bağlantılı birçok gerçeği perde arkasında bırakmaktadır. Hal böyle iken bu dönemde kurulan ilişkilerin ve tam 13 ayrı 90 dakikada dökülen terlerin hakkını geç de olsa vermek gerektiğini düşünüyorum.

Meşhur Stratosin Kardeşler: Andrei, Alexander, Nikolai ve Petr Stratosin.

Rusya futbol tarihinde yer alan ilk milli maçlar (FIFA üyeliği öncesi)

TARİH	TARAFLAR	SKOR
22.08.1911	Rusya İmparatorluğu-İngiltere (resmi değil)	0-11
30.06.1912	Finlandiya-Rusya İmparatorluğu (resmi)	2-1
01.07.1912	Almanya-Rusya İmparatorluğu (resmi)	16-0
03.07.1912	Rusya İmparatorluğu-Norveç (resmi)	1-2
12.07.1912	Rusya İmparatorluğu-Macaristan (resmi değil)	0-9
14.07.1912	Rusya İmparatorluğu-Macaristan (resmi)	0-12
04.05.1913	Rusya İmparatorluğu-İsveç (resmi)	1-4
14.09.1913	Rusya İmparatorluğu-Norveç (resmi)	1-1
05.07.1914	İsveç-Rusya İmparatorluğu (resmi)	2-2
12.07.1914	Norveç-Rusya İmparatorluğu (resmi)	1-1
23.08.1923	İsveç-Rusya Federe Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti (resmi değil)	1-2
30.08.1923	Norveç-Rusya Federe Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti (resmi değil)	0-11
18.09.1923	Estonya-Rusya Federe Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti (resmi değil)	2-2
21.09.1923	Estonya-Rusya Federe Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti (resmi değil)	2-4
16.11.1924	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği-Türkiye (resmi)	3-0
15.05.1925	Türkiye-Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (resmi)	1-2
20.08.1931	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği-Türkiye (resmi değil)	3-2
21.10.1932	Türkiye-Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (resmi değil)	2-2
23.10.1932	Türkiye-Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (resmi değil)	0-4
27.10.1932	Türkiye-Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (resmi değil)	0-1
30.10.1932	Türkiye-Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (resmi değil)	2-3
20.08.1931	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği-Türkiye (resmi değil)	3-2
30.07.1933	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği-Türkiye (resmi değil)	1-2
07.08.1934	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği-Türkiye (resmi değil)	2-1
13.10.1935	Türkiye-Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (resmi değil)	1-2
15.10.1935	Türkiye-Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (resmi değil)	2-2
19.10.1935	Türkiye-Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (resmi değil)	3-3
21.10.1935	Türkiye-Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (resmi değil)	2-3
25.10.1935	Türkiye-Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (resmi değil)	1-2
27.10.1935	Türkiye-Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (resmi değil)	3-3

Topu kesmek yetmiyor

Trabzonspor’a sezon başında transfer olsa da bordo-mavili formayı 40 yıldır taşıyormuş gibi oynuyor. Hırslı, özverisi ve gözü karalığı ile tribünlerin sevgilisi oldu. Maç sonrası sevinçlerinde de tribünle arasındaki özel bağ net bir şekilde hissediliyor. Savunma oyuncularının sorumluluğunun arttığını ve artık bir defans oyuncusundan topu oyuna sokabilme becerisi, pozisyon alma yeteneği ve hatta hücumda etkinlik gibi görevlerin beklendiğini anlatıyor.

▼Geçmişte Balıkesirspor, Kartalspor ve Bursaspor’da forma giydin. Bu takımlarda yaşadığın deneyimle Trabzonspor’u karşılaştırdığın zaman ne görüyorsun? ▲Şüphesiz bir fark var. Turkcell Süper Lig seviyesinde daha önce uzun süre sadece Bursaspor’da oynamıştım. O kulüpte 6.5 sezonluk bir hizmetim oldu. Bursaspor’da her ne kadar üst sıralara oynama hedefinde olsak da beklentiler değişti. Bir sezon Avrupa kupalarına katılma hedefi konuyor, iki sezon kötü bir gidiş yaşanıyor, daha sonra üstlerde yer alabilmek esas hedef haline geliyordu. Hep değişen beklentiler vardı. Trabzonspor’da ise devamlı bir şampiyonluk beklentisi içerisindeyiz. Kulüp ve şehir de bu hedefe dönük potansiyele sahip. Fakat bu sezon şampiyonluk konusu Trabzon’a ilk geldiğim dönemde yoğun biçimde telaffuz edilmiyordu. Öncelikle Avrupa kupalarına katılma hedefi vardı, daha sonra şampiyonluk için “Neden olmasın?” diye düşünülüyordu. Ama şimdi gidişat çok güzel ve şampiyonluk hedefine doğru yürür durumdayız. ▼Geçmişte futbolcularla yaptığımız birçok söyleşide, kariyerleri boyunca esas bölgelerinden farklı mevkilerde oynadıklarının hikâyesini dinlemiştik. Senin bize anlatacağın böyle bir öykün var mı? ▲Anlatacağım çok da sıra dışı sayılmaz. Zaman zaman geri dörtlünün sol tarafında oynadım.

Özellikle, Bursaspor’un Süper Lig’den düşmesinin ardından uzun bir süre sol bek olarak görev aldım. Onun dışında hep savunmanın göbeğinde, stoper olarak oynadım. ▼Sivasspor ve Trabzonspor ligin zirvesini kontrol eder durumdalar ve bu özelliklerini uzun süredir devam ettiriyorlar. Sezon başında böyle bir tablonun ortaya çıkabileceğini tahmin eder miydin? Bu gidişatın sürebileceğine inanıyor musun? ▲Henüz bunun için konuşmanın erken olacağını düşünüyorum. Sezon başında aklımızdan hep bunlar geçti. İnsan ister istemez düşünüyor. Sezon ilerledikçe sergilediğimiz performansa bakınca daha bir umutlanıyoruz. Bazen iyi, bazen kötü oynadığımız zamanlar olsa da neticeye ulaşabiliyoruz. Bu da bizi mutlu sona yakın tutuyor. ▼Trabzonspor taraftarlarını nasıl buluyorsun? ▲Seyircinin bu sezon takıma verdiği destek çok güzel. Yaptıkları tezahüratların bizim için ateşleyici bir etkisi oluyor. Hüseyin Avni Aker

Egemen Korkmaz

Stadyumu’nda yaratılan atmosfer sayesinde daha bir şevkle mücadele ediyoruz. ▼Şehirde kulübe gösterilen ilginin bir benzerini daha önce görmüş müydün? ▲Trabzon’da bulunmaktan son derece mutluyum. Şehirde nereye giderseniz gidin Trabzonspor’un konuşulması bence çok güzel bir şey. Markete alışveriş yapmaya gidiyorum, kulüple ilgili konuşulduğunu duyuyorum. Alışveriş merkezine, meydana gidiyorum, konu yine Trabzonspor. Burada insanlar tamamıyla Trabzonspor’la yatıp kalkıyor diyebilirim. Bursa’nın büyük bir şehir olması nedeniyle futbol takımının başarısı tabii ki önemsenen bir konuydu ama Trabzon’daki gibi hayatın böylesine içinde değildi. ▼Turkcell Süper Lig’in kalitesini nasıl buluyorsun? Sence ligin en büyük problemi ya da eksikliği nedir

Şehirde nereye giderseniz gidin Trabzonspor’un konuşulması bence çok güzel bir şey. Markete alışveriş yapmaya gidiyorum, kulüple ilgili konuşulduğunu duyuyorum. Alışveriş merkezine, meydana gidiyorum; konu yine Trabzonspor. Burada insanlar tamamıyla Trabzonspor’la yatıp kalkıyor.

sadece kesici özelliklerinin kıstas alınması gibi. Artık topu oyuna sokabilme becerileri, pozisyon alma yeteneği gibi konular da belirleyici hale geldi. Hatta hücumla katkıda bulunmaları bile beklenir oldu. ▼Trabzonspor savunmasında Song’la çok iyi bir uyumunuz var. Bu da sonuca yansıyor. Onunla defanstaki partnerliğin için neler söyleyebilirsiniz? ▲Kamerun Milli Takımı’nda kaptanlığa yükselmiş, Avrupa’nın önde gelen kulüplerinde forma giymiş, kariyeri belli, gerçekten çok tecrübeli bir futbolcu. Onunla oynamak bizim için bir şans. Özellikle de benim için. Ama ben de uzun süredir Türkiye’de üst düzey futbol oynuyorum. Ligi ve futbolcularını çok iyi biliyorum. Bu da ayrı bir avantaj sağlıyor. Böylelikle birbirimizi tamamlamış oluyoruz. ▼Defanstaki uyumunuzdan şüphemiz yok ancak ileri uçta bazı sıkıntıların yaşandığı göze çarpıyor. Defans oyuncusu olarak forvetteki durum nasıl gözüküyor? ▲Ben bu görüşe pek katılmıyorum. Takımımızın genel bir oyun standardı var ve biz bunu yakalamış durumdayız. Bize en kötü denilen maçta bile çok iyi mücadele ediyoruz. Defansımızdaki başarıyı da sadece savunma oyuncularının eseri olarak görmemek lazım. Biz takım olarak iyi müdafaa yapıyoruz. Örneğin, savunmamız daha santrfor

bölgesinde başlıyor. Hücum yaptığımızda da yine hep beraber iyi bir atak yapma çabasında oluyoruz. ▼Trabzonspor’un Ankaragücü’nü Umur Bulut’un bitime iki dakika kala attığı golle mağlup ettiği maçın ardından sahada tek başına kaldın. Tek bir hareketinle bütün stadyuma hep bir ağızdan tezahürat yaptırdın. Bu Avni Aker’de çok da sık görülen bir durum değildi. Seyirciler, tek bir ağızdan şarkılar söyledi ve coştı. Böyle bir şeyi önceden planlamış mıydın? ▲Hayır, önceden planlamamıştım. Tribünler beni çağırdı ve ben aslında çağrıldığımı fark edemedim. Arkadaşlarımın uyarısıyla oraya yöneldim ve her şey kendiliğinden gelişti. Bursaspor’dayken de bu tür şeyler oluyordu. Bu tür durumlarda kendinizi özel hissediyorsunuz. ▼Galibiyetlerden sonra sahada kolbastı oynamanız güzel bir adet haline geldi. Takımdaki yabancı oyuncular ülkelerinin yayınlarına verdikleri röportajlarda bile bu danstan bahseder hale geldi. Normalde ağırbaşlı kişiliğinle tanıdığımız seni “dans pist”inde görmek bizleri şaşırttı. Sen de dansın büyüüne kendini kaptırdın sanırım. ▲Ben eşimle de evde bu dansı televizyondan izliyorum. Bazen internetten bakıyorum. Göze hoş gelen bir oyun. Müziğin ritmi de öyle. Ama ben dans konusunda kendimi çok yetenekli görmüyorum. ▼Geçtiğimiz Eylül ayında eşin bir kız çocuğu dünyaya getirdi. Evlat sahibi olan bir futbolcu olmak nasıl bir duygu? ▲Çocuğum yokken 15-20 günlük kamplar olur, takım arkadaşlarımızla birlikte sohbet ederdik. Etrafta çocuklarının resimleri, bakar bakar dururlardı. “Yahu bu kadar mı özlüyorsunuz?” diye sorardım. Onlar da “Sen de baba olunca anlarsın” diyorlardı. Şimdi onları anlıyorum.

Yabancılar geçidi

Hagi

1951’de Arjantin’den gelen Oscar Garo, Türkiye’deki yabancı oyuncu furçasının ilk adımıydı. Garo’yla açılan kapıdan 58 yıl boyunca yüzlerce yabancı geldi, geçti. Emegini ülkemize getiren yabancı oyuncuların bir kısmı buraya sessiz sedasız geldi, omuzlar üzerinde Türkiye’den ayrıldı. Kimi omuzlarda karşılandı, sonrasında ne zaman ayrıldığını fark eden bile olmadı. Bazıları kral gibi geldi ve kral gibi gitti, bazılarının gidişi ise geldiği gibi oldu, sessizce... İşte, Türkiye’ye gelen yabancıardan bir demet. Aralarında hiç unutulmayacaklar da var, ne zaman gelip gittiği pek hatırlanmayanlar da...

Bağış **Erten** / Dağhan **Irak**

Türkiye’de yabancı is gücünün en erken piyasaya girdiği ve pastadan en fazla pay aldığı alanların listesi yapılırsa, kuşkusuz futbol başı çeken

ayrıldığını fark eden bile olmadı. Bazıları kral gibi geldi ve kral gibi gitti, bazılarının gidişi ise geldiği gibi oldu, sessizce... Tabii, bir gün yabancı oyuncu olarak gelip hiç gitmeyenleri, futbolu bıraktıktan sonra bile Türkiye’den kopamayanları da unutmayalım. İşte, Türkiye’ye gelen yabancıardan size bir demet. Aralarında hiç unutulmayacaklar da var, ne zaman gelip gittiği pek hatırlanmayanlar da...

Yıldız gelip yıldız gidenler

Özellikle son yıllarda Türkiye’nin futbol alanında yaptığı atılımlarla beraber ülkemiz yıldız futbolcuların tercih ettiği ülkeler arasına girdi. Aslında ülkemize yıldız olarak gelip, şanını burada da sürdüren oyuncular daha eski yıllarda da tek tük olsa bile var. Ülkemize yıldız olarak gelen oyuncuların en eski örneklerinden ikisi Fenerbahçe’nin 1970’lerin başındaki kadrosunda bulunan iki Rumen oyuncu Ilie Datcu ve Ion Nunweiler. Her ne kadar Romanya o dönemde Avrupa’ya fazla oyuncu vermediği için daha büyük başarıları kaçırmış da olsalar, bu iki oyuncu güçlü Rumen Milli Takımı’nın as oyuncuları olarak ülkemize geldiler ve Türkiye’de de büyük ün yaptılar. Benzer bir durumdaki bir oyuncu da daha geç dönemde Miodrag Yesiç oldu.

1980’lerin başında Türkiye’ye geldiğinde Yesiç Partizan’ın yıldızlarından biriydi. Türkiye’nin kapılarının dış dünyaya ardına kadar açıldığı ve iş dünyasının da futbola para akıtmaya başladığı 1980’li yıllar, asıl yıldız akışının başladığı dönemler oldu. O yılların en büyük kalecilerinden Tony Schumacher bu kategoride adı ilk anılacak isim olmayı hak ediyor. Yine aynı yıllarda kiralık olarak gelen İngilizlerin genç yıldızı Les Ferdinand, daha sonrasında Alman futbolunun en büyük yıldızları olmasalar da kalitelerini Türkiye’ye taşıyan Falko Götz ve Reinhard Stumpf da yine Türkiye’de iş yapan iyi oyuncularından oldular. 1990’lı yıllarda ise Nijerya’nın olimpiyat şampiyonu iki yıldızı Amokachi ve Uche, Uche’nin defanstaki partneri Jes Högh, Beşiktaşlı Stefan Kuntz, Galatasaray’daki Rumen furçasını başlatan Iosif Rotariu ve tam bir görev adamı olan Roger Ljung’u da unutmayalım. 2000’li yıllar bu kategoride apayrı bir paragrafı gerekli kılıyor. Galatasaray’ın Hagi, Popescu ve Taffarel gibi efsane oyuncularla yakaladığı uluslararası başarıların ardından ülkemize gelen yıldız sayısında müthiş bir artış oldu. Galatasaray; Mondragon, Saunders, Filipescu, Ilie,

Van Hooijdonk

Beşiktaş; Nouma, Cordoba, Guinti, Carew, Fenerbahçe de Anelka, Van Hooijdonk, Appiah, Alex ve Roberto Carlos gibi büyük isimleri kadrolarında başarıyla oynattı.

Yıldız sönenler

Ancak her hikâye bu kadar parlak değildi. Büyük umutlarla alınan bazı isimler ise neredeyse hiçbir şey vermeden ülkemizden ayrıldı.

Jean-Marie Pfaff

Ricardinho

Eskilere gidersek dünyanın en iyi kalecilerinden Trabzonlu Pfaff, Malatyaspor’un üç Brezilyalı millisi Carlos, Eder ve Serginho, Beşiktaşlı kaleci Aumann, Türk vatandaşı olup Dündar Siz adını alan Galatasaraylı Didier Six, Alman milliler Berthold (Adanaspor) ve Gaudino (Antalyaspor), bir ara Çaykur Rize’ye şöyle bir uğrayan İbrahim Ba bu listede yer alıyor. Bir hayli pahalıya patlayanlar listesinde ise Ariel Ortega başı çekiyor. Ricardinho, Juanfran, Ailton ve Kleberon’la hayal kırıklığına uğrayan Beşiktaş, Musampa, Tomas Jun ve Marcelinho’lu Trabzonspor’la çekişiyor. Galatasaray ise bu yarıştan Christian, De Boer, Inamoto ve Abel Xavier’le yer alıyor. Listede İstanbulspor Oleg Salenko’yla, Gençlerbirliği ise Tijani Babangida’yla bulunuyor.

Türkiye’de yıldızlaşanlar

Türkiye’ye futbol oynamak

Franck Ribery

üzere gelenler arasında hiç kuşkusuz Yugoslav oyuncular uzunca bir süre başı çekti. Gerek ilk yıllarda Türkiye’nin Avrupa futboluna henüz entegre olmaması, gerekse Yugoslavya’daki yapının yurt dışı transferlere kuşkulu yaklaşması, gelen futbolcuların pek çoğunun önceden hiç bilinmemesine yol açıyordu. Ancak Türkiye’de görev yapan Stanković, Kokotović, Kaloperović ve Veselinović gibi Yugoslav hocaların hem futbolculuk hem de teknik adamlık kariyerlerinde büyük başarılarla imza atmış olmaları ve ülkeyi de çok iyi tanımaları, zaman zaman beklenmedik derecede kaliteye sahip oyuncuların Türkiye’ye gelmesini sağladı. Ülkemize gelen ve parlak bir kariyer elde etmeyi başaran Yugoslavların

başında Radomir Antić geliyor. Antić, Kaloperović zamanında Fenerbahçe’ye geldi ve bu dönemde yaşanan başarılarla orta alandaki futboluyla önemli pay sahibi oldu. Daha sonra önce İspanya’ya Real Zaragoza’ya giden Antić, ardından da İngiltere’de Luton Town’da oynadı. Antić’in asıl büyük başarıları ise teknik direktörlük kariyerinde geldi. Real Madrid, Barcelona ve Atletico Madrid gibi üç dünya devini çalıştıran Antić, Real günlerinde sonradan İspanyol futbolunun efsane isimleri arasına girecek Luis Enrique’yi keşfetti ve kulübün kadrosuna kattı. Atletico Madrid’le ise lig-kupa dublesini yaparak kulüp tarihine geçti. Yugoslavlardan yana şansı en

yaver giden takımlardan biri de Galatasaray’dı. Partizan altyapısından yetişen düşük tozluklarıyla meşhur bir müthiş sol ayak, 1980’leri gören hiçbir Galatasaraylı tarafından unutulmadı. Cevad Prekazi, 1991 yılına kadar Galatasaray’da büyük başarılarla

imza attıktan sonra Altay ve Bakırköyspor’da da top koşturdu. Kariyerinin büyük bölümünü Türkiye’de geçirdi. Aynı şekilde daha önce Beşiktaş’ta top koşturan Mirsad Kovačević (Güneş) de Galatasaray’ın Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası’nda yarı final gördüğü kadronun önemli parçalarındandı. Daha erken dönemde ise liglerin ilk yabancı gol kralı Tarık Hoçic ve yine ligin kaliteli yabancılarından Mirza Seydiç de sarı-kırmızılı forma altında yıldızlaşanlardı. Kaleye bakıldığında ise bir döneme damgasını vurmuş Zoran Simović’i görüyoruz. Beşiktaş’ta ise Yugoslav futbolculardan özellikle iki isim dikkati çekiyor; bunlar 1970’lerde forma giyen Saša Paunović ve 80’lerin şampiyon kadrosundan Cevdet Şekerbegović. Paunović’in Beşiktaş formasıyla en çok gol atan yabancı futbolcu olmasını, büyük ölçüde 1978 yılında getirilen yabancı yasağı engellemiştir. Şekerbegović ise vatandaşından daha şanslıydı ve Metin-Ali-Feyyaz’ların altyapıdan yetişmeye başladığı dönemde takımın yükünü çekenlerden oldu. Tabii ki Yugoslav furçasından etkilenen yalnızca İstanbul kulüpleri değildi. Kısa bir süre Velez Mostar’da oynadıktan sonra Bursaspor’a gelen ve bir daha yeşil-beyazlı camiadan kopamayan Nejat Biyediç’i Anadolu’ya gelen kaliteli Yugoslavların başında saymak gerekiyor. Biyediç, aktif futbolculuktan sonra da ülkemizde kaldı ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak birçok takım çalıştırdı. Biyediç, jübilesini yaptıktan sonra bile ihtiyaç duyuldu diye forma giyecek kadar iyi bir Bursasporlu olarak tanınıyor. Ülkemizde yıldız olup yurt dışında büyük liglerde forma giyen son Yugoslavlar ise yıllar sonra Elvir Baliç, Elvir Boliç ve Davor Vugrineç oldu. Özellikle 1980’lerle beraber hem Türkiye’de hem dünyada futbolun çehresinin değişmesi,

Yugoslavya dışındaki ülkelere gelen yabancı sayısını da arttırdı. Gelen çok sayıda yabancıdan sessiz sedasız gelip yıldız olarak gidenlere baktığımızda ilk sırayı kuşkusuz Geremi alıyor. Kariyerinin henüz başında Gençlerbirliği tarafından keşfedilen Kamerunlu oyuncu, iki sezon oynadıktan sonra

Şota

Arçil

soluğu Real Madrid’de aldı. Middlesbrough, Chelsea gibi dev İngiliz kulüplerinin formasını da giyen Geremi şu an Newcastle’da. Afrika’dan kaliteli yabancılar getirme konusunda ün yapmış Gençlerbirliği’nde John Mosheou ve Andre Kona gibi kırmızı-siyahlı formayla gösterdikleri performansla milli takımlarında oynamaya başlamış oyuncular da kayda değer.

Geremi

Türkiye’ye “Bu da kimmiş?” soruları eşliğinde gelip, omuzlarda gidenler arasında bir çarpıcı örnek de Şota Arveladze. İkizi Arçil’le beraber Dinamo Tiflis’ten gelen Şota, tam bir Karadenizli olarak Trabzon’da büyük başarı sağladı ve gol krallığında zirve gören ikinci yabancı oldu. Gürcü oyuncu Trabzonspor formasıyla 61 gole imza attıktan sonra Ajax, Rangers ve AZ Alkmaar gibi önemli kulüplerde forma giydi. Şu anda AZ Alkmaar’ın teknik

kadrosunda. Sessiz gelip yıldız olanlar listesinde Galatasaraylıların kalbini en çok ağrıtan ise şu an dünyanın en iyi birkaç futbolcusu arasında gösterilen Franck Ribery. Ribery, Türkiye'ye gelmeden önce Fransa Ümit Millî Takımı'nda oynamasına rağmen ülkemizde tanınan bir isim değildi. Ancak kısa sürede süratıyla Galatasaray taraftarının gönlünü çaldı, sonra da soluğu önce Marsilya'da, sonra Bayern'de aldı. Şimdi ise dev bir transferle Real Madrid'e gidebileceği söyleniyor. Galatasaray benzer bir hikâyeyi ilk yurt dışı deneyimini sarı-kırmızılı formayla yaşadıktan sonra Atletico Madrid'de zirve yapan Roman Kosecki'yle de

Gançev ve Mususi'nin de yer aldığı Bursaspor kadrosu

yaşamıştı. Ribery kadar olmasa da en azından ülkemiz çapında yıldızlaşan ve taraftarların çok sevdiği yabancılar da var. Beşiktaş'a Güney Afrika'nın Kaizer Chiefs takımından gelen Fani Madida bunlar arasında hatırı sayılır bir yere sahip. Aynı şekilde ilk geldiğinde "Süleyman Seba'nın

Kışışev

askerlik arkadaşı" yorumları yapılan Alan Walsh de sol kanattan arka direğe Feyyaz'a kestiği nokta ortalarla unutulmazlar arasına girmeyi başardı. Bursaspor'un en güzel günlerinin kahramanlarından olan ve elim bir şekilde kaybettiğimiz Macid Mususi'yi, yine Bursa'nın müthiş eldiveni Gançev'i de unutmayalım. Yine Bursaspor forması giyen Radostin Kışışev de kısa bir Türkiye macerasından sonra Premier Lig'in yolunu

tutmayı başarmıştı. 1990'larda Birinci Lig'de oynadığı iyi futbolla dikkat çektikten sonra alt liglere inen Bakırköyspor da özellikle iki Polonyalıyla dikkat çeken kulüplerdendi. Yaroslav Araskieviç ve Piotr Novak yeşil-siyahlı ekiple çok iyi maçlar çıkardıktan sonra Bundesliga'nın yolunu tuttular. Novak, daha sonra Amerika Birleşik Devletleri'ne yerleşti ve 2008'de Pekin'e giden Amerika Olimpik Millî Takımı'nın antrenörlüğünü de yaptı. Son dönemde sayıları giderek artan Brezilyalılar için de ayrı bir parantez

Cordoba, Ronaldo, Zago, Pancu ve Giunti'li 100. Yıl şampiyonu Beşiktaş kadrosu.

açmak gerekiyor. Brezilya'dan ilk çıktıklarında daha çok Portekiz ve Japonya'yı tercih eden "millî olmayan sambacılar", son yıllarda ülkemize de gelmeye başladılar. Marco Aurelio, Marcio Nobre ve Vederson gibi isimler ülkemizin vatandaşlığına geçerken, Tita ve Jaba gibi oyuncular da ligin kaliteli yabancıları arasında anılmayı başardı. Biraz daha eskiye gidildiğinde ise Fenerbahçe ve İstanbulspor formalarını terleten Gerson'u görebiliyoruz.

Kimdi sahi bunlar?

Dominik Iorfa, Torsten Veit, Andreas Wagenhaus, Francesco Manessero, Cesar Prates, Kurt Van de Paar, Lee Eul Yong, Zvan Lukovcan, Miroslav Tanjga, Mariuş Maldaraşanu, Radu Niculescu, Zaza Janashia, Sabin Ilie, Duşan Andjelkoviç, David Abwo, Rob McDonald, Adrian Domenech... Bu saydığımız isimler gibi onlarcası Türkiye'ye sessiz

Moshoeu

gitmemişti. Kuşkusuz, bu kategoride de diğerlerinde olduğu gibi "hafızası kuvvetli futbolseverler" in ekleyebileceği çok isim var. Oscar Garo'yla başlayan ve şu an için son halkası Fabian Ernst olan Türkiye'nin yabancıları dosyası birkaç sayfaya sığacak gibi değil. Dileyelim, bundan sonra kulüplerimizin yıldızı bol, karavanası düşük olsun.

Niculescu

Xavier

Kontrolü kaybeden hakem biter!

Süper Lig sahnesinde bu sezon boy gösteriyor. Balıkesir'in Savaştepe ilçesinden, alt liglerde tırnaklarıyla kazıya kazıya bu düzeye ulaştı. Eczacılık yapıyor, masa tenisi ve basketbol oynamayı seviyor, org çalışıyor. “Maç içerisinde bir hata yaptığınızı anladığınız vakit, o hatayı düzeltmek için bir girişimde bulunmuyorsanız büyük hakemsiniz” ilkesini kendisine düstur edinmiş. Hatalı penaltı vermenin ya da yanlış bir oyuncuya kırmızı kart göstermenin doğal olduğunu söylüyor ve “Kontrolünüzü kaybederseniz bitersiniz. Kontrolü kaybetmek, farkına vardığınız bir hatanın ardından standardınıza uymayan kararlar vermektir. Bu asla kabul edilemez” diyor.

Mazlum Uluç

▼Futbolseverler sizi daha çok bu sezon yönettiğiniz maçlarla tanımaya başladı. Maksudımız saha içindeki İlker Meral'in yanı sıra insan İlker Meral'i de tanımak. Öncelikle kısa hayat hikâyenizi öğrenerek başlayabilir miyiz? ▲1971 yılında, öğretmen olan anne-babamın ilk görev yeri olan Manisa Akhisar'da doğdum. 7 yaşıma kadar Balıkesir Savaştepe'deki babaannemin yanında büyüdüm. Anne-babam Akhisar-Savaştepe arasında gidip gelerek beni görüyorlardı. Annemin rahatsızlığı sebebiyle tek çocuk olarak kaldım. Savaştepe Anadolu Öğretmen Lisesi'nin ardından Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'ni bitirdim. Eskişehir'de yedek subay olarak askerliğini yaptım ve hakemliğe de orada adım attım. ▼Futbolla ilginiz ne zaman ve nasıl başladı? ▲Lise dönemlerimde Savaştepe'de amatör takımda oynuyordum. Sonra Balıkesir'de oynamaya başladım. Üniversiteyi kazandıktan sonra da üç sezon hem Altay ve Göztepe'nin altyapılarında hem de

İlker Meral

Ege Üniversitesi takımında oynamayı sürdürdüm. Ama dersler ağırlaşınca futbolculuğu bıraktım. Orta saha ve sol açık oynuyordum. ▼Peki, hakemlikle nasıl buluştunuz? ▲Babam Ezel Meral ve dayım Salim Coşansu eski hakemler. 3. Lig düzeyinde hakemlik yapmışlar. Onların maçlarına gittiğimde seyirci olarak babama da dayıma da çok kızdığım oldu. Bunlar bir anı olarak kaldı tabii. Hakemlik bir yerime işlemiş ki, Eskişehir'de bir kurs açılınca kaydoldum. Sonra kaydımı Balıkesir'e aldırđım. Uzun yıllar amatör kümede kaldım, profesyonel lige çıkmak biraz zamanımı aldı. O dönemde MHK'lar çok kısa sürelerde değişiyordu. Bir de bakir bir bölgedeydim. Balıkesir hakemlik açısından adını çok duyuran bir

şehir değil ama hakemlik kalitesi ve potansiyeli iyi olan illerden bir tanesi. Balıkesir'in amatör kümesi geçekten çok çetin bir amatör küme. Birçok 2. Lig kulübünün üzerinde bütçelere sahip takımlar var. Dolayısıyla bu tip takımların maçlarını yönettiğiniz vakit ciddi anlamda eğitim kazanıyorsunuz. ▼37 yaşıınızı geride bıraktınız. Kendinizi Süper Lig'e geç gelmiş gibi hissediyor musunuz? ▲Bugünkü MHK'nın bakışı, hakemlikte yaşı oturması gerektiği yönünde. Bundan önceki MHK'lar

ise 23-25'li yaşların hakemlik açısından daha iyi olduğunu düşünüyordu. Bence bir optimum yaş olmalı. Oyuncularla ilişki, oyunu yorumlamak ve pişerek gelmek açısından belirli bir yaşa ulaşmak gerekiyor. Ama yaşı çok da geçmesi bir handikap. 40'lı yaşlarda Süper Lig'de yıpranmamış hakem kalmıyor. Dolayısıyla yıpranmadan ve optimum seviyede bu işe başlamak için erken başlayıp çabuk yol almak lüzum. ▼Hakemlikte örnek aldığınız kişiler var mı?

▲Türk hakemlerden isim vermem yanlış anlaşılabilir. Ama yabancı hakemlerden isim verebilirim. İnsan kendisinde olmayan özellikleri bir hakemde gördüğü zaman çok beğenir ya, benim için de İsviçreli Massimo Busacca böyle bir hakem. Bütün maçlarını izlerim. Bırakanlardan da Portekizli Melo Pereira'yı çok beğenirdim. Koşu stilleri çok hoşuma gider. İnce yapıldırlar. ▼“İnsan kendinde olmayan özellikleri beğenir” dediniz ya, onlarda olup da sizde olmayan nedir? ▲Mesela benim kısa deparlarım çok iyi değildir. Bu hakemler ise çok pratik ve seridir. Bu özellikleri çok hoşuma gider.

Hakemlikte sertlik çözüm değil

▼Bir de hakemlik tavrı var. Sert hakem, güler yüzlü hakem gibi. Siz kendinizi hangi kategoride görüyorsunuz? ▲Ben sertlikle bir şeyin hallolabileceğini düşünmüyorum. Sonuçta her ne kadar efor sarf ettiklerinde bambaşka kişiliklere bürünseler de karşımızdakiler birer insan. Bizden bir karar sonrası aklımla beklediklerinde, eğer benim için de uygunsa o açıklamayı net biçimde yaparım. Ama açıklamayacağım bir durumsa da bunu sertlikle değil de o anki durumun gerektirdiği üslupla ifade ederim. Üzerimde bir baskı kurdurmamak için elimden geleni yaparım. ▼“Benim için uygunsa”, ne manaya geliyor? ▲Her pozisyonu oyuncuya açıklayamazsınız. O zaman sahada açık oturum olur. Ama

açıklayabileceğiniz, ana hatlarıyla belirtebileceğiniz şeyler vardır. “Ben şöyle gördüm” demek bile oyuncuyu rahatlatır. Hiçbir zaman “Kes, bu benim kararım” gibi bir yaklaşım benim tarzım değil. ▼Sizin maç içinde tek açıdan görüp çok kısa sürede verdiğiniz kararlar, TV ekranlarında farklı açılardan yapılan çekimlerle ve yavaşlatılmış gösterimlerle tartışılıyor. Üstelik bu tartışmaların sonunda da ortak bir kararda buluşulmuyor. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? ▲Önemli olan hakemin maçı bitirdikten sonra yatağına yattığı zaman rahat uyuyup uyuyamaması. Gerisi bir yere kadar sizi etkileyebiliyor. Belki kamuoyu sizi farklı tanıyor ama insanın bir tane vicdanı var. Yattığınız zaman rahat uyuyabiliyor musunuz ya da bu kararı düşündüğünüz zaman hakikaten “Burada hatalı olabilirim” diyebiliyor musunuz, önemli olan bu. ▼Yanlış karar verdiğinizi anladığınızda ne yapıyorsunuz? ▲Yine altını çizeceğim bir şey var; bilerek yanlış yapıyorsanız bu çok kötü bir durum. Ama bilmeyerek yaptığınız zaman bunun ismi hata olur. Hata insan için ve herkes tarafından yapılabilir. Şampiyonlar Ligi maçlarında da bir sürü hatalı

karar görüyoruz. O hakemler de doğru yaptıklarını düşünerek bu kararı veriyor ancak sonuçta yanlış çıkıyor. Bu hatalar tamamen kameranın gözüyle görememekten kaynaklanıyor. Ama önümüzdeki yıllarda çok daha az hatalarla bu işi yürüteceğimizi düşünüyorum. Çünkü hem ilgi hem de bilgi anlamında gerekli donanımına sahip bir hakem nesli geliyor. ▼Bir maça nasıl hazırlanıyorsunuz? ▲Bu zamana kadar hep yükselme aşamasında olduğum için tatil nedir bilmedim. Yaz döneminde de hep fiziksel ve mental uygunluğumu sağlamak için idmanlarımı yaptım. Ancak Süper Lig hata götürebilir bir lig değil. Herkes kesinlikle sorumluluğunun bilincinde olmalı. Takımlar çok yüksek paralar harcıyor ve üst düzey performans sergiliyor. Böyle bir durumda hakem hatalarından kaynaklanan puan kayıpları hem kaybeden takım hem de bizim için çok büyük bir risk. Hata oranını minimuma indirmek için özellikle fiziksel anlamda çok güçlü olmalıyız. Çünkü Turkcell Süper Lig artık 1970'lerin ligi değil. Futbol çok hızlı. Çok doğru ve çok hızlı düşünmeniz gerekiyor. Bu hıza ayak uyduramayan insanın bu ligde yeri yok. Fiziki olarak çok iyi olacaksınız. Ne fazla ne de az konsantrasyon. Hakem, “Beni ne bozuyor ya da ne eksik bırakıyor”u bilmeli. Bazıları çok fazla spor programı izler, bazıları hiç izlemez. Ama kişi kendisinin optimumunu bilir. Genellikle Avrupa düzeyindeki maçlardan kendime mihenkler alıyorum. Futbolun ruhu, görüşü, duruşu bir.

Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'ni bitirdim. Eskişehir'de askerliğimi yaparken hakemliğe adım attım. Lise dönemlerimde amatör takımlarda, üniversiteyi kazandıktan sonra da üç sezon hem Altay ve Göztepe'nin altyapılarında hem de Ege Üniversitesi takımında futbol oynadım.

Babam Ezel Meral ve dayım Salim Coşansu 3. Lig düzeyinde hakemlik yapmışlardı. Onların maçlarına gittiğimde seyirci olarak babama da dayıma da çok kızdığım oldu. Hakemlik bir yerime işlemiş ki, Eskişehir'de kurs açılınca kaydoldum.

İnsan kendisinde olmayan özellikleri bir hakemde gördüğü zaman çok beğenir ya, benim için de Massimo Busacca böyle bir hakem. Bütün maçlarını izlerim. Eski hakemlerden Melo Pereira'yı da çok beğenirdim. Koşu stilleri çok hoşuma gider. Çok pratik ve seridirler.

Sertlikle bir şeyin hallolabileceğini düşünmüyorum. Efor sarf ettiklerinde bambaşka kişiliklere bürünseler de karşımızdakiler birer insan. Bizden bir karar sonrası açıklama beklediklerinde, eğer benim için de uygunsa o açıklamayı net biçimde yaparım.

Futbol artık çok hızlı. Bu hıza ayak uyduramayan insanın bu ligde yeri yok. Fiziki olarak çok iyi olacaksınız. Mental olarak çok iyi olacaksınız. Ne fazla ne de az konsantrasyon. Hakem, “Beni ne bozuyor ya da ne eksik bırakıyor”u bilmeli.

Avrupa'yı baz alıyorum çünkü burada yaptığınız hatalar orada hata olmaktan çıkıyor. Oyunu yönlendirme açısından yaptığınız girişimler futbol adına bir artıdır. Bir tek şeyi kaybetmemek lazım, o çok önemli. Yanlış penaltı verebilirsiniz, yanlış oyuncuyu atabilirsiniz ama oyunun kontrolünü kaybetmeyeceksiniz. Oyunun kontrolünü kaybettiğiniz vakit her şeyiniz sorgulanıyor. Hakemlik mantaliteniz, geçmişiniz, hakemlik birikiminiz didik didik ediliyor. Hep şunu söylüyorum, yanlış karar verebilirsiniz. Bu tabii ki kötüdür ama yanlış kararı telafiye kalkışmak hakemliği bitiren bir şeydir. İnşallah Allah bana böyle bir şey nasip etmez.

Hauge örneğini unutamam

▼**Telafi etmeye gitmekten söz edince, hakemin öncelikle yanlış karar verdiğini saha içinde anlamış olması gerekiyor, öyle değil mi?**

▲Bazı kareler öyledir. Gerek futbolcunun yaklaşımından, gerek tribünün tepkilerinden hakem yanlış karar verdiğini anlayabilir. Bununla ilgili çok ciddi bir örneğim var. Kendi memorandumlarında da bunu konuşurum. Oradaki hakemin duruşunu kendime örnek aldım. 2005 yılının Şampiyonlar Ligi finalindeki Barcelona-Arsenal maçındaydı ve hakem de Norveçli Terje Hauge'ydı. O gün performansı iyiydi ama bir pozisyonunda düştü. Maç 0-0 giderken Arsenal kalecisi Lehmann ceza sahası dışında faulle bir oyuncuyu durdurdu. Bariz gol şansını ve kırmızı kart gerekiyordu. Ancak hemen devamında çok güzel bir avantaj vardı. Çünkü top Arsenal kalesine girmek üzereydi. Fakat Hauge düdüğünü çaldı ve oyunu durdurdu. Herkes hakemin başına toplandı. Barcelonalılar neden avantajı kestiğini sorguluyor, Arsenaliler ise Lehmann'a gösterilen kırmızı karta itiraz ediyordu. Hakemin silüetini gördüğümde maçı bırakıp gitmek istediğini net biçimde hissettim. Boncuk boncuk terliyor, oyunculara bir şeyleri izah etmeye çalışıyor ama kafası hep o pozisyonunda kalmış durumda. O an yanlış yaptığını anladı. Avantajı uygulayıp golü vermesi ve Lehmann'ı da oyunda bırakması gerekiyordu. Günümüz futbolunda bir takımı eksik bırakmamak önemli bir mihenk. Derbilerde de görüyoruz, bir takımın eksik kalması oyunun balansını

tamamen bozuyor. Bu gördüklerimi “Eğer ben veya bizden birisi olsaydı, bu maçın ikinci yarısında işi çok zordu. O kadar kötü kareler bizi bekliyordu ki” diye değerlendirdim. Ama 90 dakika bittiğinde Hauge'nin tek olumsuz karesi o pozisyondu. O pozisyonu unuttu ve orada bıraktı. Maçın sonunda iki takımın oyuncularını ve teknik heyeti hakemi tebrik etti. Hauge de halen hakemliğe devam ediyor. Buradan çıkardığım ders şu; eğer maç içerisinde bir hata yaptığınızı anladığınız vakit, o hatayı düzeltmek için bir girişimde bulunmuyorsanız büyük hakemsiniz. Hatayı herkes yapıyor çünkü.

▼**Kontrolü kaybetmemekten maksadınız bu mu?**

▲Evet bu. Kontrolü kaybetmek, yaptığınız ve farkına vardığınız bir hatanın ardından sizin standardınıza uymayan kararlar vermektir. Bu da asla kabul edilemez bir tutumdur.

Kartlar ucuz çıkmamalı

▼**Demin söylediğiniz bir şey var, yanlış anlaşılmasın için açmak istiyorum. Bazı yorumcular “Böyle bir derbide de bu kart gösterilir mi?” gibi cümleler kuruyor. Siz de bir takımı eksik bırakmamanın öneminden söz ettiniz. Kart standardını maçın önemine göre mi belirlemek gerekir yani?**

▲Hayır, hayır, kural neyse o uygulanır. Benim söylemek istediğim başka bir şey. Tabii ki FIFA'nın ve MHK'nın talimatları hakemler için bir düsturdur. Asla kuralı kendinize göre ya da Ahmet'e, Mehmet'e göre yorumlayamazsınız. Ama şöyle de bir değerlendirme yapıyorum. Bir oyuncuyu bariz gol şansından dolayı ihraç ediyorsanız tabii ki ihraç edeceksiniz. Bu talimatların emrettiği bir şey. Ancak Türk hakemliğinin kart standardı biraz düşük. Otoritemizi kartla sağlama yoluna gidiyoruz. Dolayısıyla ikinci sarı kartlardan çok fazla kırmızı kart çıkıyor. Televizyonlarda hep tartışılan bir şey var, “Bu adam atıldı, ikinci sarı kartı doğru, ama bir de ilk sarı kartına bakalım...” Böyle olduğu zaman bu karelerin hepsinin doğru olması gerekiyor. Yani ucuz kart gösterilmemesi lâzım. Bakın, direkt kırmızı kartlar o kadar tartışılmıyor. Çünkü insanlar “Acaba bizim görmediğimiz ya da duymadığımız bir şey mi var?”

diye düşünüyor. Ama sarı kartlar eleştiriliyor. Dolayısıyla eleştiriye maruz kaldığınız yönü daha minimize etmeniz lâzım. Gösterdiğiniz sarı kartın kamuoyuna da “Gerçekten hak etmiş” imajını vermesi lâzım ki, oyunun balansını kaybetmeyelim.

▼**15 yıldır hakemlik yapıyorsunuz ama Süper Lig'de bu sezon kendinizi göstermeye başladınız. Sizi kim keşfetti?**

▲Benim böyle bir durumum söz konusu değil. Amatör liglerde 5 sezon geçirdim. Ondan sonra 2 sezon 3. Lig'de, 5 sezon da

2. Lig'de kaldım. Aşağıda çok sayıda maç yöneterek Süper Lig'e geldim. Genç hakem arkadaşlarımız hep her sezon bir kademe çıkarak Süper Lig'e yükselmeyi hayal ediyor. Hakemlikte böyle bir sıçrama olduğu zaman tepe noktasında duruşunuz azalıyor. Sanatçılık gibi değerlendirmek lâzım. Sindire sindire çıkıyorsanız yukarıda daha donanımlı oluyorsunuz. Orada kalış sürenizi medyada kabul görmeniz, hata oranınızın az olması, aynı karelere aynı disiplin cezalarını uygulamanız belirliyor. Süper Lig kariyerinizi aldıktan sonra yönettiğiniz maçlardaki kareleriniz, sonuna kadar sizinle birlikte gidiyor. Hani bilgisayar tekniğinde kes, kopyala, yapıştır gibi, “Şu maçta şunu yapmıştı ama burada yapmadı” deniliyor. Bu aslında insanın karakterini de yansıtan bir şey. Allah bu karakteri bozmasın. İnşallah bütün maçlarımda aynı görüntümü sürdürürüm.

▼**Hakemler hem kulüp yöneticileri hem de medya tarafından yoğun biçimde eleştiriliyor ve dolayısıyla da baskı altında tutuluyor. Siz bu baskıyla nasıl baş edebiliyorsunuz?**

▲Herkesin hakemlik dışında bir hayatı var. Kimi bilgisayarla oynanır, kimi farklı bir sporla uğraşır. Ben ilaç işiyle uğraştığım için, ilaca ihtiyacı olanlar genellikle yaşlı ve ilgiye muhtaç insanlar. Büyüklemeden hep bana dua etmelerini isterim ve buna inanırım. Babaannem de benim için mental rahatlık sebebi. Hiçbir şeyi kafama takmadan, onun hayır duasını alarak maçlara giderim. Bugüne kadar çok sıkıntılı karelerle karşılaşmadım ve yoğun bir medya baskısını üzerimde hissetmedim. 7 bin nüfuslu bir ilçede yaşıyorum ve oranın üç eczacısından birisiyim. Sevenim de var sevmeyenim de. Farklı takımları tutan insanlar var. Gelip bir şeyler konuşuyorlar ama bunların dostane olduğunu biliyorum. Dolayısıyla üzerimde baskı unsuru olan şeyleri iyi niyet, ilgi ve duayla bertaraf ediyorum.

Sivok'u attım diye müşterimi kaybettim!

▼**Müşterileriniz eczaneye geldiğinde futbolla ilgili sohbetlerde yaşadığınız ilginç anılar var mı?**

▲15 senedir eczacılık yapıyorum

ve köylerden gelen 10 yıllık bir müşterim var. 60-65 yaşlarında bir büyüğüm. Yönettiğim Beşiktaş maçının ardından eczaneye gelip “Ben senin kaç yıllık müşterinim?” diye sordu. “10 yıllık müşterimsin” dedim. “Arkadaş, Sivok'u niye attın? Bir daha ne dükkânına geleceğim ne de ilaç alacağım” dedi. O anda şaka yaptığını düşünmüştüm. Ama o maçı yöneteli neredeyse 3 ay oldu, bir daha eczaneme uğramadı. ▼**Küçük bir yerde yaşamak ve tanınmış olmak size olumlu-olumsuz neler getiriyor?**

▲Karşımdaki insana hakemliğin hafta sonumu değerlendirebileceğim renkli bir iş olduğu imajını veriyorum ama Turkkcell Süper Lig'de hakemlik yapmaya başladığımdan beri durum tam anlamıyla böyle değil. Tamam, çok büyük keyif alıyoruz, farklı bir damak tadı ama hem mental hem de fiziksel

yeterlilik sağlamak adına yaptığımız işler bayağı bir zaman alıyor. Ben haftada 4-5 gün koşan bir insanım. İdmanlarım 2'şer saat sürüyor. Eğer hakem olmasanız asla yapmayacağınız bir şey bu. Yiyeceğinizi ona göre yiyorsunuz, bir yere gidecekseniz onu da antrenman programınıza göre ayarlıyorsunuz. Arabamın arkasında mutlaka şortum ve ayakkabım bulunur. Bir de en az benim kadar atletik bir köpeğim var. Koşmaya onunla birlikte gidiyorum. Başlangıçta Savaştepe'de koşan tek adam bendim ve “İlçenin delisi” diyorlardı. Şimdi benimle birlikte koşmaya giden en az dört tane bayan var. Yani ilçede koşma faaliyetini canlandırdığımı söyleyebilirim. ▼**Eşinizle nişanlı olduğunuz dönemde onu görebilmek için uzun seyahatler yaptığınızı duymuştum. Bu konuyu açar mısınız biraz?**

▲Ben İzmir'de, o da Samsun'da okuyordu. Sabah otobüse biner, ertesi sabah Samsun'da olurdum. Mesafe 1023 kilometre. Saat 8'de otobüs terminalde olurdu.

9'a kadar görüşebilirdik, çünkü 9.30'da derse girerdi. Ben de 9.15 otobüsüyle İzmir'e döner, ertesi günü laboratuvar dersime yetiştirirdim. Bu seyahati en az 10 kere yaptım. Sonra evlendik, 11 yıllık mutlu bir evliliğim ve 10 yaşında Arda isminde bir oğlum var. ▼**Oğlunuzun hakem olmasını ister misiniz?**

▲İsterim elbette. Zaten benim eski hakem elbiselerimi giyiyor, sağa-sola kart gösteriyor. Hakemlikle çok ilgili. ▼**Yani hakem olduğunuza pişman değilsiniz. Peki, bu kadar yoğun eleştirilerin yaşandığı bir ortamda bazen, “Nereden girdim bu işe?” dediğiniz olmuyor mu hiç? Sonuçta zaman zaman binlerce insan koro halinde size küfür ediyor.**

▲Bence bunun da insana kattığı bir şey var. Bir şeylerden ders almak zorundayız. Olmasa tabii ki daha iyi ama küfür de insan için. Olduğu takdirde de seyircilere tek tek “Ben öyle değilim” diye izah etmek gibi bir durumunuz yok. Bunu ancak yaptığınız icraatla algılayabilirsiniz. ▼**Maçlara çıkmadan önce bir uğurunuz var mı?**

▲Herhangi bir batıl inancım yok ama dua etmeden maça çıkmam. ▼**Hakemlikte bundan sonraki hedefleriniz neler?**

▲Süper Lig'de kalıcı olmak çok önemli. Marka olmak da önemli. Şu anda marka olmayı başarmış 10 arkadaş sayabilirim. Bu isimlerden biri olmak ve adımın kesinlikle şaibelele anılmamasını sağlamak istiyorum. FIFA kokartı takmak da önemli ama ondan önce kalıcılık, marka olmak ve şaibelele aynı karede yer almamak geliyor. ▼**Peki, futbolun dışındaki hayatınızda neler var?**

▲Masa tenisi oynamayı seviyorum. Hem yağ yakması hem de refleks kazandırması açısından önemli bir spor. Kıvraklık açısından da basketbol oynuyorum. Mezun olduğum okulun müdürü spor salonundan faydalanma konusunda kolaylık sağlıyor. Kendi çapımda org çalışıyorum. Eşim kadar olmasa da kitap okumaya çalışıyorum. Az okuyan biri olarak, okuyanla okumayanın bir olmadığını rahatlıkla söyleyebilirim. Olaylara yaklaşımınızın, karşınızdakini anlamanızın okumanızla direkt ilişkisi olduğunu düşünüyorum ve bu konuda ilerleme kaydetmeye kararlıyım.

Yanlış penaltı verebilirsiniz, yanlış oyuncuyu atabilirsiniz ama oyunun kontrolünü kaybetmeyeceksiniz. Oyunun kontrolünü kaybettiğiniz vakit her şeyiniz sorgulanıyor. Yanlış kararı telafi etmeye kalkışmak hakemliği bitiren bir şeydir.

Türk hakemliğinin kart standardı biraz düşük. Otoritemizi kartla sağlama yoluna gidiyoruz. Dolayısıyla ikinci sarı kartlardan çok fazla kırmızı kart çıkıyor. Ucuz kart gösterilmemesi, gösterdiğiniz kartın kamuoyuna da “Gerçekten hak etmiş” imajını vermesi lâzım.

60-65 yaşlarında, 10 yıllık bir müşterim bir gün eczaneye gelip “Arkadaş, Sivok'u niye attın? Bir daha ne dükkânına geleceğim ne de ilaç alacağım” dedi. O anda şaka yaptığını düşünmüştüm. Ama gerçekten de bir daha eczaneme uğramadı.

Benim için Süper Lig'de kalıcı olmak ve marka haline gelmek çok önemli. Şu anda marka olmayı başarmış 10 arkadaş sayabilirim. Bu isimlerden biri olmak ve adımın kesinlikle şaibelele anılmamasını sağlamak istiyorum.

Fair-Play'in değerini bilen var!

Fair-Play, sadece "aferin" boyutundaki bir takdir değil, somut ödüllerle de karşılığını buluyor. FIFA'nın, Ermenistan-Türkiye maçının ardından "Fair-Play" ödülüne layık gördüğü Türkiye Futbol Federasyonu, bir süredir üzerinde çalışılan projeyi hayata geçirdi. Turkcell ile yaptığı işbirliği çerçevesinde "Fair Play Ligi"ni kurdu. Turkcell Süper Lig takımlarına, oyuncuların gördüğü kartların yanı sıra kulüplerin aldığı cezalar da göz önünde tutularak puanlama yapılıyor. UEFA ise bu uygulamayı sarı ve kırmızı kartlar, pozitif oyun, rakiplere saygı, hakeme saygı, görevli yöneticiler ve seyirciler olmak üzere 6 kategori üzerinden değerlendirerek gerçekleştiriyor. Fair-Play puanlamasında ilk üç sırayı alan ülkelerin kendi içindeki Fair-Play klasmanında ilk sırayı alan takımlar, UEFA Kupası'na katılabiliyor. Türkiye, Ocak ayında yapılan ara değerlendirmede 43. sırada yer aldı.

Erдің **Sivritepe**

FIFA'dan Fair-Play ödülü almamız ve ardından Futbol Federasyonu-Turkcell işbirliğiyle başlatılan Fair-Play Ligi, sporun en vazgeçilmez değeri Fair-Play'i farklı boyutlarıyla gündeme getirdi. Fair-Play, kişiden kişiye farklılık gösteren bir kavram. Bu kavram bazı görüşlere göre yapılan tek bir eyleme veya bir sezon boyu ya da yaşam boyu yapılan eylemlere de yakıştırılabilir. Bazen gole giden rakibine kasıtlı faul yapmayan, bazen hakemin yanlış yaptığı değerlendirmede suçun kendisinde olduğunu söyleyen, bazen de hakemin hatalı verdiği penaltıda topu bilerek dışarı atan oyuncuya verilebiliyor Fair-Play ödülü... Bazen de siyasi olarak birbirini tanımayan iki ülke arasında fikstür gereği oynanması gereken bir maç için sınırların açılması ve müsabakanın dostluk havasında oynaması Fair-Play ödülüyle karşılık görebiliyor. Türkiye Futbol Federasyonu'nun başlattığı Fair-Play Ligi'nde ise kulüplerin bir sezon boyunca oynadığı lig maçlarında oyuncuların gördüğü sarı ve kırmızı kartlarla, Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu tarafından verilen saha kapatma, seyircisiz oynama ve hak mahrumiyetleri cezaları birleştirilerek bir puanlamaya gidiliyor. UEFA da kendi üyesi ülkeleri son 15 yıldır Fair-Play açısından değerlendiriyor. Bir yıllık süre içinde UEFA tarafından düzenlenen tüm maçlarda her iki tarafa birer Fair-Play notu veriliyor. Bu değerlendirme notları yıl boyunca ülke bazında toplanıyor ve yıl sonunda yapılan bir hesaplamayla

maç başına her ülkenin o yıl için notu belli oluyor. UEFA'nın kendi organizasyonları olan tüm turnuvalarda değerlendirme yapılıyor. Buna milli takımlar ve yaş grupları arasında oynanan turnuvalar, bayan milli takımları ve kulüp takımlarının katıldığı turnuvalar da dâhil. Bir yerde ülkeler tüm uluslararası maçlardaki tutum ve davranışlarına göre Fair-Play açısından değerlendiriliyor. Değerlendirmeler UEFA'nın bu organizasyonlara yolladığı UEFA gözlemcileri tarafından yapılıyor. Gözlemciler her maçta 6 değişik kategoride taraflara not veriyor. Bu notların toplamı sonrasında tarafların o maç için aldıkları puanlar belli oluyor. Değerlendirme kategorileri ise şunlar: **1- Sarı ve kırmızı kartlar:** Taraflara maç başına 10 puan veriliyor ve maç sırasında taraflar gördükleri her sarı kart için 1, kırmızı kart için 3, iki sarı kart için toplam 3 ve bir sarı arkasından doğrudan kırmızı kart için 4 puan kaybediyor. Bu puanlamada taraflar eksi puan alabiliyorlar. **2- Pozitif oyun:** Gözlemciler belirlenmiş bazı kriterlere göre 1 ile 10 arasında bir değerlendirme notu veriyor. Değerlendirmede artı sayılacak durumlar olarak hücum taktikleri, oyunu hızlandırma, zaman kazanmaya çalışmak ve devamlı gol arayışları sayılabilir. Değerlendirmeyi eksi yönde etkileyecek durumlar olarak da oyunu yavaşlatma, zaman harcamaya çalışmak, faule dayalı taktikler, rol yapmak sayılabilir. Genelde bu değerlendirmede gol

atma ve gol şansı yaratma ile paralel giden bir yorum görülüyor. **3- Rakiplere saygı:** Değerlendirme 1 ile 5 arasında bir notla belirleniyor. Oyun içinde sakatlanan rakibe yardımcı olmaya çalışmak gibi hareketler değerlendirmeye alınıyor. Karşı tarafla ilgili ne artı ne de eksi durum varsa, bu durumda değerlendirme notu 4 oluyor. **4- Hakeme saygı:** Değerlendirme 1 ile 5 arasında bir notla belirleniyor. Hakem ve yardımcılara karşı davranışlar, bazı şüpheli durumlarda verilen kararları protesto etmeden kabullenme, ödüllendirmede artı değer verilen durumlar. Herhangi bir artı durum olmazsa verilecek not 5 değil 4 oluyor. **5- Görevli yöneticiler:** Değerlendirme 1 ile 5 arasında yapılıyor. Maçta görevli yöneticilerin davranışları artı ve eksi yönleri ile değerlendiriliyor. Oyuncu ve/veya taraftarları sakinleştirme çabaları veya kışkırtmalar, hakem kararlarına gösterilen tepkiler ile medya ilişkileri değerlendirmede göz önüne alınıyor. Artı ya da eksi değeri olmayan değerlendirmelerde verilecek not 4 oluyor. **6- Seyirciler:** Son olarak bu değerlendirme de yine 1 ile 5 arasında bir not verilerek yapılıyor. Taraftarları tezahürat yapmaya, şarkı/marş söyletmeye yönelik hareketler artı değer kabul ediliyor. Bu arada taraftarlardan rakibe ve hakemlere saygı, karşı taraf

galip gelirse başarılarının takdir edilmesi bekleniyor. Karşı takım oyuncu ve taraftarları ile hakemleri ürkütücü ve/veya korkutucu davranışlar kesinlikle kabul edilmiyor. Belirli bir seyirci kitlesinin oluşmadığı durumlarda bu kategori değerlendirmeye alınmıyor. Gözlemciler 6 kategoride değerlendirmelerini yaptıktan sonra bu notlar toplanıyor. Her kategoride tam not almış bir taraf 40 puana ulaşabiliyor. Bu puan dörde bölünüyor ve 10 üzerinden bir not alınmış olunuyor. Bu notlar yıl boyunca ülkeler bazında toplanıyor ve yıl sonunda oynanan maç sayısına bölünerek maç başına yıllık Fair-Play notları belirlenmiş oluyor. Bazı ülkeler yıl boyunca belirli sayıda uluslararası maç yapmamışsa değerlendirme dışı kalıyor. Geçtiğimiz yıl sonunda 34 maç bu konuda belirleyici sayı olarak saptanmıştı. UEFA, Fair-Play sıralamasında başarılı olan ülkelere ödünü bir çeşit ödüllendirme amaçlı olarak, bu ülkelerin kendi içlerinde Fair-Play sıralamasında ilk sırada yer bulan bir kulübünü UEFA Kupası'na kabul

Değerlendirmede Türkiye'nin son 8 yıllık grafiği

2001-2002	7.590 puanla 39 ülke arasında 36.
2002-2003	7.572 puanla 46 ülke arasında 42.
2003-2004	7.558 puanla 45 ülke arasında 44.
2004-2005	7.943 puanla 44 ülke arasında 16.
2005-2006	7.656 puanla 45 ülke arasında 38.
2006-2007	7.669 puanla 48 ülke arasında 36.
2007-2008	7. 650 puanla 49 ülke arasında 43.
2008-2009	7.642 puanla 46 ülke arasında 43.

Fair-Play Ara Değerlendirme Sıralaması

Sıra	Ülke	Maç Sayısı	Puan
1	Norveç	57	8.325
2	Danimarka	69	8.201
3	İskoçya	51	8.186
4	Hollanda	81	8.132
5	Galler	32	8.122
6	İsveç	60	8.104
7	Fransa	89	8.101
8	İngiltere	102	8.073
9	Kazakistan	30	8.057
10	İsviçre	71	8.043
11	Almanya	102	8.021
12	İzlanda	40	8.013
13	İspanya	110	8.010
14	Avusturya	47	7.984
15	Belçika	44	7.966
16	Rusya	77	7.959
17	Ermenistan	28	7.937
18	Finlandiya	42	7.935
19	Slovenya	49	7.932
20	Polonya	55	7.903
21	Slovakya	50	7.893
22	İsrail	50	7.892
23	Ukrayna	64	7.892
24	İrlanda Cum.	46	7.872
25	İtalya	104	7.871
26	Estonya	29	7.843
27	Çek Cum.	58	7.835
28	Litvanya	46	7.832
29	Portekiz	66	7.831
30	Belarus	48	7.827
31	Letonya	39	7.818
32	Arnavutluk	27	7.797
33	Bosna-Hersek	31	7.790
34	Sırbistan	61	7.784
35	Macaristan	48	7.771
36	Gürcistan	28	7.746
37	Romanya	61	7.740
38	Faroe Adaları	25	7.692
39	Yunanistan	63	7.683
40	Azerbaycan	37	7.676
41	Hırvatistan	57	7.650
42	Kıbrıs R. K.	45	7.642
43	Türkiye	63	7.642
44	Moldova	38	7.590
45	Bulgaristan	48	7.447
46	Makedonya	31	7.358
47	K. İrlanda	23	7.951
48	Lüksemburg	18	7.716
49	Malta	21	7.704
50	Liechtenstein	8	7.633
51	Karadağ	20	7.495
52	San Marino	14	7.362
53	Andorra	13	7.038

etme yönünde bir karar aldı. İlk dört yıl boyunca, ülkelerde federasyonlar tarafından yapılan bir Fair-Play sıralaması olmadığı için bu yıllarda uygulama başlatılmadı ama ilk uygulama 1998-1999 sezonu sonunda yapıldı. Sezon sonuna göre ilk üç ülkenin Fair-Play sıralamalarında başka bir şekilde Şampiyonlar Ligi'ne ya da UEFA Kupası'na katılmaya hak kazanmamış bir kulübüne UEFA Kupası'na 1. eleme turunda katılma şansı verildi. Bu değerlendirmede hak kazanan bir kulüp, o yıl kendi liginde küme düşüyor bile olsa bu hakkı kullanabiliyor. UEFA'da yıllık ortalamada 8.000 puan başarılı sayılıyor ve kupaya katılacak ülkelere en az bu puanı tutturması bekleniyor. Not ortalamalarının birbirlerine yakınlığı nedeniyle önceleri ilk üç ülkeye hak verilirken, daha sonra birinci ülkenin yanı sıra 8.000 ve üstü puan alan ülkeler arasından yapılan kurada kazanan iki ülkeye katılım hakkı verildi.

Bu yıl sonunda yeniden ilk üç ülkeye katılım hakkı verilmeye dönülecek. Daha önceleri 1 Haziran-31 Mayıs tarihleri olarak değerlendirilen maçlar, geçtiğimiz sezondan başlayarak 1 Mayıs-30 Nisan olarak değerlendirmeye alınıyor. Yıl sonunda son durum açıklanmadan önce yıl ortasında ara değerlendirme notları açıklanıyor. Şubat sonlarında yapılan bu ara değerlendirme notları da artık bir ay önceye kaydırıldı ve 26 Ocak tarihinde 2008-2009'da son durum sıralaması açıklandı. Ara değerlendirmede en az 25 maç oynamış ülkeler sıralamaya alındı. UEFA üyesi ülkelerin çoğu bu uygulama sonrasında kendi ülkelerinde üst liglerde bir Fair-Play uygulaması başlattı. Önceleri sadece sarı ve kırmızı kartlara kötü puan vererek değerlendirmeler yapan ülkeler, çoğunlukla UEFA sistemini kabullendi ve Avrupa'da çoğu ülkede bu sistem uygulanıyor. Bazı ülkeler aynı sistemi alt liglere de taşıyor.

Fair-Play kontenjanından kupaya katılan takımlar

1998-1999 **Kilmarnock** (İskoçya), **Bodö-Glimt** (Norveç), **Tuljevik** (Estonya), 1999-2000 **Norrköping** (İsveç), **Lierse** (Belçika), **Rayo Vallecano** (İspanya) 2000-2001 **Shakhtar** (Belarus), **MyPa** (Finlandiya), **Matador** (Slovakya) 2001-2002 **Brann Bergen** (Norveç), **Ipswich Town** (İngiltere), **Sigma** (Çek Cum.) 2002-2003 **Manchester City** (İngiltere), **Lens** (Fransa), **Esbjerg** (Danimarka) 2003-2004 **Östers** (İsveç), **Mika** (Ermenistan), **Illichivets** (Ukrayna) 2004-2005 **Viking** (Norveç), **Mainz 05** (Almanya), **Esbjerg** (Danimarka) 2005-2006 **Gefle** (İsveç), **Roeselare** (Belçika), **Brann Bergen** (Norveç) 2006-2007 **Hacken** (İsveç), **Lilleström** (Norveç), **MyPa** (Finlandiya) 2007-2008 **Manchester City** (İngiltere), **Hertha Berlin** (Almanya), **Nordsjælland** (Danimarka)

Gücüm Allah vergisi...

Sınırlı imkânlarıyla büyüklere kafa tutan Sivasspor'un kaptanı ve hücumdaki en önemli kozu. Takımın büyük paralar harcanarak kurulmamasının oyuncularını streten uzak tuttuğunu, bu sezon hem ligi hem de kupayı kazanarak tarihe geçmek istediklerini söylüyor. Gündeminde transferin değil, Milli Takım kadrosunda banko oyuncu olmanın bulunduğunu vurgularken, sahip olduğu güçle ilgili ilginç bir açıklama yapıyor.

Türker **Tozar**

▼Sivasspor başarısıyla bu sezon yine gündemin üst sırasında. Geçen sezon elde ettiğiniz başarının üzerine koyarak bu yıl da zirveye ortak oldunuz. Nedir Sivasspor'un başarısının sırrı? ▲Sivasspor'un başarısı üç tane ayak üzerine oturmuş durumda. Bunlardan birincisi futbolcular arasındaki arkadaşlık ve takım arkadaşlığı duygusunun üst düzeyde oluşu. İkincisi, teknik direktörümüz Bülent Uygun'un bizlere verdiği özgüven. Üçüncüsü ise iyi bir yönetim anlayışı. Bundan yaklaşık iki buçuk sene önce küme düşmeme mücadelesi veren bir takımken, Bülent Hoca'nın göreve gelmesiyle birlikte müthiş bir çıkış yakalayıp zirve rekabetine ortak olan bir takım

kimliğine büründük. Bunda oyuncuların bir arada geçirdikleri sürenin uzunluğuyla birlikte pekişen arkadaşlık ve isabetli transferlerin de rolünün olduğunu düşünüyorum. ▼Bülent Uygun, Sivasspor'a teknik direktör olmadan önce, takımın Türkcell Süper Lig'e yükseldiği dönemde menajer olarak görev yapıyordu. Bu durum, takımı ve kulübü daha iyi analiz etmesine imkân tanımış olmalı. ▲Tabii ki. Bülent Uygun, menajerlik döneminde bile bir teknik adam gibi çalışıyordu. Futbolcuları her idmanda izliyordu ve onların becerileriyle ilgili çok iyi fikir sahibi olmuştu. Kimin neyi yapip neyi yapamayacağını öğrendi. Söylediklerim yanlış anlaşılmasın,

Bülent Hoca kesinlikle teknik direktörün işine karışmak gibi bir hareket tarzına sahip olmadı. Ancak, izledikleri kafasında iyi yer etmiş olacak ki, göreve geldikten sonra ufak değişikliklerle birlikte takım yükselişe geçti.

Bülent Uygun oyuncudan verim almayı biliyor

▼Bugüne kadar birçok teknik adamla çalıştın. Bülent Uygun'un oyunculara yaklaşım tarzında bir farklılık var mı? ▲Kendisi bir futbolcudan nasıl verim alabileceğini ve onların ne istediğini çok iyi biliyor. Birisine istediği zaman izin verebiliyor ya da "Bugünlük antrenmana

çıkamayabilirsin" diyebiliyor. Başka teknik adamlar bu tür izinleri kesinlikle vermez ya da oyuncuyu kadro dışı bırakır. Ancak Bülent Hoca bu konuda çok anlayışlı. Biz de futbolcular olarak onun bize olan güvenini kesinlikle suiistimal etmiyoruz. Bu karşılıklı güven ortamında futbolcular becerilerini sahada daha rahat gösterebiliyor. ▼Sivasspor'un kaptanının ama aynı zamanda en çok pazarlanan futbolcusu durumundasın. Her transfer döneminde en çok spekülasyon senin hakkında yapılıyor. Bu konu, seni olumlu ya da olumsuz şekilde etkiliyor mu? ▲Evet, bu durum beni rahatsız ediyor ama performansımı etkilediğini düşünmüyorum.

Sonuçta, Sivasspor'un sözleşmeli futbolcusuyum ve kulübün başarısı için ter döküyorum. Bir futbolcu transfer dönemlerinde formdan düştüğü zaman bu direkt transferle ilişkilendirilir. Bu durumla ben de karşı karşıya kaldım. Özellikle de geride bıraktığımız geçici transfer döneminde ismim epeyce çok yazılıp çizildi. O arada oynadığım maçlarda yeterli performansı sergileyemedim. İnsanlar da bunu transfere bağladı. Bir futbolcunun her maç aynı performansla oynaması mümkün değil. Şüphesiz iniş çıkışlar olacak. 2.5 yıldır oynadığım Sivasspor'da kaçırdığım maç sayısı dördü, vasat oynadığım maç da beşi geçmez. Fakat bu transfer döneminde benim de farkında olduğum bir düşüş oldu. Herkes bilsin ki, bunun transfer söylentileriyle bir alakası yok. Her şey doğal akışı içerisinde gelişti. Bu düşüş 3 ay önce veya sonra da yaşanabilirdi. ▼Galatasaray'la oynadığınız kupa maçında Emre Aşık'la girdiğiniz diyalog, görüntülere yansdı ve bu konu çok yazılıp çizildi. Olanları bir de senden dinlemek isteriz. Sözlerinden

dolayı pişman mısın?

▲Maçın atmosferi içerisinde bir pozisyon gelişti. Emre Aşık'la bir mücadele içine girdik. Hakem Galatasaray lehine faul verdi. Sonrasında Emre'nin arkamdan bana yönelik bazı sözleri oldu. Karşılaşmanın stresi içinde söylememem gereken bir söz söyledim. "Pişman mısın?" sorusuna gelirse, ağzımdan o tür bir kelime çıktığı ve ismim bu şekilde gündeme geldiği için üzgünüm. Emre'nin orada beni çok ağır bir şekilde tahrik etmesine rağmen tepkimi o biçimde göstermemem gerekiyordu.

Strese girmiyoruz

▼Geçmişte başka takımlar da Sivasspor'un bugün gösterdiği başarının benzerini yakalamış ancak daha sonra sonunu getirememişti. Bu stresin önüne geçmek için neler yapıyorsunuz?

▲Hiçbir zaman geriye düşeceğiz diye bir düşünce ya da korku içinde olmadık. Biz her maça üç puan alabilmek için çıkıyoruz. Bizim için önemli olan şu; maçı kazandıktan sonra akşam başımızı yastığa koyduğumuzda rahat uyuyabiliyor muyuz? Ne kadar direnirseniz direnin, zirvede olmak ister istemez sizi strese sokuyor. Yalnız bizim diğer takımlardan bir farkımız var. Biz milyon dolarlarla para harcayıp şampiyonluk için mücadele edenler gibi değiliz. Biz kendimizi bildiğimiz için hiçbir zaman o tür bir strese girmedik. Girmedğimiz için şu anda lider durumdayız.

▼Sivasspor'un bütçe yapısının dört büyük kulübünkünden farklı olduğunu biliyoruz. Düşük bonservis bedeliyle yetenekli futbolcuları keşfedebiliyorsunuz. Bir Kamanan, bir Bilica örnekleri var önümüzde. Oyuncu seçimleri nasıl yapılıyor?

Bülent Uygun bir futbolcudan nasıl verim alabileceğini ve onların ne istediğini çok iyi biliyor. Biz de futbolcular olarak onun bize olan güvenini kesinlikle suiistimal etmiyoruz. Karşılıklı güven ortamında futbolcular becerilerini sahada daha rahat gösterebiliyor.

Son dönemdeki performans düşüklüğüm transfer konusuna bağlandı. Oysa bir futbolcunun her maç aynı performansla oynaması mümkün değil. 2.5 yılda vasat oynadığım maç 5'i geçmez. Bu düşüş 3 ay önce veya sonra da yaşanabilirdi.

Emre Aşık'la aramdaki pozisyonda, arkamdan bana yönelik bazı sözleri oldu. Ben de karşılaşmanın stresi içinde söylememem gereken bir söz söyledim. Ağzımdan o tür bir kelime çıktığı ve ismim bu şekilde gündeme geldiği için üzgünüm.

Bizim diğer takımlardan bir farkımız var. Milyon dolarlarla para harcayıp şampiyonluk için mücadele edenler gibi değiliz. Biz kendimizi bildiğimiz için hiçbir zaman yoğun bir strese girmedik. Girmedğimiz için de şu anda lider durumdayız.

Gol vuruşlarımı ve maç içinde gol bölgelerine doğru yaptığım koşuları geliştirmek için çaba sarf ediyorum. Bunun da faydasını görmeye başladım. Gücümün de Allah vergisi olduğunu düşünüyorum. Bazı insanlar günlerce, aylarca çalışsa da buna ulaşamaz.

Şimdi iki kulvarda yarışımızı sürdürüyoruz. İki kupayı birden almak istiyoruz. Anadolu'dan bir şampiyonun daha çıkabileceğini göstermek amacındayız. Bunun için var gücümüzle çalışacağız. Önümüzdeki bütün maçları kazanmak istiyoruz.

Milli Takım'daki performansım benim için transferden daha önemli. Direkt oynayıp faydalı bir oyuncu olabilmek en büyük hedefim. Ama Milli Takım'ın havası farklı. Ligde yapacağınız bir hatayı sonraki maçta telafi edebilirsiniz ama milli görevin hassasiyeti çok daha yüksek.

sayede sanki yıllardır buradaymış gibi performans gösterebildiler. Yerli ve yabancı oyuncular her anlamda eşit şekilde kaynaşabildiği için adaptasyon konusunda hiç sorun yaşamıyoruz. İnsanlar Sivasspor'u ve Sivas'ı hâlâ yeterince tanımıyor. Sivas'ta sosyal hayat diğer şehirlere oranla eksik olabilir ama arkadaşlık ortamımız bu açığı kapatabiliyor. **▼Murat Erdoğan'ın takıma nasıl bir fayda sağlayacağını düşünüyorsunuz?** ▲Bülent Hoca bugüne kadar hiç boş transfer yapmadı. Murat ağabeyin de kalitesi belli. Hep birlikte izleyip göreceğiz. **▼Sivasspor'un başarısının şehre gözle görülür bir etkisi oldu mu?** ▲Arada bazı takımlara gidip gelsem de 10 senedir Sivas'la iç içeyim. Sivasspor'un Turkcell Süper Lig'e çıktığı son dört senede şehirde ciddi bir yükseliş var. Dört sene önce Sivas'a gelip bir daha gelmeyen birisi şimdi tekrar gelse farkı daha iyi anlayacaktır. Sivasspor'un bu anlamda şehre katkısının büyük olduğunu düşünüyorum.

▼Geçen sezon çok da uzun sürmeyen bir Intertoto Kupası maceranız oldu. Bu sizin ilk Avrupa kupaları deneyiminizdi ve belki de tecrübesizliğiniz nedeniyle istediğiniz gibi oynayamadınız. Büyük ihtimalle gelecek sezon da Avrupa'da olacaksınız. Sizden daha iyi bir performans bekleyen taraftarlara ne söylemek istersin? ▲Takımda daha önce 1-2 futbolcu dışında Avrupa kupası deneyimi yaşamış oyuncu yoktu. Zaten sezonu erken açtığımız için tam kadroyla çalışamadık. Bu sezon ligi daha iyi yerde bitirip, geçen sezonki tecrübemizi oraya yansıtacağımızı düşünüyorum.

Gol vuruşu çalışıyorum

▼Türkiye Ligi'nde senin oyun stilinde fazla oyuncu göremiyoruz. Kendini geliştirmek için neler yaptın ya da halen yapıyorsun? ▲Şu sıralar gol vuruşlarımı ve maç içinde gol bölgelerine doğru yaptığım koşuları geliştirmek için çaba sarf

ediyorum. Bunun için de her gün idmanlardan sonra sahada kalıp kendim çalışıyorum. Bunun da faydasını görmeye başladım. Gücümün de Allah vergisi olduğunu düşünüyorum. Bazı insanlar güçlü olabilmek için günlerce, aylarca çalışsa da buna ulaşamaz. **▼Transfer dönemi geride kaldı ama bu konudaki düşüncelerini herkes merak ediyor. Oynamayı hayal ettiğin bir lig veya takım var mı?** ▲Şu anki tek düşüncem Sivasspor'un ligi en üst sırada tamamlaması için arkadaşlarımla birlikte mücadele etmek ve belki de tarih yazmak. Şimdi iki kulvarda yarışımızı sürdürüyoruz. İki kupayı birden almak istiyoruz. Anadolu'dan bir şampiyonun daha çıkabileceğini göstermek amacındayız. Bunun için var gücümüzle çalışacağız. Önümüzdeki bütün maçları kazanmak istiyoruz. **▼Kamaman'la olan uyumunuzla ilgili neler söylemek istersin?** ▲Kamaman'la birlikte fazla maça

çıkmadık. Bu nedenle göze batacak kadar güzel oynamadık ama birbirimize alıştıkça ortaya daha iyi işler çıkacağına eminim. Kamanan'ın iyi bir futbolcu olduğunu tüm Türkiye gördü. Birbirimizin neler yapacağını anladığımız zaman her şey daha iyi olacak. **▼Sivasspor'da oyuncular arası değişimlerde sanki eksiklik hissedilmiyor. Bir gelen diğerinin yerini dolduruyor. Bunu nasıl açıklarsın** ▲Bizim takımın iskelet bir kadrosu var. Oyuncular bir çarkın dişlileri gibi. Bu dişlinin çıkan yerine girenler en az onlar kadar iyi performans sergilediği için takımımız şu anki durumunda. Örneğin, Kocaelispor maçında ben cezalıydim, Balili oynadı ve gol attı, Kamanan attı, sonuçta maçı 2-0 kazandık. Hayrettin'in uzun bir sakatlık dönemi oldu. Onun yokluğunda o pozisyonda Murat Sözelmez ve Faruk oynadı. Sonuçta ligin en az gol yiyen takımlarından bir tanesi olduk. **▼Ligdeki performansını henüz milli maçlara yansıtamadığını görüyoruz. Milli arenada senin başarılı futbolunu ne zaman izleyebiliriz?** ▲Aslında bu konu benim için transferden bile öncelikli olan ve üzerinde en çok durduğum konu. Milli Takım'da direkt oynayıp faydalı bir oyuncu olabilmek en büyük hedefim. Ancak Milli Takım ortamının havası bir başka. Bir kulüp takımı gibi değil. Orada bir ülkeyi temsil ettiğinizin bilindesiniz. Ligde yapacağınız bir hatayı belki sonraki maçta telafi edebilirsiniz ama milli görevin hassasiyeti çok daha yüksek. Maçlarda fazla oynayamamanın verdiği sıkıntı strese neden oluyor. Bunu da

bir şekilde aşacağım, sonuçta profesyonel bir futbolcuyum. **▼İspanya ile oynanacak Dünya Kupası eleme grubu maçları bu ay sonunda başlıyor. Bu karşılaşmalarla ilgili görüşün nedir?** ▲İspanya son Avrupa Şampiyonu. Onlarla yapacağımız iki maçtan en az birini kazanmamız gerekiyor. Takımımızda bunu başarabilecek güçte ve kalitede futbolcular bulunuyor. Amacımız iki maçtan da galibiyetle ayrılıp Dünya Kupası'na gitmek. Oynamak isteyen takımlara karşı biz de daha iyi performans sergiliyoruz, bunu bizim avantajımız olarak görüyorum. İspanya karşısına sakatlarımız iyileşmiş biçimde çıkarsak, daha güçlü olacağız. Ben 2008 Avrupa Şampiyonası kadrosunda değildim. Ama Dünya Kupası'nın kadrosunda olmak istiyorum. Bu yüzden de takımımızı finallere taşıyacak maçlarda ilave motivasyonla oynayacağım. Ayrıca yakın tarihte oynanacak iki maçtan ilkinin deplasmanda olması da bizim için bir artı.

Sambanın sancılı doğumu

Toprakları geniş bir alana yayılan Brezilya'da ilk düzenli şampiyonalar 1910'larda eyaletlerde başladı. Bu yıllarda kurulan Brezilya Futbol Federasyonu, 1922'de ilk eyaletler arası şampiyonayı düzenledi. Özellikle "Federal Bölge", yani başkent Brasília, Rio de Janeiro ve Sao Paulo arasında geçen bu maçlar, yavaş yavaş lig sisteminin de temelini atmaya başladı. Daha bu yıllardan Rio ve Sao Paulo öne çıkıyordu. Zaten ülkede ilk önemli futbol organizasyonlarından biri de bu iki eyaletin şampiyonalarının karşı karşıya geldiği maçlardı. Brezilya'ya futbol ilk olarak Sao Paulo'dan girmişti. Bir İngiltere göçmeni olan Charles Miller tarafından Southampton'da

öğrenildikten sonra şehirde yayılan futbol, kısa sürede bu bölgede kök salmıştı. Dolayısıyla ilk kulüplerin bu eyalette kurulması ve köklü bir ligin oluşması için de koşullar oluşmuştu. Bu nedenle Paulista Şampiyonası günümüzde de Brezilya'nın en ilgiyle takip edilen liglerinden biri. Diğer taraftan Rio de Janeiro'ya futbol her ne kadar Sao Paulo'dan geç de gelmiş olsa kulüpleşme hızı çok daha seri olmuştu. Paulista Şampiyonası'ndan dört sene sonra, yani 1906'da Rio'da Karioka Şampiyonası başlamıştı. Karioka da Paulista gibi günümüzde ulusal lig kadar ilgi çeken bir organizasyon. Baştan itibaren Rio de Janeiro (RJ)-Sao Paulo (SP) eksenli olarak yürüyen futbol organizasyonları bir taraftan da Brezilya'nın tüm eyaletlerine hızla yayılmıştı. Eyaletler arası şampiyona giderek etki alanını genişletiyordu. Ancak bu şampiyona henüz bir ulusal lige öncülük etmekten çok uzaktı. Brezilya'nın Dünya Kupası'nda fırtına gibi esmeye başladığı 1950'ler ve zirveyi yakaladığı 60'lar boyunca Brezilya'da hâlâ bir ulusal ligden bahsetmek mümkün değildi. Örneğin Pele, oyunculuk kariyeri boyunca hiç ulusal lig zaferi tadamadı. Santos'la defalarca Paulista Şampiyonası'nı, üç kez RJ-SP Şampiyonası'nı kazanmıştı ancak onun en iyi döneminde henüz ulusal lig yoktu. İlginç olan Pele'nin kariyerinin tek ulusal lig zaferini kariyerinin son yıllarında gittiği ABD'de New York Cosmos'la yaşamış olmasıydı. Ancak Pele ve onun dönemindeki oyuncular, yine de bir önceki döneme kıyasla daha şanslıydı. Zira Taça Brasil, yani Brezilya Kupası başlamıştı ve bu kupa ulusal lige öncülük edecekti. Pele, Santos formasıyla bu kupayı beş kez üst üste kazandı.

Taça Brasil, Brezilya'da 1951-1968 yılları arasında oynandı. Bu yılların Brezilya'nın

futbolda dünyayla tanıştığı ve zirveye tırmadığı yıllar olduğu düşünüldüğünde, bu kupanın ülke futboluna önemli bir katkı yaptığı ortaya çıkıyor. Taça Brasil'in finallerine baktığımızda ise Rio de Janeiro'nun bu yıllardaki büyük hâkimiyeti ortaya çıkıyor. Öyle ki on bir kez düzenlenen kupayı sekiz kez kazanan RJ ekipleri, yalnızca tek finalde, o da sonuncusunda yer alamadı. Brezilya futbol sisteminde devrim yaratan adımlar, Brezilya Futbol Federasyonu'nun, eyalet futbol federasyonlarını bünyesinde toplayarak konfederasyon (Brezilya Futbol Konfederasyonu-CBF) hâline gelmesiyle atılmaya başlanmıştı. Konfederasyon, Taça Brasil'den sonra ulusal lig sistemini hayata geçirmeyi kafasına koymuştu. 1967 yılında bunun ilk denemesi olan ve Brezilya'nın efsanevi kalecilerinden Roberto Gomes Pedrosa'nın adını taşıyan kupa hayata geçirildi. İlk yılda birkaç eyalet tarafından düzenlenen bu kupanın organizasyonunu bir sene sonra konfederasyon devraldı ve bir pilot şampiyona olarak oynatmaya başladı. 1971'de ise şampiyonaya katılım tüm eyaletlere açıldı ve şampiyonanın adı "Campeonato Brasileiro", yani "Brezilya Şampiyonası" olarak değiştirildi. Aynı yıl ikinci Lig (Serie B) sistemi de denenmeye başlandı. 1980'lere gelindiğinde üçüncü bir kategori olarak Serie C de hayata geçecekti. Yeni lig sisteminde eyalet şampiyonaları ulusal sistemden dışlanmadığı gibi alt kategori olarak da görülmüyordu. Ulusal ligin başarıya ulaşmasının yolu, büyük oranda eyaletlerdeki heyecanın kaybedilmemesinden geçiyordu ve sistem de buna göre ayarlanmıştı. Ulusal lig sistemine yükselmek için eyalet şampiyonalarında oynamak gerekiyordu, ancak zaten Birinci Lig'de oynayan takımlar yine de eyalet şampiyonasına katılabiliyordu. Herhangi bir ulusal ligde oynamayan takımlardan eyalet şampiyonasında en iyi derece yapan Serie C'ye yükseltiliyordu. Yani eyalet liginde söz gelimi sekizinci olan bir amatör takım, üstündeki takımlar zaten ulusal liglerde yer

alıyorsa Üçüncü Lig'e yükselme sevinci yaşayabiliyordu. Ulusal liglerde oynayan takımlar eyalet şampiyonalarını hafife almıyorlardı, çünkü bu şampiyonaların pek çoğunun popülerliği ulusal ligue boy ölçüşür düzeydeydi. İlk yıllarda Brezilya Şampiyonası'ndan klasik bir ulusal lig diye bahsetmek çok zordu. Organizasyon aslında küçük liglerden oluşan bir kupa gibiydi. Çoğu dört takımlı lig usulü turlardan çıkan takımlar sonlara doğru ya da final play-off'una geliyor ya da eliminasyon usulüne geçiliyordu. Özellikle 1970'lerde sistem neredeyse her yıl değişiyordu. Diğer taraftan, ulusal şampiyonanın futbolun ülkeye yayılmasına katkısı büyük olmuştu. Ülkenin doğusu, yani iç kesimleri ulusal futboldan yine biraz uzaktı ancak hiç değilse sahil şeridi bütünüyle üst düzey futbola katılmıştı. Rio Grande ve Minas Gerais gibi daha önce RJ-SP ikilisinin gölgesinde kalan kimi eyaletler Internacional, Atletico Minerio ve Cruzeiro gibi şampiyon takımlar çıkarmaya başlamışlardı. 1979'da Internacional zafere yenilgisiz ulaşarak bugüne kadar kırılmayan bir rekorun da sahibi oldu.

1980'lere gelindiğinde sistem arayışı hâlâ devam ediyordu. Lig sisteminin ağırlığının artırılmasına dair adımlar atılıyordu. Şampiyonada tur sayısı azaltılarak, ilk turlardaki lig usulü gruplardaki takım sayısı yükseltilmişti. Şampiyonanın ilk turlarında on

takımlı mini liglere rastlanabiliyordu. Brezilya futbolu ise genel olarak tarihinin en iyi dönemlerinde sayılmazdı. 1982 ve 1986 Dünya Kupaları hayal kırıklığıyla bitmişti. Aslında başını "Beyaz Pele" Zico ile Socrates'in çektiği iyi bir jenerasyon vardı. Ancak özellikle ezeli rakip Arjantin ve 1970'lerden itibaren istikrarlı olarak yükselen Almanya dünya futbolunda zirveyi kapmıştı. Brezilya'nın 1980'lerdeki bu sıkıntısı kulüplere de yansdı. 1987'de ligin en köklü kulüpleri "On Üçler Kulübü"nü kurarak CBF'ye karşı bayrak açtı. Aslında girişim bir sene önce yaşanan kimi saha içi tartışmalara ve kulüplerin CBF'nin "otoriter" bir yönetim sergilediğini düşünmesine bağlı olarak kurulmuştu. Ancak CBF o yıl maddi sıkıntı nedeniyle ligin düzenlenmesinin tehlikeye girdiğini açıklayınca, oluşum lig sistemine de el attı ve 1987'de On Üçler'in düzenlediği Birlik Kupası oynandı. Lâkin bu kupa ve yeni oluşum mevcut sorunları çözmekten uzaktı. Oluşum içindeki kimi kulüpler ligde kendilerine haksızlık yaptığını iddia etti. Bu sırada CBF de gözden geçirilmiş bir lig sisteminin ne kadar kârlı olabileceğini görmüştü. Küskünlerle iş birliği yapıldı ve lig yeniden CBF çatısına döndü. Ancak On Üçler Kulübü de o yılki kadar aktif olmasa da ilerleyen yıllarda varlığını sürdürdü. Bu oluşum, 2000 yılında görevi yine bir yıllığına CBF'den devralarak lig düzenleyecekti.

"On Üçler Vakası"ndan sonra konfederasyon bir süredir planladığı ve On Üçler'in yoğun tepkisini çeken ligdeki takım sayısının azaltılması fikrinden vazgeçti. Bu arada ligdeki takım sayısı de 100'e vurmuştu. Takım sayısını birden azaltmak yerine, yine ilk turlarda oynanan grup maçlarındaki takım sayısını arttırma ve çeyrek finalden önceki tur sayısını ikiye düşürme yoluna gidildi. Bu arada lig yine SP-RJ eksenine dönmüştü. 1989-96 yılları arası şampiyon hep bu iki eyaletten çıktı. 2000'lere gelindiğinde Birinci Lig'deki takım sayısının azaltılmasının gerekliliği çoktan görülmüştü. 2003'te 24 takımlı ve çift

devreli tek lig sistemine geçildi. Sonraki yıllarda takım sayısı aşamalı olarak 20'ye düşürüldü ve sayisal yoğunluk alt liglere ve eyalet şampiyonalarına kaydırıldı. Lig sistemi sonunda oturmuştu ancak bu kez de 2005 yılında müthiş bir şike skandalı patlak verdi. Ligin son haftalarında birçok maçın şikeli olduğunun ortaya çıkması, maç tekrarlarını gündeme getirdi. Şikeli maçlarda dört puan kaybeden Corinthians, tekrar maçlarını kazanınca şampiyonluğa ulaştı. Ancak bu şampiyonluğun resmileşmesi bile mahkeme kararı gerektirmişti. Brezilya Ligi'nde 2000'li yılların ikinci yarısı tamamen Sao Paulo takımlarının üstünlüğüyle geçti. Ülkenin ilk futbol takımı Sao Paulo, bu yıllarda üst üste üç şampiyonluk kazanarak altı şampiyonluk alan ilk kulüp olarak tarihe geçti. Brezilya'da en çok ulusal şampiyonluk kazanan beş takıma bakıldığında tamamının RJ-SP takımları olduğu görülüyor. Bu sene ligde mücadele eden tüm takımlar da sahil şeridi eyaletlerinden. Diğer taraftan bu yıl ilk defa Dördüncü Lig, yani Serie D devreye sokuluyor. Bir diğer değişle, Brezilya'daki yüzlerce futbol takımına mücadele edebilecekleri ulusal ligler yaratma çabası hâlâ sürüyor, ancak zirvenin tekeli yine denizi görebillerinin elinde. Fakir halkların ellerinde yükselen Brezilya'da zenginliğin küçük bir azınlık tarafından paylaşılması, herhalde ülkenin her alanında olduğu gibi futbolun da kaderi.

Sessiz adamın Fransız devrimi

Her işin en iyisini yaptığını düşünerek kendini beğenen Fransızlar, 10-15 yıl öncesine kadar futbol sahalarında çok da ciddiye alınır bir takıma sahip değildi. 1980’lerde kıpırdamışlar, Platini’li jenerasyonla 1984’te Avrupa Şampiyonu, 1986’da dünya üçüncüsü olmuşlardı, o kadar. Ülke futbolunun “makûs talihini” yenmek için başlatılan yenilenme hamlesinin sonuçlarını beklerlerken ortaya çıkan bir adam, özellikle medyayla yıldızı bir türlü barışmamasına rağmen Fransa’nın yolunu öyle bir açtı ki, kendisine “zamanımızın Fransız futbolunu yeniden yaratan adam” demek yanlış bir niteleme olmaz. Eski bir metal işçisi, elindeki malzemeye aşıladığı dayanışma ve yardımlaşma duygusuyla müthiş bir iş çıkarıp silinmez bir iz bıraktı.

Her zaman, her şeyin en iyisini yaptıklarını düşünen Fransızların tam da bu yüzden dünyanın en kendini beğenmiş milleti olarak bilindiği bir gerçek. Gel gör ki, şimdilerde futbolda bir ekol olarak kabul edilmeye başlanan Fransa, çok değil yaklaşık on beş sene öncesine kadar yeşil sahalarda pek de esamisi okunmayan bir ülkeydi. Fransa Milli Takımı’nın yetiştirdiği irili ufaklı onca yıldızla rağmen en büyük ve tek başarısı, 1984’te Platini liderliğinde kendi ülkelerinde kazandıkları Avrupa Şampiyonluğu’ydu. Dünya Kupalarında ulaştıkları en yüksek derece ise 1958 ve 1986’da kazanılan üçüncülükten ötesi değildi. Kupalara katılmayı başardığında çok çok biraz göz korkutan Fransa, erkenden elenip evine dönerdi.

Umutla ülke futbolunun “makûs talihini” yenmek için başlatılan yenilenme hamlesinin sonuçlarını beklerlerken ortaya çıkan bir adam, özellikle medyayla yıldızı bir türlü barışmamasına rağmen Fransa’nın yolunu öyle bir açtı ki, kendisine “zamanımızın Fransız futbolunu yeniden yaratan adam” demek

yanlış bir niteleme olmaz. Eski bir metal işçisi, elindeki malzemeye aşıladığı dayanışma ve yardımlaşma duygusuyla öyle bir iş çıkardı ki, silinmez bir iz bıraktı.

İşçilikten futbolculuğa

Aime Jacquet, 27 Kasım 1941’de Sail-sous-Couzan’da doğdu. Her futbolcu hikâyesinde olduğu gibi çocukluğundan itibaren meşin yuvarlağın büyüüne kapılan Jacquet, 1958’de 17 yaşındayken US Couzan’da top oynamaya başladı. Hem okuyup hem bir metal fabrikasında işçi olarak çalışan genç adam için futbolun “ekmek kapısı” olması, US Couzan’da sergilediği istikrarlı ve başarılı performansla göz

doldurmasıyla gerçekleşti. Kendisini uzun zaman takip eden Saint Etienne’in transfer teklifi, Fransa futbolunun yönünü değiştirecek Jacquet’nin, 1960’ta ilk profesyonel sözleşmeye imza atmasıyla sonuçlandı. Üstelik tam da bu dönem Saint Etienne’in Fransız futboluna damgasını vuracağı yıllardı. Nitekim 1973’e kadar yeşil-beyazlı formayı giyen Jacquet, takımla beş lig şampiyonluğu (1964, 1967, 1968, 1969 ve 1970), üç Fransa Kupası şampiyonluğu (1962, 1968 ve 1970) yaşadı. Orta sahada tam bir “görev adamı” olarak dikkat çeken Jacquet, kişiliğini sahaya yansıtabak şekilde gösterişsiz, sade ama işini yapan oyun tarzıyla takımın önemli parçalarından birisiydi. 1973’te Olympique Lyon’a

transfer olan Jacquet, üç yıl daha futbol oynadıktan sonra 1976’da oyunculuk kariyerini, milli formayı sadece iki kez giymiş şekilde noktalayarak kulübeye geçmeye karar verdi. Jacquet’nin ilk kulübe deneyimi de fazla uzakta olmadı. Futbolu bıraktığı sene, Lyon’un başına geçerek 1980’e kadar bu takımı çalıştırdı. Özellikle Saint Etienne’de oynarken farklı farklı

Hayatım gözümün önünden geçti

“Final maçı sırasında işlerin ne kadar kolay değişebileceğini bildiğimden asla ‘Bu işi başardık’ demedim. Ancak maçın sonunda Petit üçüncü golü atınca ‘Tamam’ dedim, ‘Şampiyonuz!’ Kesinlikle ondan önce değil. Son düdükle birlikte neler yaşadığının farkında degildim. Brezilya’nın hocası Zagallo’nun elini sıkıp, kucaklamam gerektiğini düşündüm. Ama sonra olanları bilmiyorum. Kupayı kaldırdığımda ise tüm hayatım film şeridi gibi gözümün önünden geçti.”

isimlerle çalışmasına rağmen yaşadığı şampiyonluklar ve onlardan öğrendiği teknik-taktik açımların üzerine kendi oyun anlayışını inşa etmeye çalışan “sessiz adam”, Lyon günlerini bir tür “pişme süresi” olarak değerlendirdi. 1980’de Bordeaux’nun başına geçtiğinde artık her türlü meydan okumaya hazır, genç bir teknik adamdı.

Bordeaux’nun altın çağı

Her geçen gün kendini daha da geliştiren Jacquet’nin hırslı ve taktik becerisi, Bordeaux’yu kısa süre içinde ciddi bir Fransız futbol markası haline getirip, şampiyonluklara ve kupalara götürdü. Giresse, Dropsy, Domenech, Tusseau, Battiston, Tigana gibi isimlerden oluşan kadro, Jacquet’nin idaresinde 1984, 1985 ve 1987’de lig şampiyonluğunu, 1986 ve 1987’de Fransa Kupası’nı kazandı. Avrupa kupalarında da nispeten başarılı olan takım, 1985’te Şampiyon Kulüpler Kupası’nda, 1987’de Kupa Galipleri Kupası’nda yarı finale kadar yükselmeyi başarsa da daha fazla ilerleyemedi. (Elbette bir not düşmezsek olmaz; 1985-86 sezonunda Fenerbahçe’nin eleddiği Bordeaux’nun başında da Aime Jacquet vardı.) 1989’da Bordeaux’dan ayrılan Jacquet, daha sonra çalıştığı Montpellier ve Nancy’de istediği başarıları yakalayamadı. 1991’de ise Fransız futbolunu geliştirme hamlesi çerçevesinde yeniden

Ne Dediler?

Didier Deschamps

“Ondan çok şey öğrendim. Her zaman futbolcularını dinleyen bir teknik adamdı. Önemli bir karar almadan önce oyuncularla mutlaka konuşur, onların görüşlerini de dikkate alırdı. Ama bir kez kararı aldıktan sonra da tüm sorumluluğu üstlenmesini bilirdi. Her zaman dayanışmaya önem verirdi. Medya tarafından saldırıya uğradığı en zor zamanlarda bile, ekibini korumaktan kaçınmadı.”

Bernard Lacombe

“Daha futbolcuyken onun teknik direktör olmak için doğduğunu hissedebildiniz. Bir insan olarak çok iyi bir adam olduğu kadar, harika bir teknik direktördü.”

Rene Girard

“Futbolu, hayatı sevdiği gibi seven birisidir. Kendisini başkalarına adamıştır. Kapısı hep açıktır ve sizi dinlemeye hazırdır. Ama hepsinden önemlisi, bu zor dünyada tam anlamıyla gelişmiş bir bireydir.”

düzenlenen “ulusal planın” bir parçası olarak milli takımda görev almaya başladı. Bir yıl sonra dönemin milli takım teknik direktörü Gerard Houllier’nin yardımcılığına yükseldi.

Geçicilikten kalıcılığa...

“Horozlar” 1994 Dünya Kupası elemelerinde başarısız olup ABD’ye gidemeyince, faturanın kesildiği adres Houllier oldu. Yeni teknik adam için arayışlara başlayan Fransa Futbol Federasyonu, takımı geçici olarak Jacquet’nin çalıştırmasına karar verdi. 16 Şubat 1994’te İtalya’yla oynanan dostluk maçında ilk kez takımın sorumlusu olarak sahaya

çıkan Jacquet, aldığı 1-0’lık galibiyetle kariyerine iyi bir başlangıç yaptı. Zaten takımı iyi tanıyan teknik adama oyuncular da ne kadar güvendiklerini ifade edince yeni isim arayışları sona erdi ve Jacquet’nin geçici statüsü kalıcıya dönüştü. İpleri yavaş yavaş eline alan Jacquet, bir yandan takımda bir yenileşmenin gerekliliğini hissederken, bir yandan da Cantona, Papin, Ginola gibi “sabit” isimlerle oyun anlayışında fazla bir değişikliğin mümkün olmadığını farkındaydı. Beklediği fırsat, Cantona’nın bir tekmesiyle geldi. Jacquet, 1995 başında Manchester United-Crystal Palace maçında bir taraftara tekme attığı için ceza alan ve 1 yıl boyunca milli takımda oynaması yasaklanan

Cantona’nın yerine Bordeaux’da oynayan 22 yaşındaki bir genci takımın beyni yapmaya karar verdi. Zinedine Zidane, ilk kez milli olduğu Çek Cumhuriyeti maçında oyuna girdikten sonra takımını 2-0 yenilgiiden kurtarınca, Jacquet’nin bu gence ve kendisine duyduğu güven daha da arttı. Böylece eskilerin yerine Zidane’la birlikte Viera, Henry, Trezeguet gibi gençlerin kadroya monte edilmesi operasyonu da gerçekleşmiş oldu. Jacquet’nin oynadığı kumar, özellikle medya tarafından çok eleştirilse de yarattığı tutkulu takım Euro 96 vizesi almayı başardı. İspanya, Bulgaristan ve Romanya’nın bulunduğu gruptan lider olarak çıkan Fransa, ikinci turda Hollanda’yı penaltılarla geçmeyi başardı. Yarı finalde ise bu kez penaltılarda gülen taraf Çek Cumhuriyeti olacaktı. Kadro seçimi ve özellikle defansı sağlam tutan anlayışı yüzünden eleştirilse de, takımdaki kararlılık ve dayanışmacı anlayış yola Jacquet ile devam edilmesini sağladı.

Futbolda Fransız Devrimi

1998’de evlerinde düzenlenecek Dünya Kupası, Fransa’nın futbolda “biz de varız” demesi için en büyük fırsattı. Ne var ki özellikle medya ile arası bir türlü düzelmiyordu. Jacquet’nin oyun anlayışını “modası geçmiş” bulanlardan, Horozların bu sistemle tek gol atamadan kupadan elenip gideceğini söyleyenlere kadar uzanan eleştiri yelpazesi teknik adam ve medya arasında tam anlamıyla psikolojik bir savaş yaşanmasına neden oldu. Böylece Dünya Kupası “Bu adam bu takıma yetersiz”, “Beceriksizin teki” vaveylaları arasında başladı. Danimarka, Güney Afrika ve Suudi Arabistanlı grup Fransa’yı zorlamadı. Üç maçını da kazanan Horozlar, yine de beğenilmiyordu. İkinci turdaki rakip Paraguay’ı ancak Blanc’ın attığı altın golle devirebilmeleri (ki bu gol Dünya Kupaları tarihinde atılan ilk altın gol olarak da kayıtlara geçiyordu), Fransızların çeyrek finaldeki İtalya maçından umudu kesmelerine yol açtı. Ne var ki, Zidane önderliğindeki takım çekışmeli geçen maçı penaltılarla kazanmayı başarıp yarı finale yükseliyordu. Hirvatistan’ı, Thuram’ın attığı iki golle eleyen Fransa, finalde Brezilya’nın rakibi oldu. Kupa için kendilerine pek şans verilmesine de Zidane’in şiirsel futboluna eşlik eden takım, Jacquet’nin Brezilyalıları tam anlamıyla kilitleyen taktikleriyle futbolda Fransız devrimine işaret ediyordu. Jacquet, 3-0’la gelen kupadan sonra sadece “Gördünüz mü?” mealinde konuşup şampiyonluk gecesinde görevi bıraktığını açıkladı. Sessiz adam, sahada konuşmuştu.

Şubat 1994’ten Haziran 1998’e kadar 53 maçta 34 galibiyet, 16 beraberlik ve sadece 3 yenilgi alan teknik adam, istifasının ardından peşinde birçok kulüp koşmasına rağmen herhangi bir takım çalıştırmadı. Fransız Futbolu Genel Menajerliği benzeri bir göreve getirilen Jacquet, bu görevi 2006 yılına kadar sürdürdü. Kendisini onca eleştirenler tarafından “yüzyılın teknik direktörü” ilan edilmesine aldırmadı, vakti zamanında kendisi için söylenenleri hiç unutmadı, affetmedi. Fransa’nın futboldaki makûs talihini yenmesini sağlayan adam olmasına rağmen mütevazı, kendi halindeki yaşantısına devam eden Aime Jacquet, belki büyük bir taktik deha değil ama kesinlikle futbolun bir takım oyununu olduğu altını çizme çizme gösteren, oyuncular arasındaki uyum için mücadele eden, onlara insanca yaklaşan ve her türlü eleştiriye rağmen takımının arkasında duran teknik adam profilinin en nadide parçalarından birisi.

Futbolun sevimli bücürü

Gaziantep'li bir ailenin, 7 kızın ardından gelen tek erkek çocuğu. Kendi tabiriyle “kazandibi.” Türk Telekomspor ve Gaziantep Büyükşehir Belediyespor’un ardından Gaziantepspor’a geçti ve henüz 15 yaşını bitirdiğinde Nurullah Sağlam tarafından Süper Lig’de oynatıldı. Gaziantepspor’un altyapısına geldiğinde boyunun kısa olması nedeniyle “Senin burada ne işin var?” diye karşılanırsa da hırslı, mücadele gücü ve bitmeyen enerjisiyle kısa sürede liginin gelecek vaat eden ön liberoları arasına girmeyi başardı. Saha içinde agresif olsa da röportaj sırasında direkt “sempatik çocuk” izlenimi bırakıyor. Bu çocukluğunu da halen lunaparkta çarpışan arabalara binerek yaşıyor.

Murat Ceylan

- Ailem önceliği okula vermemi istiyordu. Futbolcu olamazsam ortada kalmamdan endişe ediyorlardı. Bense futbolcu olmakta kararlıyım. Babam bir gün hocalarımla görüştü ve bana “Tamam oğlum, sen futbolunu oynamaya devam et, okuluna da git” dedi.
- Teyzemin oğluyla okula giderken Kamil Ocak Stadı’nın önünden geçerdik. Bir gün orada durup, “İbrahim, gün gelecek bu stada çıkıp oynayacağım” dedim. Hırs gerçekten çok önemli. Eğer hırsınız varsa yapamayacağınız bir şey yok.

Mazlum **Uluç**

Altyapıda Mehmet Aslan Hocam, “Futbolstar” isimli yarışmaya katılmam için beni teşvik etmişti. Henüz 12-13 yaşındaydım. İstanbul’a gittim ve o yarışmaya katılıp 1.5 ay kaldım. Kente döndüğümde “Gaziantepspor seni istiyor” dediler.

Gaziantepspor’a geldiğimde herkes benimle dalga geçti. Çünkü oyuncuların hepsi uzun boylu, iriyarıydı. Ben hem yaş hem de fizik olarak küçüktüm. Herkes bana “Burada nasıl oynayacaksın?” diyordu. Ben de “Ne yapalım, hoca istedi geldim” cevabını veriyordum.

Bir Ankaragücü maçı öncesi hocam “Okan’ın yeleğini al” dedi. Ben sağ bek oynuyorum, Okan ön libero. Yeleği aldım, “Şimdi ne yapacağım hocam?” diye sordum. “Ön libero oynayacaksın” cevabını verdi. O gün çok iyi oynadım ve gerisi geldi.

Nurullah Hocam takımın başına son gelişinde bana “Senin uzun top kullanma konusunda eksikğin var” demişti. Ben de bunun üzerine her antrenmandan sonra 1 saat uzun top kullanma çalışması yapmaya başladım.

Sahaya çıktığımda karşımdaki arkadaşım da olsa hiç kimseyi tanımam. Çünkü ben her şeyimi orada kazanıyorum. Bu nedenle bazen hırçınlaşıyorum. Ama karşımdakine zarar verecek bir harekette bulunmam. Benim hırslım ve sertliğim topa.

Herkes büyük takıma, oradan da yurtdışına gitmek ister. Benim amacım olabildiğince erken yurtdışına gidebilmek. Barcelona’yı çok beğeniyorum. Orta sahasında Xavi ve Iniesta çok kaliteli oyuncular. Onlara bakınca kısa boyun dezavantaj olmadığını görüyorsunuz.

▼Türk futbolunun gelecek vaat eden oyuncularından birisin ve biz seni biraz daha yakından tanımak istiyoruz.

▲1988 Gaziantep doğumluyum. 8 kardeşiz ve ben hem ailenin küçüğü hem de tek erkek çocuğuyum. 7 ablam var, ben kazandibiym. İlkokulu bitirdikten sonra meslek lisesine başladım. Tekstil bölümünde okuyordum. Ancak okuldan çok futbola ağırlık veriyordum. Türk Telekomspor’un altyapısında başlamıştım, oradan Gaziantepspor’a geçtim. Ağırlığı futbola versem de liseyi bitirdim. Bu sene üniversite sınavlarına gireceğim. 2004 yılında Nurullah Hocam son iki maçta beni A takım kadrosuna aldı. O sırada 15 yaşımı yeni bitirmiştım. A. Sebatspor ve Malatyaspor maçlarının son bölümlerinde oynama şanssı buldum. Ama Nurullah Hocam gidip Hadzibegić geldiğinde kiralık olarak gönderildim.

▼Bu noktada biraz duralım. Ailen futbol oynamanı nasıl karşılamıştı?

▲Ailem önceliği okula vermemi istiyordu. Futbolcu olamazsam ortada kalmamdan endişe ediyorlardı. Bense onlara “Benim içimde futbolcu olmak var. Mutlaka olacağım” diyordum. Ne iş ne okul, aklımda sadece futbol vardı.

Babamı antrenörlerim ikna etti

▼Peki, futbolcu olman konusunda aileni nasıl ikna ettin?

▲Büyükşehir Belediyespor’da oynarken babam bir gün “Hadi hocalarının yanına gidelim” dedi. Dünden razıyım zaten. Ben dışarıda kaldım, babam Mehmet Ali ve Mehmet Aslan hocalarıma “Bu çocuk futbolcu olabilir mi, yoksa okula mı gönderelim?” diye sormuş. Dışarı çıktıktan sonra bana “Tamam oğlum, sen futbolunu oynamaya devam et, okuluna da git” dedi.

▼Futbolcu olma isteğinin arkasındaki düşünce neydi?

▲Okul ortamını sevmekle birlikte içimde hep futbolcu olmak vardı. Küçükken sürekli televizyonda futbol maçlarını izlerdim. Annem ve babam bu yüzden bana kızardı, çünkü onlar başka şeyler izlemek isterlerdi. Altyapıya yazıldığım günden itibaren futbolcu olacağıma inanmıştım. Hatta şöyle bir hatıram var; teyzemin oğluyla okula giderken Kamil Ocak Stadı’nın önünden geçerdik. Bir gün stadın önünde durup, “İbrahim, bir gün bu stada çıkıp oynayacağım” dedim. “Hadi git oradan, nasıl oynayacaksın?” karşılığını verdi. Askere gitti, döndüğünde beni o statta oynarken görünce çok şaşırdı. Hırs gerçekten çok önemli. Eğer hırslınız varsa yapamayacağınız bir şey yok. O hırs her gün bir adım ileri gitmenizi sağlıyor çünkü.

▼Futbola seninle birlikte başlayan birçok çocuk yarı yolda kaldı. Seni onlardan ayıran en önemli özelliğin neydi?

▲Futbolda şansın çok önemli

olduğuna inanıyorum. Belediyespor’un altyapısından beni Gaziantepspor’un PAF takımına isteyen Faik Demir Hocamdı. Gaziantepspor’a geldiğimde herkes benimle dalga geçti. Çünkü oyuncuların hepsi uzun boylu, iriyarıydı. Ben hem yaş hem de fizik olarak küçüktüm. Herkes bana “Burada nasıl oynayacaksın?” diyordu. Ben de “Ne yapalım, hoca istedi, geldim” cevabını veriyordum. İlk dört hafta geçtikten sonra bir Ankaragücü maçı öncesi Faik Hocam “Okan’ın yeleğini al” dedi. Ben sağ bek oynuyorum, Okan ön libero. Yeleği aldım, “Şimdi ne yapacağım hocam?” diye sordum. “Ön libero oynayacaksın” cevabını verdi. Hem o günkü antrenmanda hem de Ankaragücü maçında çok iyi oynadım. Dolayısıyla bugünkü konuma gelmemde Faik Hoca’nın hakkını en öne koymam gerekir.

▼Tamam, Faik Hoca sana şans vermiş ama sonuçta senin de bazı özelliklerin olmalı değil mi? Mesela biraz önce hırslından söz etmiştin.

▲Evet, hırsım var, mücadele etmeyi çok seviyorum. Fizik açıdan ufak-tefek görünsem de güçlü bir oyuncuyum. Beslenmeme çok dikkat ederim ve kendime iyi bakarım. Antrenmanlardan sonra mutlaka dinlenirim. İkili mücadeleye girmeden önce kendimi diri tutmaya dikkat ederim.

▼Bir futbolcu için Gaziantep gibi müthiş mutfak kültürüne sahip bir şehirde yaşamak kolay olmasa gerek. Kilona dikkat etmek zorundasın ama bir yandan da karşında kebablar ve baklavalar duruyor. Sen nasıl idare ediyorsun bu durumu?

▲Gerçekten de zor. Antep çok güzel bir şehir. Küçüktür ama sıcaktır. Eşiniz, dostunuzla mükemmel vakit geçirirsiniz. Yemek açısından

ise “Ben yemem” diyen adamı bile sofradan kolay kolay kaldırmaz. Ben de kebabımı, tatlıyı yerim, zaten isteseniz de uzak kalamazsınız. Ama formunuzu korumak için sonra ona göre çalışmanız gerekir.

▼Her oyuncunun başlangıçta özendiği futbolcular vardır. Senin de benzemek istediğin birileri var mıydı?

▲Küçük yaşta Emre Belözoğlu’na çok özenirdim. 16 yaşındayken Galatasaray formasını giyiyordu. Avrupa kupalarında mükemmel oynuyordu. Ona karşı müthiş bir sempati vardı. Şimdi de beni ona benzetiyorlar ve bu benzetmeden mutluluk duyuyorum.

Futbolcu, oynayarak tecrübe kazanır

▼Gaziantepspor’da A takıma yükseldikten sonra GASKİ Spor’a kiralık gönderildin. Bu gidişler bazı oyuncuları olumsuz etkiliyor. Kiralık gönderilmek sende nasıl bir etki bırakmıştı?

▲Başlangıçta da söz etmişim, Nurullah Hocam beni oynatıp takımdan ayrıldıktan sonra göreve gelen Hadzibegić, “Kendini geliştirmen lâzım” dedi ve kiralık gitmemi istedi. Ben de olumlu karşıladım. O sırada henüz 16 yaşındaydım. Oynamadan tecrübe kazanamayacağımı biliyordum. GASKİ Spor’a gittim. PAF takımdaki hocam Faik Demir,

GASKİ’nin başına geçmişti. O sezon 3. Lig’de şampiyon olduk. Bir sezon da 2. Lig’de oynadım ve Mesut Bakkal’ın gelişinden sonra yeniden Gaziantepspor’a döndüm. Bana “Herkes senden söz ediyor, o nedenle geri çağırdım” dedim. Ben de “Bir bakın, oynayabilirsem oynatırsınız, olmazsa yine kiralık gidebilirim” cevabını verdim. Çünkü kiralık gitmek benim için sorun değildi. Ne kadar fazla oynarsam benim için o kadar iyi olduğunu biliyordum. Mesut Hocamın da hakkını ödeyemem. Yine 4 hafta geçtikten sonra bu kez Sivasspor maçında oynadım ve sonra devamı geldi.

▼Sana katkı yapan antrenörlerden söz edebilir misin?

▲Altyapıda Mehmet Aslan Hocam, “Futbolstar” isimli yarışmaya katılmam için beni

teşvik etti. Henüz 12-13 yaşındaydım. İstanbul’a gittim ve o yarışmaya katılıp 1.5 ay kaldım. Kente döndüğümde “Gaziantepspor seni istiyor” dediler. Mehmet Hocamın uzak görüşlülüğü sayesinde transferim gerçekleşti. PAF

takımda Faik Hocamın hakkını ne yapsam ödeyemem. Hem antrenör hem de ağabey olarak bana çok yardımcı oldu. 8 senedir tanışıyoruz ve her gün telefonla konuşuruz. Sonra beni 15 yaşında A takıma alan Nurullah Hocam ve A takımda sürekliliğimi sağlayan Mesut Hocam var.

▼Ön libero bugünün futbolunda kilit mevkilere biri. Sence iyi bir ön libero hangi özelliklere sahip olmalı?

▲Ön libero oynamak hiç kolay değil. Sahanın her yerinde olmak zorundasınız. Defans yaparken de hücum ederken de pozisyonun içinde olmanız gerekiyor. Bunun için de çok kuvvetli olmanız ve

çok koşmanız gerekiyor. Oyun sezginiz de önemli tabii. Ama birinci koşul çok koşmanız. **▼Bugünün ön liberosundan tüm bunların yanında topu da iyi kullanması isteniyor. En iyi örnek de Pirlo sanırım.**

▲Ama Pirlo çok ciddi bir istisna. Mesela Gattuso da çok beğenilen bir ön libero ama tekniği Pirlo ile kıyaslanamaz. Ben de çok koşuyorum ama benim de tekniğim çok yüksek değil. (Gülüyor)

▼Hangi ön liberoları beğeniyorsun?

▲Fenerbahçe’de Selçuk ağabeyi çok beğeniyorum. Hem çok koşuyor hem de tekniği çok yüksek ve rakip defansın arkasına mükemmel toplar atıyor.

Uzun pas eksikliğini kapatıyorum

▼Kendinde eksik gördüğün yönler var mı? Kendini geliştirmek için ekstra çalışmalar yapar mısın?

▲Nurullah Hocam takımın başına son gelişinde bana “Senin uzun top kullanma konusunda eksikğin var” demişti. Ben de bunun üzerine her antrenmandan sonra uzun top kullanma çalışması yapmaya başladım. Antrenman sahasızda bir duvar var. Her gün 1 saat o duvarın karşısında uzun pas antrenmanı yaptım.

Gaziantepspor’u çok iyi bir noktada görüyorum. Ama bu bütçelerle Anadolu’dan bir şampiyon çıkması kolay değil.

Sahada kimseyi tanımam

▼Saha içinde hırçın bir oyuncu izlenimi bırakıyorsun. Konuşurken son derece güler yüzlü ve yumuşak başlı bir genç var karşımda ama saha içinde bir şeyler değişiyor galiba.

▲Sahaya çıktığımda karşımdaki arkadaşım da olsa hiç kimseyi

tanımam. Çünkü ben her şeyimi orada kazanıyorum. Sahaya çıktığımda çok hırslı olurum ve yenilgiye tahammül edemem. Bu nedenle bazen hırçınlaşıyorum. Ama karşımdakine zarar verecek bir harekette bulunmam. Benim hırslım ve sertliğim topa.

▼Genç Milli Takım’da oynadıktan sonra 2 yıl ay-yıldızlı formadan ayrı kaldın. Şimdi yeniden Ümit Milli Takım kadrosundasın. Bu 2 yıllık ayrı kalışın sebebi neydi sence?

▲Genç Milli Takım’a 2005’te Tolunay Kafkas Hocam tarafından çağırılmıştım. Hatta şimdi bile konuşuyoruz ve bana “Gel burada oynat” diye takılıyor. Ama Tolunay Hocamın ayrılmasından sonra uzun süre bir daha çağırılmadım.

▼A Milli Takım için aday oyunculardan birisin. Bugünkü A takım kadrosuna baktığında “Ben de bu takımda oynayabilirim”

diyor musun?

▲Hangi oyuncu bunu söylemez ki? A Milli Takım’da oynamanın yolu kulüp takımınızdaki performansınızdan geçiyor. Belli bir düzeyin üzerinde süreklilik yakaladığınız takdirde Milli Takım’ın kapıları size de açılır. Ben de bunun için çabalıyorum.

▼Futbol geleceğinle ilgili neler hayal ediyorsun?

▲Herkes büyük takıma, oradan da yurt dışına gitmek ister. Benim amacım olabildiğince erken yurtdışına gidebilmek. Avrupa’nın büyük liglerinden birinde oynamak isterim.

▼Avrupa’da hangi takımın oynadığı futbolu beğeniyorsun?

▲Barcelona’yı çok beğeniyorum. Orta sahasında Xavi ve Iniesta çok kaliteli oyuncular. O oyunculara bakınca kısa boylu olmanın futbol için bir dezavantaj olmadığını görüyorsunuz.

▼Sen boyunun kısa olması nedeniyle bir dezavantaj yaşıyor musun?

▲Tam tersine avantaj olduğunu düşünüyorum. Oynadığım bölgenin gereği olarak çok koşup, çok mücadele ederken, buna çabukluğumu ve manevra kabiliyetimi de katabiliyorum. Üstelik boyumun kısa olmasına rağmen hava hâkimiyetim de hiç kötü değil. Belki boyum uzun olsaydı bu kadar aşama kaydedemezdim.

▼Profesyonel olmadan önceki hayatınla şimdiki arasında değişen neler var?

▲Aslında benim açımdan değişen çok fazla bir şey yok. Maddi anlamda kazancım arttı tabii. Oturduğum ev değişti. Bir otomobilim oldu. Audi A3’üm var. Bu kadar. Ama arkadaşlarımla ilişkilerimde değişen hiçbir şey yok. Onlarla buluşup okey veya kâğıt oynamayı sürdürüyorum. Birlikte gezip dolaşırız.

▼Saha dışında nasıl bir insan olduğunu düşünüyorsun?

▲Saha içinde benim gıcık birisi olduğumu düşündüklerinden eminim. Ama saha dışında bambaşka bir insanım. Çok gülerim, hem arkadaşlarımla hem ağabeylerimle çok iyi geçinirim. İçimde fesatlık yoktur. Bu açıdan kendimden memnun olduğumu söyleyebilirim.

▼Futbolun dışındaki bir günün nasıl geçiyor?

▲Antrenmandan sonra evime gider dinlenirim. Sonra arkadaşlarımla buluşup onlarla vakit geçirmekten hoşlanırım. Bir kafede oturur ya da eğlence merkezinde çarpışan arabalara bineriz.

Çocukluğumu yaşamayı sürdürüyorum yani. Bunların dışında araba kullanmayı çok seviyorum. Bir yerde en fazla 1 saat oturur, sonra arabama atlar, gezerim.

Rumenler, ülkede Çavuşesku diktasından kalan ne varsa çabucak terk ettiler. Belki ülkenin frenleri tutmayan bir serbest pazar anlayışıyla sancılı bir değişim yaşamasının da sebebi buydu. Romanya'da yönetim şeklinden bayrağa, üretim şekillerinden tüketim anlayışına kadar her şey değişirken eski dönemden kalan iki kuruma dokunulamıyordu. Asla gitmeyecek zannedilen Çavuşesku'nun bile toprak olduğu ülkede, iki isim dimdik ayaktaıydı ve halkın yüzde 70'inin desteğini almaya devam ediyordu; Dinamo ile Steaua.

Bükreş'in ezeli rekabeti

Dağhan Irak

1990'ların başlarının en önemli olaylarından biri, hiç kuşkusuz Doğu Bloku'nun tarihe karışmasıydı. Değişim kimi ülkelerde yumuşak geçişle yaşanırken, kimi ülkeler için için çalkalanıyordu. Çavuşesku Ailesi'nin kelimenin tam anlamıyla bir hanedana dönüştüğü Romanya, sürecin en kanlı halkalarından birini oluştuyordu. Yönetime karşı ayaklanan halk, ülkenin üzerine kurulduğu değerleri çoktan terk ederek kendi zenginliğine zenginlik katan Nikolay Çavuşesku ve ailesini hedef almıştı. Özellikle Temeşvar'da gösterilerin çok sert bir şekilde bastırılması fitili tamamen ateşlemişti. Halk, üzerinden devlet amblemi sökülüp çıkarılmış ortası boş bayraklarla tankların üzerinde slogan atıyordu. Çok geçmeden Çavuşesku indirilecek ve idam edilecekti. Romanya'da bir dönem radikal bir şekilde kapanıyordu. Rumenler, ülkede Çavuşesku diktasından kalan ne varsa çabucak terk ettiler. Ülkenin frenleri tutmayan bir serbest pazar anlayışıyla sancılı bir değişim yaşamasının belki de sebebi

buydu. Romanya'da yönetim şeklinden bayrağa, üretim şekillerinden tüketim anlayışına kadar her şey değişirken, eski dönemden kalan iki kuruma dokunulamıyordu. Asla gitmeyecek zannedilen Çavuşesku'nun bile toprak olduğu ülkede, iki isim dimdik ayaktaıydı ve halkın yüzde 70'inin desteğini almaya devam ediyordu; Dinamo ile Steaua. Romanya'nın iki dev spor kulübü, aslında tamamen komünist dönemin ürünüydü. Romanya, II. Dünya Savaşı sonrasında Doğu Bloku'na dâhil olurken, yanı başındaki Sovyetler Birliği'nin hâkim ideolojisi Stalinizmi tamamen benimsemişti. Zaten ülke tam anlamıyla bağımsız olmaktan çok, Jozef Stalin'in ülkesinin bir devamı gibiydi. Sosyalizmi koşulsuz bir kolektivizmle birleştiren Stalin, Sovyetler Birliği'nde devlet eliyle kurulan spor teşkilatlarının da babasıydı. Günümüze kadar varlığını sürdüren CSKA ve Dinamo bu dönemde dünyaya gelmişler; biri orduya, diğeri ise polis teşkilatına organik bir şekilde bağlanmışlardı.

Jozef Stalin'in Sovyetlerdeki hemen hemen tüm uygulamalarını adapte eden Romanya, bu alanda da geri kalmadı. 1948 yılında CSKA, Rumenceye tercüme edildi ve CSCA (Ordu Merkez Spor Kulübü) olarak başkent Bükreş'te kuruldu. Sovyetlerin hemen her şehrinde kurulan Dinamo, isim bile değiştirmeden ithal edilmişti. İki kulüp, aynı anda ortaya çıkmışlar ve Rumen sporunu yıllarca peşinde sürükleyecek rekabeti başlatmışlardı. Tarihe Marele Derby (Büyük Derby) ya da Eternul Derby (Ezeli Derby) olarak geçecek bu rekabet, yalnızca futbolda değil Romanya'da yapılan hemen her sporda mevcuttu. Bu iki kulübün Romanya Ulusal Futbol Ligi'ndeki ilk karşılaşması hemen 1948-49 sezonunda gerçekleşti. 21 Kasım 1948'de CSCA'nın ev sahipliğinde gerçekleşen ilk maçı Dinamo kazandı. Maçın 1949'daki rövanşı ise 3-3 berabere bitti. Daha sonra

ismini CCA'ya değiştiren CSCA, ilk galibiyetini ancak 1951 yılında kazanabildi. 1951, aynı zamanda ilk yıllarda fazla göz önünde olmayan bu iki kulübün zirveyi devraldıkları yıl oldu. CCA üç sene üst üste şampiyon olurken, ikinci seferinde Dinamo olmuştı. Yine de henüz bu iki kulübün daha sonraki yıllardaki o müthiş üstünlüğünden bahsetmek zordu. Her ne kadar üç senelik bir zirve dönemi yaşanmışsa da Arad ve Ploesti gibi futbolda daha evvelden de başarılı olan şehirler sık sık şampiyonluk görüyorlardı. Bu durumun değişmesi, 1958 yılında Nikolay Çavuşesku'nun başa geçmesi ve ülkenin bağımsız olmasıyla değişti. Stalin öldükten sonra Sovyetler eski liderinin mirasından uzaklaşmaya

çalışıyordu. Romanya ise Sovyetlerden ayrılmış ama Stalinizmle bağıını korumuştı. Ancak bir taraftan da Balkanlar'daki diğer komünist devletlerle daha sıcak ilişkiler kurulmaya başlanmıştı. CCA'nın adının Steaua'ya, ambleminin de kızıl yıldızla çevrilmesi bu zamanda gerçekleşti. Sovyetlerden miras bir isimden, örneklerine Avrupa'daki komünist ülkelerde daha sık rastlanan bir isme geçiş yapılmıştı. 1959-65 yılları arasında Dinamo ve Steaua şampiyonluğu kimseye bırakmadı. İki takımın popülerliği de giderek artıyordu. 1970'lerde bu ikilinin zirve mücadelesine Argeş Piteşti, Arad, Craiova gibi ekipler ve Bükreş'in üçüncü büyüğü Rapid eklendi ancak futbol ve diğer dallarda bu iki ekibin kitlesi giderek fazlalıyordu. Futbolda şampiyonluk gelmese bile, bu yıllarda iki kulübün ülkede son derece popüler olan hentbolda Avrupa şampiyonlukları kazanması, rekabetin alevinin sönmelerini engelliyordu. 1980'lere gelinirken ülkede Dinamo'nun üstünlüğü giderek artıyordu. 1970 ile 1985 arası, Dinamo tam yedi şampiyonluk kazanmayı başarırken, Steaua iki şampiyonlukta kalmıştı. Bu yıllarda oynanan otuz derbi maçında Steaua sahadan yalnızca beş kez galip ayrılabilmiş, kalan maçların ezici çoğunluğunda Dinamo üstün gelmişti. Bunun üzerine bir de 1983-84 sezonunda Dinamo'nun Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nda yarı finale kadar yükselmesi ve ancak Liverpool'un efsane kadrosu tarafından durdurabilmesi eklenince, Steaua taraftarı için bardak taşmıştı. Lacivert-kırmızılıların kaygılı taraftarlarından biri de Çavuşesku hanedanının prensi Valentin Çavuşesku'ydu. Valentin'in duruma el koymasıyla beraber dengeler bir daha eski hâline gelmemek üzere değişecekti. Devlet, artık iki evlâdından birini daha çok kayırmaya

başlıyordu. Kupasız geçen yıllardan sonra Steaua transfer hareketına başladı. Ülkenin neredeyse tüm yetenekli oyuncularını şı veya bu şekilde Steaua'da toplanıyordu. Bölöni, Lacatuş, Piturca, Iordanescu ve Balint gibi daha sonraki yıllarda oyuncu ve teknik direktör olarak ülke futboluna yön verecek isimler lacivert-kırmızılı forma altında buluşmuştu. Emerich Jenei'nin yönettiği bu kadro yalnızca Rumen Ligi'nde büyük bir üstünlük kurmakla kalmadı, Avrupa'nın da zirvesine tırmandı. 7 Mayıs 1986'da Sevilla'daki Şampiyon Kulüpler finalinde Balint'in penaltı vuruşu Barcelona ağlarıyla buluştuğunda Rumen futbolu daha önce yaşamadığı bir başarıyla tanışıyor, Steaua, Rumen futbolunun hâkimi olduğunu kanıtlıyordu. Kupa, Romanya'ya gelmişti. Ancak bu finalden birkaç hafta sonra Dinamo, Steaua'yu Romanya Kupası finalinde yeniyor ve rakibinin tüm kupaları toplama hevesini kursağında bırakıyordu. Yine de devletin kanatları altındaki Steaua'nun karşısında durmaları mümkün değildi. Saha içinde başa baş oynadıkları zamanlarda, sıklıkla devreye başka faktörler giriyordu. Valentin Çavuşesku, bu konuda “Ben yalnızca Steaua'nun Dinamo karşısında hakkının yenmesini engelliyorum” diyordu. Bu yıllarda Rumen futbolunun dengesini bozacak iki gelişme

yaşandı. Bunlardan birincisi, Gheorghe Hagi'nin Steaua'ya transferi oldu. Hagi, Sportul takımında forma giyerken ne kadar büyük bir yetenek olduğunu gencecik yaşta kanıtlamıştı. Steaua ise Dinamo Kiev'le Avrupa Süper Kupası finaline hazırlanıyordu. Hagi'nin yalnızca bu maç için Steaua'da forma giymesi fikri ortaya atıldı. Genç yıldız, maça çıktı ve kupayı getiren golü attı. Steaua, bir daha Hagi'yi bırakmayacak ve tüm zamanların en büyük yıldızlarından birini Çavuşesku rejimi yıkılıncaıya kadar kadrosunda tutacaktı. Steaua söz konusu olduğunda yapılan anlaşmaların da pek bir kıymetinin olmadığı ortaya çıkmıştı. Rumen futbolunu karıştıracak ve Steaua-Dinamo gerginliğini bir seviye daha arttıracak gelişme ise 1988 yılının Romanya Kupası finalinde yaşandı. Maç 1-1 devam ederken, Steaua'lu oyuncular hakemi protesto ederek sahadan çekildi. Kupa başta Dinamo'ya verildi, ancak sonradan skor 2-1 Steaua lehine tescil edildi ve kupa Dinamo'dan alınarak lacivertli-kırmızılılara teslim edildi. Rejim değişikliğinden sonra Steaua kupayı asıl sahibine teslim ettiyse de Dinamo bunu reddetti. Romanya'da toplam nüfusun neredeyse yarısı Steaua'yu tutuyordu ama bu kadar aleni haksızlık da Çavuşesku Ailesi de herkesin canına yetmişti.

Rejim yıkılıp kapılar açıldığında Steaua devlet nezdindeki ayrıcalığını belki kaybetmişti ancak bu, yeni sistemin kaymağını yiyen takım olmalarına engel olmadı. Kısa sürede iki Avrupa Kupası kazanan, bir tanesini de finalde kaçıran Steaua'nun kadrosu Avrupa'nın tüm büyük kulüpleri tarafından ezberlenmişti. Romanya'nın serbest pazara açılmasıyla beraber yıldızların hepsi için transfer teklifleri yağmaya başladı. Steaua, başta Hagi olmak üzere çoğu yıldızını iyi paralara sattı. Romanya'da hiçbir şekilde kontrol edilmeyen bir kapitalizm hüküm sürüyordu ve yeni rejimin Çavuşesku'su paraydı. Güç yine Steaua'nun elindeydi. Dinamo da Camataru ve Stelea gibi birkaç önemli oyuncusunu yurt dışına satınca onlar da yarıştı kaldılar. Futbolda iktidarın şekli değişmişti ama sahibi pek değişmemişti. Komünizm sonrası dönemde de şampiyonluk ve kupa için neredeyse her sezon Dinamo-Steaua rekabeti yaşandı. Bunlar arasında 1990 yılında oynanan 6-4'lük kupa finali özellikle unutulmazlar arasındaydı. Şu anda Romanya nüfusunun toplam yüzde 85'inin bu iki takımı desteklediği tahmin ediliyor. Romanya ne futbolda ne de diğer takım sporlarında eski gücünde olmasa da yine de bu derbinin popülerliği sürüyor.

Ancak Romanya, dünyanın en kapalı rejimlerinden birinden neredeyse cangıl havasındaki bir serbest piyasa modeline aniden geçmiş olmanın sıkıntılarını hâlâ yaşıyor ve bu sıkıntılar derbiye de yansıyor. Tribünlerde çok ağır bir şekilde yaşanan ırkçılığın yanı sıra Dinamo taraftarının bir kez Steaua'nun stadı Ghencea'yı kısmen ateşe vermesi gibi olaylar Rumen futbol otoritelerini UEFA karşısında da zora düşürüyor. Devlet eliyle kurulan iki kulübün, dengesi devlet eliyle bozulan rekabetinin ateşini söndürmeye çoğu zaman devlet de yetmiyor.

Oyuncu mu satalım sermaye mi bulalım?

Paraya ihtiyacı olan bir kulüp nasıl bir yol izlemeli? Yerli veya yabancı sermaye bularak ilerleme yolunu mu seçmeli, yoksa elindeki oyuncuların bir kısmını satarak kasasına para koymayı mı tercih etmeli? Bu ikilemin yaşandığı son örnek PSG Kulübü oldu. 8 ay önce başkanlığa getirilen ve kısa süredeki icraatıyla takımı eski günlerine döndüren Başkan Villeneuve, kulübün sıcak paraya olan ihtiyacını ve kısa vadede ödemesi gereken borçları karşılamak için sermaye arayışına girişince yönetim kurulu tarafından istifa etmek zorunda bırakıldı.

Dr. Cem Çetin

PSG, Fransız futbolunun en popüler takımıdır. Başkentlilerde olup biten her şey, Napolyon'un ülkesinde futbola gönül verenleri yakından ilgilendirir. Geride bıraktığımız günler içinde Parislilerde dikkat çekici bir gelişme yaşandı. 8 aydır PSG Başkanlığını yürüten Charles Villeneuve, kulübün yönetim kurulu üyelerine yazdığı mektup üzerine, istifa etmek zorunda kaldı. Bu sezon kırmızı-mavililerin zirveye ortak olmasında büyük pay sahibi olan Villeneuve'un başkanlık koltuğundan ayrılmasından sonra, "PSG'yi nasıl bir gelecek bekliyor?" sorusu Fransa'nın dört bir tarafında telaffuz ediliyor. Kulübün sahibi konumundaki Colony Capital, "Endişe verici bir durum yok" açıklamasında bulunurken, futbol kulislerinde Villeneuve'un yabancı bir sermaye bulup, yeniden PSG'nin başkanı olarak görevine geri dönebileceği konuşuluyor.

Mektup yazdı kovuldu

PSG son yıllarda, bu sezonu dikkate almazsak, geçmişteki başarılı günlerini mumla arar bir duruma gelmişti. Yaşanan olumsuzluğun temelinde yönetim kademesinde yapılan yanlışlar yatıyordu. Ne var ki bu sezon itibarıyla PSG, oldukça iyi gidiyor. Yirmi üçüncü hafta itibarıyla üçüncü sıraya yerleşen Parisliler ile zirvenin sahibi Olympique Lyon arasında sadece 4 puanlık bir fark bulunuyor. Geçen sezon küme düşmekten zar-zor kurtulan PSG'nin, bu yıl çok iyi bir görüntü sergilemesinin altında, geçtiğimiz Mayıs ayında Colony Capital tarafından (1) başkanlık koltuğuna oturtulan Charles Villeneuve'un payı çok büyük. Son derece isabetli bir

transfer politikası izleyen Villeneuve, Hoarau ve Sessegnon gibi iki yetenekli futbolcuyu bulup, Guily ve Makalele gibi iki yıldızı da PSG'de oynamaya ikna etmeyi başarmıştı. Ne var ki Villeneuve'un PSG günleri çok uzun sürmedi. 3 yıllık bir süre için göreve getirilen Villeneuve, Şubat ayında istifasını vermek zorunda kaldı. Uzun yıllar TF 1'de gazeteci kimliğiyle çalışan ve terör konusunda kitaplar yazan 68 yaşındaki Beyrut doğumlu Villeneuve'un göreve başladıktan sonra en büyük arzusu, PSG'yi hem Fransa'da hem de Avrupa arenasında yeniden iddialı hale getirmektir. Bu doğrultuda çalışan Villeneuve, kulübün sıcak paraya olan ihtiyacını ve kısa vadede ödemesi gereken borçları (15-20 milyon euro) bulunduğunun da bilincindeydi. Entelektüel başkan hem borçları ödemek hem de iddialı bir kadro kurmak için yerli-yabancı sermaye arayışındaydı. Ne var ki, kulübün hukuki yapısı Villeneuve'un hareket alanını sınırlıyordu. PSG'nin Başkanı, kulübün yönetim kurulu üyelerine birer mektup gönderip, hem sportif hem de ekonomik yetki alanlarının genişletilmesini istedi. Kulübün menfaatleri çerçevesinde kaleme alınan bu mektup, PSG'nin sahibi konumundaki Colony'yi fazlasıyla rahatsız etti ve 8 ay önce göreve getirilen Villeneuve ile yollar ayrıldı.

PSG el değiştirebilir

Bu şok gelişmeden sonra Villeneuve'un yerini Colony'nin Avrupa Başkanı Sebastian Bazin aldı. Villeneuve'ü PSG'nin başına getiren kişi olan ve yakın çevresine "Keşke böyle bir mektup yazmasaydı ve arzusunu doğrudan bana iletseydi"

diyen Bazin'in, PSG'yi Villeneuve kadar sahiplenmeyeceği bir gerçek. Örneklendirirsek; Wenger'in yakın arkadaşı olan Villeneuve, iddialı bir kadro kurmak için kaynak arayışındayken, Bazin, Sessegnon ve Hoarau'yu satıp, kulüp borçlarının ödenebileceği fikrini savunuyordu. Ayrıca Bazin'in bir de zaman sorunu bulunuyor. Her ne kadar Colony'nin patronu başkanlık koltuğuna oturdusa da finans dünyasındaki işleri nedeniyle, Villeneuve gibi zamanının önemli bölümünü PSG için harcamayacak. Bu gerçeğin farkında olan Bazin, futbolu çok iyi bilen birini, zaman kaybetmeden sportif direktör yapmayı düşünüyor. Tüm bu gelişmelerin yanı sıra, futbol kulislerinde cazip bir teklif gelmesi halinde Colony'nin PSG'yi elden çıkartabileceği de telaffuz ediliyor. Adaylar arasında Villeneuve destekli bir sermaye grubunun olduğu iddiaları var. Kulübün değerinin 70-80 milyon euro olduğu belirtilirken, Colony'nin beklentisi 125 milyon euro. Son 7 yıl içinde 224 milyon euro kaybeden ve el değiştiren PSG'nin, iyi bir kadro oluşturup, tıpkı bu sezonki gibi ligin zirvesine ortak olabilmesi ve Mayıs 2009'daki 20 milyon euro civarındaki borcunu ödeyebilmesi için sıcak paraya ihtiyacı var. Bu konuda Bazin, "Her hangi bir nakit sıkıntımız yok, ödememiz gereken borçlarımızı da bütçelendirdik. Birilerinin yaratmaya çalıştığı karamsar tabloyu anlamakta zorlanıyorum" diyor. Her ne kadar Bazin sıcak para konusunda iyimser bir tablo çizse de PSG'ye yakın kaynaklar Villeneuve'un kaleme

aldığı mektubun temel nedeni olarak, ödenmesi gereken borçların eldeki futbolcular satılarak yapılacak olmasını gösteriyor. Böyle bir tabloyla Villeneuve, göreve başladıktan kısa bir süre sonra karşılaşmıştı. Transfer dönemi için kendisine söz verilen 15 milyon euroyu alamayan Villeneuve, yeni oyuncular transfer edebilmek için Diane, Diggard ve Ngog'u satmak zorunda kalmıştı. Bakalım Villeneuve'un istifası, uzun bir aradan sonra yeniden zirve yarışına katılan ve Şampiyonlar Ligi'ne katılma yolunda emin adımlarla ilerleyen Fransa'nın en popüler kulübü PSG'nin başını ağrıtacak mı?

(1) Bir Amerikan yatırım fonu olan ve 25 milyar euroluk bir portföye sahip Colony Capital, 2006 yılında Butler ve Morgan Stanley ile birlikte PSG'yi Canal Plus'ten 21 milyon euroya satın aldı. Daha sonra Colony, Butler'a ait hisselerin önemli bölümünü ele geçirip, toplam yüzde 62 ile PSG'nin 1 numaralı hissedarı konumuna geldi. Colony'nin 2 yıllık sürede PSG için 50-60 milyon euroluk harcama yaptığı belirtiliyor.

Futbolcuya emekli ikramiyesi

Futbolculuk sosyal güvencesi olmayan bir meslek. Türkiye Futbol Federasyonu Sosyal Yardım ve Dayanışma Vakfı işte bu sosyal güvence eksikliğini bir nebze olsun gidermek amacıyla 1999 yılında kurulmuş. Vakıf, profesyonel futbolculardan her tescil döneminde belli miktarda bir kesinti yapıyor ve bu parayı İş Bankası'nın fon yönetiminde işletiyor. Bugüne kadar toplanan 11 milyon lira, 41 milyon lirayı bulmuş durumda. Öngörülen 10 yıllık süre 2011 yılında dolacak ve Vakıf ilk "emekli" futbolculara bir kereye mahsus toplu ödeme yapmaya başlayacak. TFF Vakfı'nın kuruluşunu, amaçlarını ve işleyişini Başkanvekili Kemal Onar'la konuştuk.

Futbolculuk dünyanın en popüler ve en fazla para kazanılan mesleklerinden bir tanesi olarak görünüyor. Profesyonelliğin başladığı günlerden bugüne oyuncu ücretleri fersah fersah yol kat etti. Dünyanın pek çok ülkesinde profesyonel oyuncular çok kısa süreler içinde servet sahibi olabiliyor. Üstelik günümüzde futbolcu profilleri de değişiyor. Geçmişin kazandığı parayı har vurup harman savuran hovarda futbolcularının yerini şimdi bir ticaret adamı gibi düşünen ve parasını akıllı yatırımlara yönlendiren oyuncularını aldı. Futbol oynadığı dönemde kral hayatı yaşayıp da sonrasında sürünen oyunculara artık pek rastlanmıyor. Bugünün oyuncularını en pahalı arabalara biniyor, en lüks semtlerin en klas konutlarında oturuyor ve futbolu bıraktıktan sonraki hayatlarını da yaptıkları akıllı yatırımların getirisiyle sürdürebiliyor. Ancak bu tablo madalyonun sadece bir yüzü. Çünkü sadece üst liglerde top koşturan oyuncuların hayatını yansıtır. Bir de daha alt kategorideki liglerde sadece ekmek parasını kurtarmaya çalışan o kadar çok oyuncu var ki... Kazandıkları sadece günlük ihtiyaçlarına yetiyor. Bırakın geleceklerine yatırım yapmayı, yaşadıkları dönemi bile zor idare edebiliyor birçok oyuncu. İşin en kötü tarafı da mesleğin sürdürülebilirlik döneminin çok kısa oluşu. 20 yaşından itibaren eli para görmeye başlayan bir oyuncu, hele de ülkemizde taş çatlasa 35 yaşına kadar futboldan kazanç elde edebiliyor. Peki ya sonrası? Futbolcunun hiçbir sosyal güvencesi yok... Hiçbir sosyal güvenlik kurumu 35 yaşındaki futbolcuyu emekli etmeye yanaşmıyor. Evet, tablo böyle ama artık futbolcular için başka bir umut kapısı var; Türkiye Futbol Federasyonu Sosyal Yardım ve Dayanışma Vakfı. 1999'da kurulan ve faaliyetlerini sessiz sedasız sürdüren TFF Vakfı, 2011'den itibaren ilk "futbol emeklilerine" ödeme yapacak. Vakfı, kuruluş amaçlarını, gelirlerini, toplanan paranın nasıl değerlendirildiğini ve dağıtımın nasıl yapılacağını TFF Vakfı'nın Başkanvekili Kemal Onar'la konuştuk. Kemal Onar, futbol camiasının çok yakından tanıdığı bir isim. Türkiye'nin önemli bankacılarından biri. Galatasaray kulübünde 57 yıl boyunca lokal müdürlüğünden başlayıp sicil kurulu üyeliği, veznedarlık, muhasebecilik, yönetim kurulu üyeliği, ikinci başkanlık, genel sekreterlik görevlerinde bulunmuş ve başkanlık hariç her işi yapmış önemli bir futbol ve iktisat adamı. Hiç kimseye taviz vermeyen, prensip sahibi yapısı nedeniyle seveni de çok olmuş sevmeyeni de. Kemal Onar bugün 83 yaşında ancak hâlâ gençlik yıllarındaki heyecanıyla çalışmaya ve üretmeye devam ediyor. Geçtiğimiz aylarda yayınlanan dev Galatasaray Tarihi kitabında büyük emeği var. "Spor Kulüpleri İçin Tekdüzen Muhasebe ve Vergi Uygulamaları" isimli kitabı bütün kulüpler için önemli bir yol gösterici niteliğini taşıyor. Bebek'teki evinin bir odasını kitaplar, belgeler ve çalışma notları ile doldurup bilgisayarının başında mesaisini sürdüren Kemal Onar'a ilk sorumuz, vakıf kurma düşüncesinin nasıl doğduğu oldu.

Futbolcular için bir şeyler yapsak

Kemal Bey, bizi 1999 yılına götürdü: "Futbolun yeniden yapılanması için bir komisyon kurulmuştu. Ben de bu komisyonun başkanıydım. Bu çalışmalarını tamamladıktan sonra dönemin Futbol Federasyonu Başkanı Haluk Ulusoy geldi ve 'Eski futbolcular için de bir şeyler yapsak' dedi. Huzurevi kuralım, hastane yalalım gibi düşünceleri vardı. Ben de 'Olur' dedim ve bir vakıf kurulmasını önerdim. Ardından Avukat Şekip Mosturoğlu ile birlikte vakfın tüzüğü hazırlamaya başladık. Fakat o sırada Federasyon avukatlarından üç tanesi bu fikre karşı çıktı. 'Federasyon Vakıf kuramaz' dediler. Halbuki vakıflar, dernekler gibi değil. Önce mahkemeden, sonra Vakıflar Genel Müdürlüğü'nden geçiyor. Demek ki kurulabiliyormuş. Tabii vakfı kurmak yetmez, Federasyonla organik bağı da olması gerekiyor. İlgili kurumunuzla organik bir bağınız olmazsa bu tür vakıflarda sonuç alamazsınız. Örneğin Trafik Vakfı. Bu vakıfta polisler çalışıyor ve dolayısıyla gelir elde edilebiliyor. Biz de vakfı kurduktan sonra, Profesyonel Futbol Yönetmeliği'nde bir değişiklik yaptık. Bu değişikliğe göre her tescil döneminde futbolculardan vakıf için bir pay kesecektik. Federasyondan karar çıktı ama bazı yöneticiler muhalefet etti. Her yıl 1. Lig oyuncusundan 1000, 2. Lig oyuncusundan 500, 3. Lig oyuncusundan 200 dolar kesilecekti. Haluk Ulusoy da bunu onaylamıştı. Ancak karşı çıkanlar olunca bu rakamlarda indirimle gidildi ve 500, 200, 100 dolar şeklinde kabul edildi. Bugün Vakfın 41 milyon lira parası var. Eğer bu indirim yapılmısaydı 120 milyon lirası olacaktı. Büyük para büyük para çeker çünkü."

Huzurevi olmaz

İkinci merakımız, vakfın kuruluş aşamasında neyin amaçlandığı. Mesela yaşlı ve bakıma muhtaç futbolcular için bir huzurevi kurulacak mı? Kemal Onar'ın bu soruya cevabı şöyle oldu: "Bakın, Türkiye'de bu tip vakıflar kurulduğunda hemen huzurevi lâfı edilir. Huzurevi bu işler içinde en bedeli ödenemez olanıdır. Ben eski İş Bankalıyım ve 8 sene İş Bankası Emekli Derneği Genel Başkanlığı yaptım. O dönemde bankanın yöneticileriyle bu konuyu incelemiştik. Huzurevi binasını yapmak iş değil. Yaparsınız, hem de en modernini yaparsınız. Ama sonra onun işletmesi var. Bir taraftan koyduğunuz kurala karşı çıkanlar gelir, bir taraftan hatır-gönül işlemeye başlar. Bir taraftan bir kişinin sağlık ve bakım ihtiyaçlarını karşılamak söylendiği kadar kolay bir iş değil. Hele Türkiye'deki hatır ve kartvizit meseleleri işlediği süreçte bu iş olmaz. Elbette bu konuda kararı yine TFF Yönetim Kurulu verecek."

Para bir kez ödenecek

Profesyonel futbolculardan toplanan paraların nasıl değerlendirildiği ve nasıl dağıtılacağı konusuna da Kemal Bey şöyle bir açıklama getirdi:

"Bu konu elbette yönetim kurulunda konuşulup karara bağlanacak. Ancak benim fikrim toplanan paranın belli bir ödeme planı dâhilinde dağıtılması. Bugüne kadar futbolculardan toplanan para 11 milyon lira. Vakfın bugün sahip olduğu para ise 41 milyon lira. Burada keyfi olarak ben bilirimcilik yapmadan paranın idaresini İş Bankası Fon Yönetimi'ne verdik. Onlarla bir anlaşma yaptık. Senede 180 bin lira ödüyoruz onlara. Ama onlar bu işin uzmanı. Sadece yüzde 10 risk üstlendik. Şirketlerin hisse senetlerini alarak bazen yüzde 50 de kazanabilirsiniz ama başkasının parasını riske sokamayız. Fon yönetimi tahvile para yatırır, dolar alır; dolar satar ve parayı bu yolla değerlendirir. Paranın dağıtılmasına gelince; 'Bu kadar paramız var, şu kadarını ödeyelim' diyemezsiniz. Bu da bir hesap meselesi. Sadece gelen paranın getirisinin içinden harcamanız lâzım ki, ana paranız işlemeye devam etsin. Bizde SGK'daki gibi bir emeklilik söz konusu değil. 10 yılını dolduran futbolcuya bir kereye mahsus bir toplu ödeme yapılacak. Tabii bunlar benim kişisel fikirlerim. Bunlar yönetim kurulunda tartışılacak. Maaş ödeyebilmek mümkün değil. 35 yaşında emekli olan bir oyuncuya 70-80 yaşına kadar maaş ödeyemezsiniz."

Tek gelir kaynağı futbolculardan yapılan kesinti

Acaba Vakfın gelir kalemleri neler? Mesela TFF tarafından Vakfa aktarılmış sabit kira gelirleri var mı? Kemal Onar böyle bir gelirin olmadığını şu cümlelerle anlattı: "Bakın vakfın kurulduğu yıl Sayın Haluk Ulusoy'a 'Federasyon da biraz para yatırsın' demiştim. İlk yıl 100, ikinci sene de 50 milyar lira yatırdılar. Sonra Federasyonla ilgili tahkikatlar başlayınca, Federasyonun vakfa para yatırmasının kabul edilemez olduğunu söylediler ve bu parayı faiziyle birlikte aldılar. Oysa kanuna aykırı bir şey yoktu. Sonuçta bu tip vakıfların gündelik giderleri, adını taşıdığı kurumlar tarafından karşılanır. Bugüne kadar Federasyonun da şahısların da vakfa bir katkısı olmadı. Tek geliri futbolculardan yapılan kesintiler."

10 yılı sermaye birikimi için bekledik

Hesapların nasıl kayıt altında tutulduğu ve oyunculara ödeme yapmak için neden 10 yıl beklediği konularına da Kemal Onur şu açıklamayı getirdi:

"Her bir oyuncunun sisteme girdiği günden itibaren bütün nüfus bilgileri, ödediği primler, bugüne kadar hangi sezon hangi ligde yer aldığı hep kayıtlı. Oyuncu, Vakıf için ödediği paranın makbuzunu göstermeden bölgelerden tescil alamaz. Bu kural Profesyonel Futbol Yönetmeliği'nde yazıyor. Tabii bu parayı futbolcular değil, kulüpler ödüyor. Parayı dağıtmak için zaman zaman baskı gördük ama dağıtmadık. Çünkü ortada bir sermaye olmalı. Ana para ne kadar yüksek olursa getirisi de o kadar yüksek olur. Sigortacılık da böyledir."

İlk emekliler 2011'de

Vakıf ilk ödemesini ne zaman yapacak ve miktarlar ne kadar olacak konusunda Kemal Onar'ın açıklamaları şöyle: "Vakfın yükümlülükleri 2011 yılında başlayacak. Paranın dağıtımıyla ilgili olarak 1 yıl içinde yönetmelik yapmamız gerekiyor. Benim fikrim, paranın bir kerede ödenmesi. Daha önce de söylediğim gibi, bu ödeme faizin içindeki miktarı aşmayacak ve anapara

mutlaka korunacak. Oyuncu 10 yılı doldurduğu halde futbol oynamaya devam ediyorsa, istediği takdirde sistemin içinde kalabilir. Eğer devam ederse yatırdığı meblağ artacağı için kazancı da o oranda yükselir. Hiç kimseye '10 yılın doldu, al paranı' demeyeceğiz. Futbolcu isterse devam edebilecektir." Peki, bir Süper Lig oyuncusu 10 yılını doldurduğunda Vakıf'tan ne kadar para alabilecek? Kemal Onar, bu konuda kesinleşmiş bir rakam olmadığını ve konunun da yine yönetim kurulunun hazırlayacağı yönetmelikle belirleneceğini söylüyor ve "10 yıl boyunca ödeme yapan bir Süper Lig oyuncusundan 5 bin dolar kesinti yapılmıştır. Alacağı para en az 15 bin dolar olur. Bu da 22.5 bin lira eder. Ama dediğim gibi bunlar hep matematik işi. Ödenecek para 4-5 katına da çıkabilir. Yeter ki, anapara korunsun ve ödemeler faiz miktarının içinden yapılsın."

Büyüklerin genç gözdesi

Giresun'dan göçen bir ailenin Belçika doğumlu çocuğu. Ailesiyle Belçika'da yaşıyor ama Hollanda'da PSV Eindhoven'ın formasını giyiyor. Forvet arkasında görev yapıyor ve en önemli özelliği ustalıklı kullandığı ara pasları. Gelecekte bir gün Süper Lig'de forma giymenin hayalini kursa da şimdilik bu hamleyi erken buluyor. Fenerbahçe, Galatasaray ve Trabzonspor'dan gelen teklifleri de bu nedenle geri çevirdiğini söylüyor.

Engin Bekdemir

Nihat Özten

▼PSV Eindhoven altyapısından yetişerek A1 takımına kadar yükselmiş ve 15'in üzerinde maçta genç millî takım forması giymiş, geleceğin yıldız adaylarından biri olduğunu biliyoruz. Seni daha yakından tanımak adına Engin Bekdemir'in kim olduğunu sorarak başlayalım röportaja. ▲7 Şubat 1992'de Belçika'nın Beringen şehrinde doğdum. Annem ve babam Giresunlu. Uzun yıllar önce Belçika'ya gelmişler. Dört erkek kardeşin en küçüğüyüm. Babam, Belçika'da madencilik yapmış, şimdi emekli. ▼Futbola nasıl başladın? ▲Ailenin en küçüğüyüm ve üç ağabeyim de üzerime çok düşüyor. Onların teşvikiyle doğduğum yerin amatör takımı olan Beringen'de 5 yaşında futbol oynamaya başladım. ▼Ağabeylerin de futbol oynuyorlar mıydı? ▲Evet, oynuyorlardı. Sakatlık ve başka nedenlerden devam ettiremediler ama benim futbol oynamamı sağladılar.

Eindhoven beni turnuvada beğendi

▼PSV Eindhoven'a transferin nasıl oldu? ▲8 yaşındayken Beringen takımı ile Eindhoven'daki bir turnuvaya gitmiştim. O turnavadaki maçlarda en iyi oyuncu seçildim. Turnuvayı takip eden PSV Eindhoven yetkilileri de bana transfer teklifinde bulundu. Babam ilk başta yaşımın küçüklüğü ve Eindhoven'ın uzak olması nedeniyle pek sıcak bakmadı ama ağabeylerimin ısrarı ve kulüp yetkililerin verdiği güven sonunda ikna oldu. ▼Bu transfer bir ücret karşılığında mı gerçekleşti? ▲Yok, o zaman hiç para konuşulmadı. Herhangi bir bedel ödemediler ama kulübün anlaşmalı olduğu okulda okumamı ve eve geliş-gidişimi sağladılar. Ancak A1 takımına yükseldiğim zaman, yani bu sezon başında 3 senelik profesyonel sözleşme

imzaladım ve para kazanmaya da başladım. ▼Ailen Belçika'da yaşıyor ama Hollanda'da futbol oynuyorsun. Senin için zor olmuyor mu? ▲Benim yaşadığım yerle PSV Eindhoven tesislerinin arası 90 kilometre. Kulübün servisiyle sabah gidip, akşam geliyoruz. Benim gibi PSV'de oynayıp Belçika'da yaşayan 5 oyuncu daha var. Servis bizi sabah evimizden alıp okula götürüyor. Okuldan çıktktan sonra antrenmana gidiyoruz. Akşam yine servisle

evimize dönüyoruz. Haftanın 5 günü bu şekilde geçiyor. ▼Hangi mevkide oynuyorsun? ▲10 numara bölgesinde oynuyorum. Yani forvetin arkasında, oyun kurucu pozisyonunda. Futbola başladığım günden bu yana aynı bölgede görev yapıyorum. ▼Örnek aldığın, onun gibi olmak istediğin bir oyuncu var mıydı? ▲Zinedine Zidane'ı çok beğeniyorum. Tam anlamıyla bir Zidane hayranım. Kendime de hep onu örnek alıyorum. İnşallah

7 Şubat 1992 Belçika doğumluyum ve dört erkek kardeşin en küçüğüyüm. Futbola 5 yaşında Beringen'de başladım. 8 yaşında Eindhoven'daki bir turnuvada en iyi oyuncu seçilince PSV'den transfer teklifi aldım.

PSV'de A1 takımına yükseldiğim zaman 3 senelik profesyonel sözleşme imzaladım ve para kazanmaya da başladım. PSV'de oynayıp Belçika'da yaşayan 5 oyuncuyuz. Sabah servisle Eindhoven'daki okula, oradan antrenmana gidip, akşam da evimize dönüyoruz.

Forvet arkasında oynuyorum ve Zidane hayranıyım. Fizik olarak biraz daha kuvvetlenmem ve sol ayağımı daha fazla kullanmam gerekiyor. Beğendiğim özelliğim ise ara paslarını iyi kullanmam. Bir de forvetteki arkadaşlarımı yalnız bırakmam.

Millî Takım formasıyla ilk maçımı Hollanda'ya karşı oynadığımda bir tuhaf oldum. Hollanda takımında PSV'den birçok arkadaşım vardı. Yıllarca onlarla yan yana oynuyordum, birden rakip oldum. Ama Millî Takım forması giymek çok güzel bir duygu.

Belçika ve Türkiye vatandaşıyım. Hollanda'da oynamak gibi bir seçeneğim hiç yok. Belçika Millî Takımı'ndan da teklif geldi ama Türkiye'de oynamaya başladıktan sonra. Ancak ben zaten Türkiye'yi seçmiştim. İnşallah ileride de Türkiye formasını giymeye devam edeceğim.

Bu sezon başında Fenerbahçe'den bir teklif almıştım. Daha önce Galatasaray ve Trabzonspor da beni transfer etmek istedi. Ancak Türkiye'ye gelmek için biraz erken. Üstelik kulübüm de beni satmak istemiyor. Daha yeni 3 yıllık sözleşme imzaladım.

ileride onun kadar iyi bir futbolcu olabilirim.

Ara paslarını iyi kullanıyorum

▼Bir 10 numara olarak kendinde eksik gördüğün ve beğendiğin yönler neler? ▲Önce eksik gördüğüm yönlerimden başlayayım. Açıkçası fizik olarak biraz daha kuvvetlenmem gerektiğini biliyorum. Ayrıca sol ayağımı daha fazla kullanmam gerekiyor. Bu eksiklerimi gidermek için hem hocalarımla hem de özel olarak çalışıyorum. Beğendiğim özellik ise ara paslarını iyi kullanmam. Bir de forvetteki arkadaşlarıma yardım ederim, onları yalnız bırakmam. ▼Günümüz futbolunda bir 10 numaradan sadece hücumla değil defansa da mümkün olduğunca fazla katkı yapması bekleniyor. Senin defansif yönün nasıl? ▲Tabii ki defans yapmadan futbol oynayamazsınız. Bugünün futbolunda hangi takımla

oynuyorsanız oynayın çok koşmak, çok mücadele etmek zorundasınız. Bu yüzden hücumla olduğu kadar defansa da katkı yapmam gerektiğini biliyorum ve maçta elimden geldiği kadar defansa da yardım etmeye çalışıyorum. ▼PSV Eindhoven altyapısıyla da ünlü bir takım. Bize biraz oradaki sistemi anlatır mısın? ▲PSV Eindhoven bir oyuncu için çok para harcamıyor. Kulübün felsefesi altyapısındaki genç oyunculara yetiştirip A takıma kadar yükselttikten sonra kullanmak ya da yüksek bedellerle başka kulüplere satmak. Bana yaptıkları gibi küçük yaşlarda transfer ettikleri oyuncunun tüm masraflarını karşılıyor ve eğitimini sağlıyorlar. ▼Peki, futbol anlamında nasıl bir eğitim alıyorsunuz? ▲Yaptığımız normal antrenmanların dışında, haftada bir kere oynadığımız maçları takım olarak antrenörlerimizle birlikte analiz ediyoruz. Antrenörlerimiz tek tek maç

içinde kimin neyi doğru, neyi yanlış yaptığını detaylı olarak bize anlatıyor. Neler yapmamız ya da yapmamamız gerektiğini tek tek bütün herkese söylüyor. Bu seneki hocalarımız zaten bayağı ünlü kişiler. Philip Cocu ve Ernst Faber'le çalışıyoruz. Onlar gibi büyük futbolculardan bir şeyler öğrenmek bizim için büyük şans. ▼Cocu ve Faber'in sana yaklaşımları nasıl? ▲İkisiyle de aram çok iyi. Benim üstüme bayağı düşüyorlar. Böyle büyük futbolcuların benimle ayrıca ilgilenmeleri gurur verici. ▼Hollanda'da Türk oyuncu olmanın zorlukları var mı? Bir Hollandalı oyuncu ile Türk oyuncunun altyapıdan A takıma yükselme süreçlerini kıyaslayabilir misin? ▲Eğer saha içinde iyi performans gösterirseniz bir sorun yaşanmıyor. Yani sana gösterilen ilgi, saha içindeki performansına bağlı. Ben bu konuda çok fazla zorluk çekmedim. Zaten bizim takımda benim dışımda çok sayıda

yabancı oyuncu var. Afrikalı, Brezilyalı oyuncu çok, Hollandalı oyuncu sayısı az (Gülüyor).

▼PSV Eindhoven’ın A1 takımındaki tek Türk oyuncu sen misin?

▲Evet, A1’deki tek oyuncu benim ama 1993’lü ve 1995’lilerde birer oyuncu daha var.

▼Uzun zamandır Milli Takım kamplarına gelip gidiyorsun ve burada Türk takımlarında oynayan birçok arkadaşın var. Onlar üzerinden edindiğin izlenime göre Türkiye ve Hollanda’daki takımlar arasında bir karşılaştırma yapabilir misin?

▲Buradaki arkadaşlarla ne kadar konuşsam da Türkiye’deki altyapıyı çok iyi bilmiyorum. Ancak bana Avrupa’daki antrenmanlar daha kaliteliymiş gibi geliyor. Orada altyapıdaki oyunculara daha fazla önem veriyorlar. Beslenmesine ve dinlenmesine çok dikkat ediyorlar. Ama dediğim gibi, buradaki altyapı hakkında çok fazla şey bilmiyorum.

▼Peki, Türk Milli Takımı’na çağırılman nasıl oldu?

▲Almanya’daki milli takım seçmelerine katılmıştım. Orada beni beğenmişler. Daha sonra Ferhat Südoğan Hocam beni U15 Milli Takımı’na çağırırdı.

Hollanda’ya rakip olmam ilginçti

▼Senin açıandan milli takıma çağırıldıktan sonra ilginç bir durum oluştu. Türk Milli Takımı forması ile çıktığın ilk müsabaka Hollanda maçıydı. Yetiştğin, formasını

giydiğin bir takımın ülkesine karşı oynamak nasıl bir duygu? Neler hissettin o an?

▲Doğrusunu söylemek gerekirse biraz tuhaf oldum. Hollanda Milli Takımı’nda PSV Eindhoven’dan birçok arkadaşım vardı. Yıllarca onlarla yan yana oynuyordum, birden rakip oldum. Ama güzeldi. Milli Takım forması giymek çok güzel. O zaman Hollanda ile iki maç yapmıştık ve birini 4-0, diğerini de 3-1 kazanmıştık.

▼Türk Milli Takımı’na çağrılmadan önce Belçika ya da Hollanda Milli Takımlarından teklif almış mıydın?

▲Ben Belçika ve Türkiye vatandaşıyım. Zaten Hollanda’da oynamak gibi bir seçeneğim hiç yok. Belçika Milli Takımı’ndan da teklif geldi ama Türkiye’de oynamaya başladıktan sonra. Ancak ben zaten Türkiye’yi seçmiştim. İnşallah ileride de Türkiye formasını giymeye devam edeceğim.

▼Milli Takımımız Euro 2008’de başarı bir performans sergiledi ve tüm futbolseverlerin beğenisini kazandı. Sen o maçları seyrederken neler hissettin?

▲İlk iki maçı sırasında Genç Milli Takım’la Rusya’daydık. O maçları hep birlikte izledik. Sonraki tüm maçları da evde izledim. Çok eğlendim, mutlu oldum ve Türkiye’nin Genç Milli Takımı’nda oynadığım için çok gururlandım. Kendimi o takımda oynuyormuş gibi hayal ettim. İnşallah ileride ben de A Milli Takım’da oynayacağım.

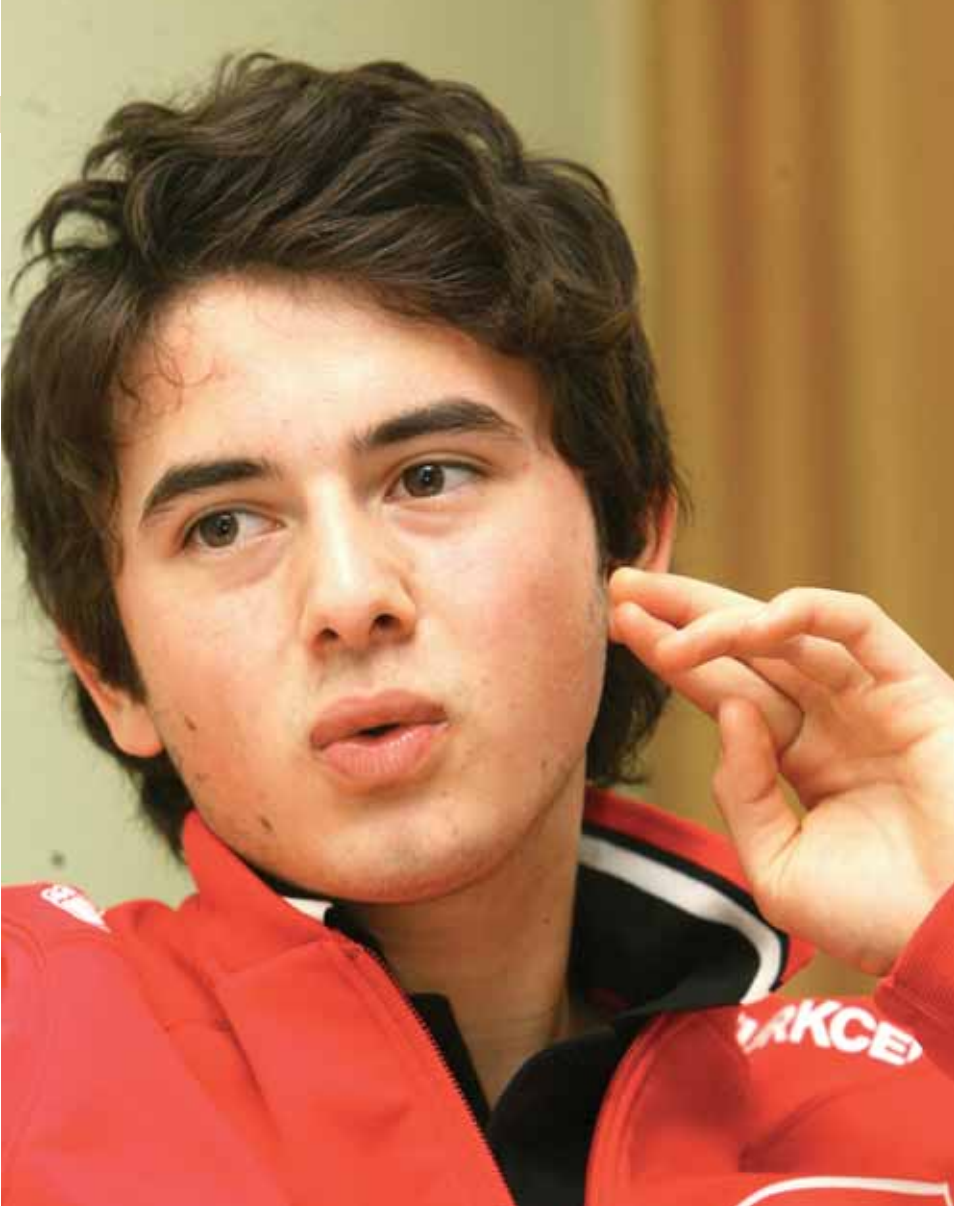
▼Hollanda Ligi ile Turkcell Süper Lig arasında bir kıyaslama yapabilir misin?

▲Arkadaşlarımızla bir lokalde toplanıp Turkcell Süper Lig maçlarını izliyoruz. Türkiye’deki ligin kalitesi her geçen sezon biraz daha artıyor. Ben Hollanda Ligi ile Süper Lig arasında büyük bir kalite farkı görmüyorum.

▼Türkiye’de sempati duyduğun bir takım var mı?

▲Avrupa’daki başarılarından dolayı orada yaşayan insanlar gibi ailemin de benim de Galatasaray’a bir sempatisi var. Ancak ben bir futbolcuyum ve tribündeki taraftar gibi takım tutmuyorum. Tabii ki Türk takımlarını Avrupa’daki maçlarında destekliyorum ama kendi içindeki maçlarda daha çok oyuna bakıyorum.

▼Türkiye’de futbol oynamayı ister misin?

▲Süper Lig’de oynamayı isterim tabii.

Büyük takımlar beni istiyor

▼Türkiye’deki herhangi bir takımdan teklif aldın mı?

▲Evet, Türkiye’den teklif de aldım. Bu sezon başında Fenerbahçe’den bir teklif almıştım. Daha önce Galatasaray ve Trabzonspor da beni transfer etmek istedi.

▼Neden bu teklifleri değerlendirmedin?

▲Türkiye’ye gelmek için biraz erken. Şu sıralar ailemin yanından ayrılmayı pek düşünmedim. Üstelik kulübüm de beni satmak istemiyor. Daha yeni 3 yıllık sözleşme imzaladım.

▼Milli Takım’daki arkadaşlarından Gökhan Töre, Chelsea’ye yaptığı transferle bir anda Türkiye’nin gündemine oturdu. Gökhan’ı yakından tanıyan birisi olarak onun Chelsea’deki şansını nasıl değerlendiriyorsun?

▲Gökhan’ı 8 yaşından beri tanıyorum. Avrupa’daki turnuvalarda ve Genç Milli Takım’da hem karşılıklı hem de

yan yana oynadık. Çok iyi bir futbolcu. Chelsea’de de başarılı olacağına inanıyorum. İnşallah yolu da açık olur. Onun böyle büyük bir takıma transfer olmasından dolayı gurur duydum.

▼Peki, senin hedeflerin neler? Gönlünde yatan bir ülke, bir kulüp var mı?

▲Öncelikle PSV Eindhoven’ın A takımına çıkmayı düşünüyorum. Ondan sonrasını açıkçası pek düşünmedim. Ama ileride Premier Lig veya La Liga’da oynamayı isterim.

Krizin beşiğinde futbol aşkı

Dağhan Irak

Kıtabî dinlerin ve sayısız uygarlığın beşiği Ortadoğu çok uzun yıllardır savaşla ve sorunlarla anılıyor. Gerçekten de bu coğrafyayı dinî, siyasal ve sosyal etmenleri dikkate almadan anlamak çok zor. Bu bölgenin yaşayışında en ufak bir nokta yok ki, Ortadoğu'nun içinde olduğu sürekli krizden etkilenmesin. Bölgede olan bitenden futbol da yıllardır payını alıyor. Ne bölge futbolundaki güç dengelerini ne de Ortadoğu futbolunun Asya futbolundaki yerini bölgenin siyasal atmosferini düşünmeden anlamlandırmak mümkün. Dahası futbol, çoğu kez savaşların ve siyasal anlaşmazlıkların gölgesinde kalıyor. Oysa bölgenin son derece canlı bir futbol atmosferi var. Zaten başka türlü bu oyunun bütün bu bunalımlar içinde hâlâ sapasağlam ayakta olmasını, savaş bölgelerinden çıkan Asya şampiyonlarını ve bölgeye özel turnuvaların sürdürülebilmesini açıklamak mümkün olmazdı.

Britanya'nın bölgedeki varlığı 1940'ların sonuna, hatta kimi yerlerde 1960'lara kadar sürmüştü; pek çok ülke bağımsızlığını ikinci Dünya Savaşı ertesinde kazanabilmişti. Üstelik bu da suların durulması anlamına gelmiyordu. Çünkü savaşın bitişinin ardından Filistin Paylaşım Planı'nın devreye girmesiyle beraber hâlen çözümsüz durumdaki Arap-İsrail anlaşmazlığı kronik hâlini almaya başlamıştı. Bölgedeki ülkeler bir bunalımın içine doğuyordu. Bu dönemde futbolun çok büyük aşama kaydetmesi zordu. Ancak İran, Lübnan ve İsrail devlet yapısına daha erken kavuşmuş ülkeler olarak federasyonlarını 1930'larda kurmuşlardı ve nispeten daha derli toplu bir görünüm arz etmekteydiler. 1954 yılında Asya Futbol Konfederasyonu'nun (AFC) kurulmasının ardından tüm kıtada kurumsallaşması hızlandı. Yeni kurulan ülkeler de dâhil pek çok ülke federasyonlarını oluşturarak FIFA'ya üye oldu. Artık öncelikle millî takımlar düzeyinde olmak üzere kıta çapında turnuvalar düzenlemek mümkündü. Ancak bu işin görüldüğü

kadar kolay olmadığı kısa sürede ortaya çıkacaktı. Asya Futbol Konfederasyonu'nun ilk büyük icraatı 1956 yılında Hong Kong'un ev sahipliğinde ilk Asya Kupası'nı düzenlemek oldu. Kupada önce bölgesel gruplarda karşılaşmalar yapılacak, üç grubun birincisi ev sahibiyle beraber dörtlü final grubunu oluşturacaktı. Ortadoğu takımlarının Birinci Grup'ta yer alması planlanmıştı. Ancak FIFA'ya üye durumdaki Arap ülkelerinin hiçbiri AFC'ye üye olmaya ve bu turnuvaya katılmaya yanaşmıyordu. Bunun nedeni de kuşkusuz İsrail'in varlığıydı. İsrail ise aynı gruptaki Afganistan ve Pakistan'ın varlığından rahatsızdı. Takım, kupaya ancak bu iki ülke çekilince girdi ve grubunda birinciliği aldı; zaten grupta başka takım kalmamıştı! Amerika Birleşik Devletleri'nin büyük desteğiyle kurulan şahlık yönetimindeki İran'ın 1958'de AFC'ye üye oluşuyla 1960 yılında Ortadoğu'da Asya Kupası elemeleri oynanabilmişti. Gerçi grup oluşturabilmek için yine Pakistan-Hindistan ikilisinin eklenmesi gerekmişti ama bu şekilde

de olsa bir Batı Asya Grubu oluşturmak mümkün oldu. Bu grubu galip bitiren İsrail, final grubunda da ikinciliği elde etmişti. Bu arada Ortadoğu'nun İsrail dışındaki sakinleri Asya Kupası benzeri etkinliklerin keyfinden mahrum kalmaya niyetli değillerdi. 1963 yılında ilk kez Arap Ulusları Kupası Lübnan'da düzenlendi. Suriye, Lübnan, Kuveyt ve Ürdün'ün yanı sıra Afrika'dan Tunus'un katıldığı bu kupayı Ortadoğulu olmayan tek ekip kazandı. İlerleyen yıllarda gelenekselleşecek bu organizasyona Mısır ve Libya gibi ülkeler de dâhil olacaktı. Bu organizasyona coğrafi olarak biraz uzak kalan Körfez ülkeleri ise 1970'ten itibaren Körfez Ulusları Kupası'nı düzenleyecekti. Bu organizasyonun kralı ise açık ara Kuveyt'ti. Üçüncü Asya Kupası, 1964 yılında İsrail'de düzenlendiğinde bölgede büyük savaş henüz patlak vermemişti, ama ülke huzursuzdu. Ayetullah Humeyni'nin Şah'ı açıkça eleştirdiği ve bu yüzden sürgüne gönderildiği ve yılda İslamî hassasiyetlerinin giderek arttığı gözlemlenen İran da dâhil tüm Ortadoğu bu kupayı boykot

etti. Dört takımla oynanan finallerdeki üç takım zaten otomatikman gelmişti. Eleme oynayarak gelen tek takım Hong Kong ise sonuncu olmuştu. Bu Ortadoğu'da yapılan ilk büyük futbol organizasyonuydu ama İsrail'in kazandığı bu kupanın kupaya ne kadar benzediği de Ortadoğu'yu ne kadar ilgilendirdiği de tartışılabilir. Zira Arap Ulusları Kupası, koskoca AFC'nin düzenlediği kupadan çok daha görkemliydi! 1968'de İran'da düzenlenen Asya Kupası'nda da Araplar yoktu, ancak AFC'ye üye olan Arap ülkelerinin sayısı giderek artıyordu. 1967'de büyük Arap-İsrail Savaşı'nın da çıkmasıyla beraber, yavaş yavaş hatırı sayılır bir üye sayısına sahip olan Arap ülkelerinin Konfederasyon üzerindeki baskısı artıyordu. Zaten AFC de sürekli boykotlar yüzünden turnuva düzenleyemez durumdaydı. 1967'de ilk kez düzenlenen Asya Şampiyon Kulüpler Kupası bunun en güzel örneğiydi. Kupayı kazanan İsrail ekibi Hapoel Tel Aviv'in oynadığı tek maç final maçıydı. Diğer maçlarındaki rakipler çekildiğçe Hapoel tur atlıyordu. 1969'da sırf bu olay tekrarlanmasın diye İsrail şampiyonu Maccabi Tel Aviv, Uzakdoğu takımlarından oluşan bir gruba konulmuştu. Ancak 1971'deki kupanın finalinde Irak temsilcisi El Şorta çekilmiş ve Maccabi finali bay geçerek kupa alan ilk takım olmuştu. Mesele içinden çıkılır gibi değildi. Bu arada İsrail, bütün protestolara rağmen Asya futbolunun en başarılı ülkesiydi. 1970 Meksika Dünya Kupası'na katılma başarısı göstererek Ortadoğu'da bir ilki başarmıştı. Ancak bu başarı, savaşta karşı karşıya bulunduğu tarafları hiç etkilemedi. Arap ülkeleri 1970'lerin başında ağırlıklarını koydular ve İsrail'i AFC'den attırdılar. Ülke 1990'lara kadar geçici olarak Okyanusya gruplarında mücadele ettikten sonra UEFA'ya kabul edildi. İsrail'in AFC'nin dışına gönderilmesinden sonra Arap ülkeleri kendi düzenledikleri kupaları bir kenara bırakarak AFC organizasyonlarına dâhil olmaya başladılar. 1966'dan 1985'e kadar Arap Ulusları Kupası bir daha düzenlenmedi. 1972'deki Asya Kupası'nda ise Arap ülkeleri tam kadro hazır. Bu ülkelerden Kuveyt ve Irak final bileti de almıştı. Ancak yıllar süren boykotun Ortadoğu futboluna nasıl bir zarar verdiği de bu turnuvada ortaya çıktı. Nadiren boykotlara katılan İran kupayı almayı başarırken, diğer iki Ortadoğu ekibi gruplarında sonuncu olup turnuvaya erkenden havlu atmıştı. Ancak boykot döneminde ülkelerde futbola olan sevgi de ilgi de azalmamıştı. Özellikle iki komşu Irak ve Kuveyt kendilerini çok çabuk toparladı ve 1976'da yarı finale kadar gelmeyi

başardı. Kuveyt, İran'daki bu turnuvada finale de yükselmiş ama ev sahibine kaybetmişti. Ancak maddî olanaklar bakımından pek sıkıntı çekmeyen bu ülke, 1980'deki kupanın organizasyonunu almış ve Güney Kore'yi finalde yenerek kupayı müzesine götürmüştü. Kuveyt, 1982'de de Dünya Kupası'na Ortadoğu'dan katılacak ilk Arap ülkesi olmayı başaracaktı. İspanya'daki bu kupada Kuveyt, Çekoslovakya'yla berabere kalacak ancak İngiltere ve Fransa'ya yenilmekten kurtulamayacaktı. Fransa maçında tribünlerden gelen düdük sesiyle duran takımın gol yemesi ve golün geçerli sayılması üzerine takım sahadan çekilecek, ancak Kuveyt Emiri'nin kardeşinin çabası ve golün iptal edilmesiyle maçın sonu getirilebilecekti. İlk macera biraz badireli olmuştu. Ülke futbolu ise daha sonra düşüşe geçecek ve ikinci bir deneyim mümkün olmayacaktı. 1980'lerin ikinci yarısından itibaren ise Ortadoğu'da yeni bir yıldız çıkıyor ve Asya semalarında parlıyordu. Tarihindeki ilk Asya Kupası'na 1984'te katılan Suudi Arabistan hem bu kupayı hem bir sonrakini kazanıyor; ev sahibi olmadan üst üste iki kupa kazanan ilk ülke oluyordu. 1985-86 sezonundan itibaren yeniden düzenlenmeye başlanan Asya Şampiyon Kulüpler Kupası'nda da Suudiler oldukça başarılıydı. El Hilal ve El Ahli takımları kupanın ilk üç sezonunda finale kadar gelmiş ama her seferinde Uzakdoğulu rakiplerine kaybetmişti. Yine de güçlü imkânlarla sahip Suudi Arabistan, ilerleyen yıllarda da Ortadoğu futbolunda söz sahibi olacağını kanıtlamıştı. 1990'larda Suudi Arabistan'la beraber yükselişe geçen diğer ülke İran oldu. Futbolu ezelden beri çok seven ve bölgenin en köklü futbol kurumlarına sahip bulunan İran, millî maçlarda rahatlıkla yüz bin seyirciyi stada toplayabiliyordu. Özellikle Arapların boykot yıllarında İsrail'e kafa tutabilen tek ekip olan İran'ın sessizliğine ise yine futbol dışı faktörler sebep olmuştu. Irak'la yaşanan sınır anlaşmazlıklarının 1980 yılında işgal ve savaşa dönüşmesiyle beraber sekiz yıl boyunca bölgenin en büyük ikinci yıkımı hüküm sürmüştü. Bu dönem İran'da futbolu çok derin etkiledi. Zaten İran, ABD'deki 1980 ve Sovyetlerdeki 1984 Olimpiyatları'nın ikisini birden boykot eden nadir ülkelerdendi ve iki büyük turnuvayı böyle kaçırmıştı. 1982 Dünya Kupası'ndan savaş nedeniyle çekilen takım, 1986'da ise tarafsız sahadada oynamayı reddettiği için elemelerden diskalifiye edildi. Takım ancak Asya Kupası'nda oynayabiliyordu. Orada alınan sonuçlar kötü değildi ama ülke futbolu maç eksikliğinden geri gidiyordu. Savaşın bitimiyle beraber

ülke kendini toparlamaya başladı ve 1990 Asya Oyunları'nda futbolda altın madalyayı kazandı. Aynı yıl İstiklâl ekibi de Asya Şampiyon Kulüpler Kupası'nı ilk kez ülkeye taşıdı. İran kulüpleri sonraki iki sezon da bu kupada final oynayacak, PAS da kupayı alan ikinci ekip olacaktı. İran futbolundaki bu yükseliş 1998 yılında ülkenin Dünya Kupası'nda temsil edilmesinin önünü açtı. Takım belki grubundan çıkamadı ama güzel futboluyla beğeni kazandı ve büyük politik rakibi ABD karşısında hem centilmenlik hem de futbol sinavını başarıyla verdi. Ali Daei ve Mehdi Mahdavia gibi oyuncular da artık Avrupa'da oynuyor ve epeyce tanınıyorlardı. 2000'li yıllara gelindiğinde İsrail-Filistin sorunu devam ediyor, Lübnan'daki durum ise küllenmiş şekilde bekliyordu. Bölgenin sorunsuz olduğu söylenemezdi ama futbol oynanmaması için pek bir neden yoktu. Durumu en kötü olan Filistin bile FIFA'ya üye olmuş, sürekli baskı altında ve gurbette de olsa Asya futbolunun bir parçası olmaya çalışıyordu. 2000'lerin başı Ortadoğu futbolunun en canlı dönemi oldu. Yeni kurulan Batı Asya Futbol Federasyonu, 2000 yılında ilk kez Batı Asya Şampiyonası'nı düzenledi. 2003'ten itibaren ise daha önce Arap Şampiyon Kulüpler Kupası olarak düzenlenen organizasyon, Arap Şampiyonlar Ligi hâlini aldı. Arap Uluslar Kupası da devam ediyordu. Bu organizasyon düzenli olarak yapılmasa da gösterilen ilgi tatmin ediciydi; Afrika'dan gelen ülkelere en batıdaki Fas bile dâhil olmuştu. Ancak bu durum çok uzun sürmeyecekti. Önce Irak'ın işgali, daha sonra da İsrail'in Lübnan'a düzenlediği ağır saldırılar bölgeyi yeniden karıştırdı. Fakat savaşlar, futbol sahasında eskisine göre daha ilginç sonuçlar vermişti. İşgal altındaki Irak, önce 2006 Asya Oyunları'nda finalde ev sahibi Katar'a kafa tutmuş, bir sene sonrasında ise kıtada tüm zamanların en büyük sürprizini gerçekleştirecek

Asya Kupası'nı müzesine götürmüştü. Irak halkının yıllardır boğazında düğümlenen ne varsa, acısı meşin yuvarlaktan çıkmıştı. 2000'lerin Ortadoğu futbolundaki bir başka önemli fenomeni ise o zamana kadar sesi fazla çıkmayan bazı Arap ülkelerinin yaptığı transfer hareketları oldu. Bu dalga da Katar başı çekiyordu. Batistuta'dan Effenberg'e, Fernando Hierro'dan Romario'ya kadar Avrupa'nın büyük kulüplerinin yıldızları emeklilik öncesi Katar'a yükte hafif ama pahada ağır sortiler düzenliyordu. Bu sezon da Katar Ligi'nde yine birkaç tanıdık isim bulmak mümkün. Örneğin Beşiktaşlı eski oyuncu Ricardinho bu yıl El Rayyan'da forma giyiyor. Josef Hickersberger, Toninho Cerezo, Winfried Schafer gibi isimler ise Katar'la aynı yolda giden Birleşik Arap Emirlikleri'nde takım çalıştırıyor. Ancak bu agresif transfer hamlelerinin ülke futboluna henüz herhangi bir uluslararası başarı olarak dönmediğini de belirtmek gerekiyor. Mevcut uygulamaların Katar'ın turistik değerine mi, yoksa futbol değerine mi katkı yaptığını belki de en iyi 2011'de ev sahipliği yapacakları Asya Kupası gösterecek. Ortadoğu futbolu; sık sık savaş molası vermek zorunda kalsa ve boykot sayısı kaldırılan kupa sayısını fersah fersah aşsa da yine de oldukça renkli. İran'da oynanan bir millî maça tanıklık etmek ya da Irak halkının Asya Kupası sonrası coşkusunu görmek, bu coğrafyada ne yaşanırsa yaşanır futbol sevgisinin kolay kolay dinmeyeceğini gösteriyor. Cafer Panahi'nin erkek kılığında maça girmek isterken tutuklanan ve tüm maçı kelepçeli olarak yaşayan İranlı kadınların hikâyesini anlattığı filmi "Ofısayt" taki gibi, Ortadoğu'da da futbol pek çok engeli aşabiliyor. Bir gün bu bölgedeki en derin sorunların çözümünde bile futbolun rol oynaması söz konusu olabilir. İsraili ve Filistinli futbolcuların sembolik de olsa her Noel beraber maç yapmaları bunun önemli bir örneği.

Son Cesuryürek

Yıldız oyuncu arayışındaki İskoç futbolunun son ürünü. 23 yaşında bir oyuncuyu genç yıldız olarak nitelendirmek biraz geç olabilir ama FIFA'nın onu 2009'a damga vuracak 13 genç futbolcu arasında gösterdiğini de unutmamak gerekiyor. Direkt, atletik ve savaşçı. O kadar etkili ki, Celtic onun için Portsmouth'dan gelen 9 milyon poundluk teklifi reddetti. Ama onu İngiltere'nin dev kulüplerinden birinde görürseniz hiç şaşırmayın. Scott Brown, İrlandalı Roy Keane ve Galli Ryan Giggs gibi bir efsane olma potansiyeline sahip.

İlker Uğur

İskoç futbolu Barry Ferguson'dan bu yana yıldız bir orta saha oyuncusu arayışı içindeydi. Glasgow Rangers'ın başarılı orta saha oyuncusu milli takımda da iyi işlere imza atmaya devam ediyor gerçi. Ama Ferguson'un yanına oldukça yetenekli bir arkadaş geldi ve adı da Scott Brown. 23 yaşındaki Brown'u genç yıldız olarak nitelendirmek biraz geç olabilir ama FIFA'nın 2009'a damga vuracak 13 genç futbolcu arasında gösterdiği Brown'a sayfalarımızda yer ayırmamız gerekiyordu. Scott Brown, 25 Haziran 1985'te Dunfermline'da doğdu. Yaşadığı bölge olan Fife'in yerel kulüplerinde futbola başlayan Brown, 2002'ye kadar Inverkeithing United ve Foulford Royals takımlarında oynadı. 2002'de Hibernian takımıyla profesyonel sözleşme imzalayan Brown, 2003 Mayıs'ında Aberdeen karşısında sonradan oyuna girerek ilk resmi maçına çıktı. Ligin geri kalan üç maçında da forma giyen Brown, bu üç maçta üç gol atarak kendisini gösterdi. Bu başarılı performans Brown'ı bir sonraki sezon (2003-2004) takımın değişmezlerinden yaptı. 41 maçta forma giyen Scott Brown, sezonu dört golle kapatırken, ligdeki kötü gidişi kupada finale yürüyen Hibernian'ı engellemedi. Finale gelene kadar Celtic ve Rangers'ı eleyen Hibernian, finalde zayıf Livingston'a kaybetti. Bir sonraki sezon takımın başına geçen Tony Mowbray, genç oyuncularla yakından ilgilendi ve Brown bu dönemde büyük aşama kaydetti. Sezon boyunca sakatlığı nedeniyle (Bir Celtic maçında sakatlanmıştı) 23 kez oynama şansı bulmasına rağmen iki gol attı. Celtic'i deplasmanda 3-1

yendikleri karşılaşmada takımının bir golü de ondan gelmişti. Bu sezon Hibernian ligi üçüncü sırada tamamladı. 2005-2006 sezonunda Rangers maçında ayağı kırılan Scott Brown, sezonun büyük bir bölümünü yatarak geçirdi. Takımı da Brown olmadan pek parlak bir sezon yaşamadı. Sezona iyi başlamışlardı ama Brown'ın sakatlığının yanında birkaç önemli kayıpları daha oldu ve ligi dördüncü sırada tamamladılar. Halbuki ilk haftalarda Hibernian'a Celtic ve Rangers'ın hegemonyasını yıkabilir gözünüyle bakılıyordu. Bu arada Hibernian'ın son şampiyonluğunu 1952'de kazandığını da belirtmek lâzım. 2006-2007 Ekim'inde Brown'ın gelişiminde büyük pay sahibi olan Tony Mowbray, İngiltere'nin yolunu tuttu. Brown bu karar sonrası takımdaki durumunu gözden geçirdi ve Aralık ortasında transfer olmak istediğini söyledi. Devre arasında

Brown'ın bonservisini ödemeye yanaşmayan kulüpler sezonun bitmesini bekledi. Brown da 31 Ocak'ta takımda kalmaktan mutlu olduğunu söyledi. Ama ok bir kez yaydan çıkmıştı. Medya bir dönem Brown'ın nereye transfer

olacağını konuştu. Reading takımı bonservis konusunda Hibernian'la anlaşmıştı ama oyuncunun Reading'e gitmeyi kabul etmediğini söyledi. Brown konuyla ilgili şu açıklamayı yapıyordu: "Eğer Reading'i seçseydim önümüzdeki

sezon küme düşmemek için çırpınıyor olacaktım ve belki İngiltere Birinci Ligi'nde kaybolacaktım. İki yıl içerisinde insanlar 'Hatırlıyor musun Scott Brown denen çocuğu, ne oldu ona?' diyeceklerdi." Brown bu konuda haklı çıktı ve Reading 2007-2008 sezonunda küme düştü. Rangers'a transfer olan Hibernian'lı Kevin Thomson, Scott Brown'la Rangers'a gelmesi konusunda konuştuğunu söylüyordu. Brown'ı isteyen diğer kulüpler arasında Celtic, Everton, Tottenham ve Middlesbrough da vardı.

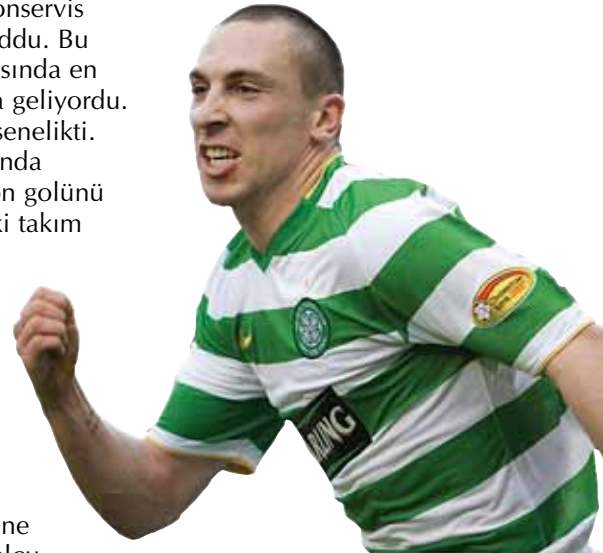
İskoçya'nın en pahalı transferi

16 Mayıs 2007'de Scott Brown, kendisini Celtic'li yapan sözleşmeyi imzaladı. Bonservis bedeli 4.4 milyon pounddu. Bu İskoçya'da iki kulüp arasında en pahalı transfer anlamına geliyordu. Brown'ın sözleşmesi 5 senelikti. Brown ligdeki son maçında Hibernian formasıyla son golünü Celtic'e attı. Gole her iki takım taraftarları da sevinmişti ve Brown oyundan alınırken herkes onu ayakta alkışladı. İskoç oyuncu, aynı sezon Hibernian'la Lig Kupası sevinci de yaşadı. Brown'ın Celtic'teki ilk sezonu çok iyi başladı. Takımda hemen kendisine bir yer bulan genç futbolcu, 6 Kasım 2007'de oynanan Benfica maçında Gilles Binya'dan sert bir tekme yedi. Şans eseri Brown'a bir şey olmamıştı. Ama genç İskoç'un bir kötü tarafı, gördüğü sarı kartların fazlalığıydı. Sezon ortasında 13 sarı karta ulaşan genç futbolcu 3 maç ceza aldı. Bunların ikisi Rangers'a karşıydı. Celtic Teknik Direktörü Gordon Strachan, Brown'sız dönemde kurduğu orta sahayı sezon sonuna kadar muhafaza ettiği için, sezonun ikinci yarısında çok şans bulamadı.

Savaşçı bir orta saha oyuncusuna dönüştü

2008-2009 sezonunun başında Celtic ilk on birindeki yerine geri dönen Scott Brown, Ekim ayında "ayın futbolcusu" ödülünü kazandı. Brown ayrıca oyununu da

değiştirmişti. Daha çok savunmaya yönelik oynayan Brown gol atmaya devam etse de çok savaşçı bir orta saha oyuncusuna dönüşmüştü. FIFA onu 2009'un 13 yıldızından birisi olarak gösterirken şu ifadelere yer verdi: "Celtic ve İskoçya'nın en değerli oyuncularından birisi olarak gösterilen bu kora kor orta saha oyuncusuyla 2009 start aldı. Direkt, atletik ve savaşçı. Hibernian'dan 4.4 milyon pounda alındığından bu yana çok aşama kaydetti. 23 yaşındaki oyuncu o kadar etkili ki, Celtic'in onun için devre arasında Portsmouth'dan gelen 9 milyon poundluk teklifi reddettiği söyleniyor." Kasım 2005'te ABD ile oynanan hazırlık maçıyla ilk kez milli takım forması giyen Scott Brown, bu maçın ardından birkaç sezon daha U21 Milli Takımı'na gönderildi.

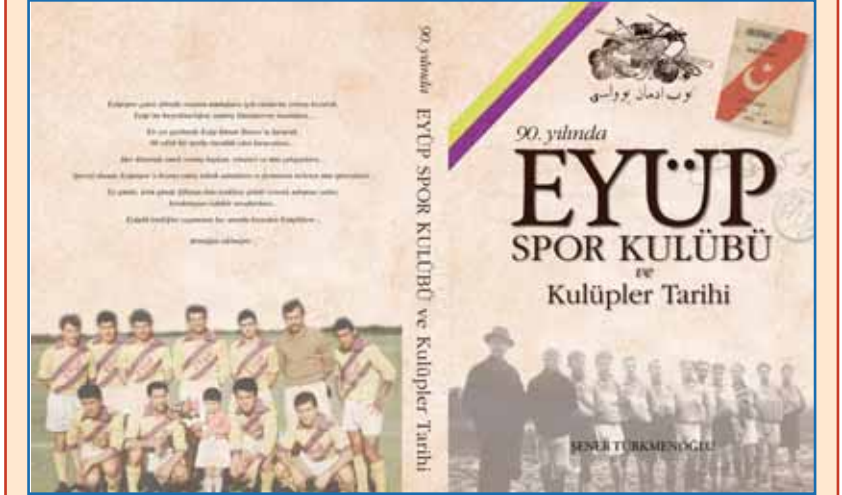

Euro 2008 elemelerinde oynanan Gürcistan maçıyla ilk resmi milli maçına çıkan Brown, İtalya karşısında göz doldurdu ve o günden bu yana İskoçya Milli Takımı'nın değişmezleri arasında. Brown, Milli Takımla 14 maça çıktı. Bu sayı U19 ve Ümit Milli Takım'la çıktığı toplam sayıdan daha fazla. Kulüpler bazında oynadığı 213 maçta da 27 gol attı ve 62 asist yaptı. 2008'de Celtic'le Premier Lig şampiyonluğu tadan Brown, önümüzdeki dönemde İskoçya'nın en gözde orta saha oyuncusu olmaya devam edeceği benziyor. 23 yaşındaki oyuncu, İngiltere'nin dev kulüplerinden birisine transfer olursa hiç şaşırmayın. Scott Brown, İrlandalı Roy Keane ve Gallerli Ryan Giggs gibi bir efsane olma potansiyeline sahip.

Futbol Kültürü

90. Yılında Eyüp Spor Kulübü ve İlçe Kulüpleri Tarihi

Şener Türkmenoğlu

Şener Türkmenoğlu tarafından üç yıl gibi yoğun bir çalışma döneminde kaleme alınan, "90. Yılında Eyüpspor Kulübü ve İlçe Kulüpleri Tarihi" kitabı ile belgeseli yayınlandı. Kitabın Feshane'de düzenlenen tanıtım töreninde TFF Başkanvekili Lutfi Arıboğan, İstanbul eski Büyükşehir Belediye Başkanı Ali Müfit Gütuna, Eyüp Belediye Başkanı Ahmet Genç, Eyüpspor Kulüp Başkanı Ahmet Malatyalı, ile spor, sanat, siyaset ve basın camiasının önde gelen isimlerin yanı sıra Eyüpspor'a hizmet etmiş başta Neşet Güriş gibi efsane sporcular, teknik adamlar, eski başkanlar ve yöneticiler de hazır bulundu. Kitap için özel olarak hazırlanan 1.5 saatlik belgesel ise Feshane'deki özel gösterimde izleyenlerin büyük

beğenisini topladı. Şener Türkmenoğlu, yaptığı açılış konuşmasında ortaya çıkartılan bu eserin bir semt takımı için bugüne kadar hazırlanmış en kapsamlı çalışma olduğunun altını çizerek, "Bu çalışma, kulübün 90. kuruluş yıldönümü olması nedeniyle ayrı bir önem taşımaktadır. Eyüpspor, 1919 yılında kurulan tek kulüp olma özelliğinin yanında, Türkiye'nin eflatun-sarı renklerini taşıyan tek spor kulübü ve aynı zamanda Türkiye'nin en eski lisanslı futbolcusu, 100 yaşındaki Neşet Güriş gibi bir değere de sahiptir" dedi. Gazeteci Şener Türkmenoğlu'nun uzun uğraşları sonucunda hazır hale getirilerek 1919 adet basılan kitap 6 bölüm başlığında 392 sayfadandır oluşuyor. Kitapta yaklaşık 1000 adet fotoğraf ile birçok tarihi belge bulunuyor.

Eyüp Spor Kulübü'nün Milli Mücadele ile başlayan kuruluş hikayesinin yanı sıra 1928-29 sezonundan itibaren katıldığı lig maçları, unutulmazları, üç büyük kulüple yaptığı maçlar ve yaşadığı olayların yanı sıra Eyüp semtinin ilçe kulüpleri tarihi de kitapta anlatılıyor.

Kendi ligini kendin kur

Türkiye’nin nüfusuna oranla çok az sayıda lisanslı futbolcuya sahip olduğunu öngörerek futbolcu sayısını artırmayı hedefleyen TFF Futbol Geliştirme Merkezi’nin “Kendi ligini kendin kur” sloganıyla ürettiği yeni projenin önü açıldı. TFF Yönetim Kurulu’nun HERKESİÇİN FUTBOL (HİF) Turnuva Talimatı ve HİF Disiplin Talimatı’nı geçtiğimiz ay içinde onaylamasının ardından yaşları 6 ile 66 arasında değişen herkesin turnuva ortamında lisanslı biçimde futbol oynaması sağlanacak ve bu yolla ülkedeki lisanslı futbolcu sayısı artırılacak.

HERKESİÇİN FUTBOL (HİF) Turnuva Talimatı ve HİF Disiplin Talimatı geçtiğimiz ay içinde TFF Yönetim Kurulu tarafından onaylanıp yürürlüğe girdi. Bundan böyle, “Kendi ligini kendin kur” sloganıyla, yaşları 6 ile 66 arasında değişen herkesin turnuva ortamında lisanslı biçimde futbol oynaması sağlanacak. TFF Futbol Geliştirme Merkezi (FGM) Direktörü Ahmet Güvener, yeni talimatlar sayesinde Türkiye Futbol Federasyonu’nun iki milyon lisanslı futbolcu hedefine ulaşılmasının kolaylaşacağını belirtti. TFF’nin çağdaş, kurumsal bir yapıda futbola yaygınlık ve katılım kazandırmak ve uluslararası organizasyonlarda sürekli var olmak vizyonlarına sahip olduğunun altını çizen Güvener, Türkiye’deki lisanslı futbolcu sayısının Avrupa’daki örneklerle karşılaştırıldığında çok düşük kaldığını ifade ederek, şunları söyledi: “Türkiye’de lisanslı futbolcu sayısı 225 bin civarında. Bu rakamın nüfusa bölünmesiyle elde edilen oran da 0.29. Ülkemiz bu istatistikle, Avrupa’daki 53 ülke arasında 49. sırada yer alıyor. Avrupa ortalaması ise yüzde 2.5. Biz, oyuncu sayımızı ancak 2 milyon seviyesine çıkarırsak bu ortalamayı tutturabileceğiz. Kimileri oyuncu sayısının düşük olmasını Türkiye’nin ekonomik durumuyla ilişkilendirebilir. Ancak Türkiye’nin GSMH’si ile bu ülkeler arasında 39. sırada olduğunu hesaba katarsak, ülkemizin kendinden ekonomik bakımdan daha gerideki ülkelere bile daha az lisanslı futbolcu ürettiğini görebiliriz.” Güvener, bu durumun sistemdeki tıkanıklıktan kaynaklandığını belirterek, “Böyle bir ortamda Türkiye zenginleşse dahi ne

amatör takım sayısında ne de lisanslı oyuncu sayısında bir artış oluyor. Son 6 senede Türkiye ekonomik anlamda bir iyileşme kaydetmişti ama bu hiçbir şeyi değiştirmedir. Yönetim kurulundan geçen HİF Turnuva ve HİF Disiplin Talimatları ile birlikte bu tıkanıklığı aşmanın yollarını bulmuş olduk” dedi. Güvener sözlerini şöyle sürdürdü: “Amatör kulüpleri ele alalım. Kulüpler dernekler kanununa göre faaliyet gösterdiği için, kurulum aşamasında türlü bürokratik işlemlerden geçilmesi gerekiyor. Her ne kadar eskiye göre kolaylaştırılmış olsa da dernek kurmak halen zor bir iş. Kulüp kurulduktan sonra lisans, transfer ve maç maliyetleri de oldukça yüksek. Türkiye’de bir maçın yapılması için 190 TL’lik bir bütçe gerekiyor. Üç hakem, gözlemci, saha komiseri, elektrikçi, kaloriferci derken rakam giderek yükseliyor. Oysa Almanya’da amatör küme maçları tek hakemle yönetiliyor ve bu hakeme 30 euro ücret ödeniyor. Bu bedel de iki kulüp arasında paylaşılmaya ortaya cüzi bir rakam çıkıyor.” Türkiye’deki amatör futbolun gerçek anlamda amatör olmadığını, bu liglerde forma giyen birçok futbolcunun para karşılığı oynadığını hatırlatan Güvener, “Sportif başarıdan başka bir başarı çok aranmıyor. Demek ki amatör futbolla profesyonel futbolu birlikte görmek ve bunların altına büyük bir çizgi çekmek gerekiyor. Çizginin altında lisanssız futbol oynayanları, halı saha futbolcularını ve futbol oynamayanları görüyoruz” diye konuştu. Güvener, temel hedeflerinin bu kitleye lisanslı biçimde, ucuz ve basit yöntemlerle futbol oynatmak olduğunu belirterek, “Bunun için maçları ucuz hatta bazen bedava

yönetecek bir hakemlik sınıfı yaratarak bir engeli aştık. HİF Hakemliği adı verdiğimiz bu müessese için tff.org internet sitemiz üzerinden 8 bin başvuru aldık. Kurslarımızla ayda 1200 kişiyi eğitmeyi planlıyoruz. Bunların hepsi hakem olacak diye bir iddiamız yok ama 5 bin rakamına bile ulaşılsa ciddi bir hakem artışı elde etmiş olacağız. HİF Hakemleri ilk iki yıl turnuvalarda ya bedava ya da çok ucuza hakemlik yapacaklar” açıklamasında bulundu. HİF turnuvalarıyla ilgili bilgi veren Güvener, şunları söyledi: “Bu turnuvalara katılmak için amatör kulüplerin takımları olmaya gerek yok. Turnuvalar süresince geçerli olacak takımlar kurulacak. Yaşları 6 ile 66 arasında değişen herkes kendi takımını oluşturabilecek veya bir takımın parçası olabilecek. Takım sayılarını ve maçların kaç kişiden oluşacağını katılımcılar belirleyecek. Turnuvalar, halı saha, futsal, plaj futbolu alanında olabilecek. Her

takımın bir kaptanı olmak zorunda. Bu kaptan, turnuvaya futbolcuların ismini internet üzerine kaydederek başvuracak ve kadrosu için lisans başvurusunda bulunacak. Lisanslar onaylanıp basılacak ve başvuru sahiplerine yollanacak. Bu lisanslar, bireylerin kendisine verilecek ve herhangi bir takımla ilişkisi olmayacak. Lisanslar her türlü HİF turnuvasında da kullanılabilir. Örneğin, futbol turnuvasında oynadığınız lisans ile futsal maçına da çıkmanız mümkün olacak. 18 yaşından küçükler için ücretsiz, 18 yaşından büyükler için ise 5 TL karşılığında temin edilebilecek lisanslar, üç yıl için geçerliliğini koruyacak.” Güvener şöyle devam etti: “Türkiye Futbol Federasyonu’nun elinde bu turnuvalar için saha olmadığından, turnuvayı düzenleyenler sahaları kendileri ayarlamak zorunda. Bu konuda yapılacak ciddi organizasyonlarda devlet kurumlarından yardım almanız mümkün. Diyelim ki

‘Berberler Turnuvası’ düzenleyeceksiniz. Belediyelerden bazı sahaları belirli saat aralıklarında kiralamanız mümkün. Türkiye genelindeki şampiyonaları düzenleme sorumluluğu ise Futbol Federasyonu’nda olacak.” Her turnuvaya katılan takım kaptanlarının bir araya gelerek üç kişilik bir organizasyon komitesi seçeceğini ve bu kişilerin

turnuvanın yürütülmesinden sorumlu olacağını ifade eden FGM Koordinatörü Güvener, bu kişilerin aynı zamanda turnuvanın disiplin komitesini de oluşturacağını söyledi. Güvener, “Katılımcılara disiplin talimatını ve bunu nasıl uygulayacaklarına dair kılavuzu vereceğiz. Son derece çağdaş ve demokratik bir model bu. Bu

komitelerin 5 maç kadar verdiği cezalara itiraz edilemeyecek” dedi. Yeni talimatlarla birlikte sadece halı saha futbolu oynayanların bile turnuva futboluna sokulmasının lisanslı futbolcu sayısını birkaç yüz bin arttıracığına dikkati çeken Güvener, kulüplerde 13 yaş altında lisanssız şekilde futbol oynayanların da bu kategoriye alınmasıyla, sayının 1 milyonu

bulacağını vurguladı. Güvener, “Kendi ligini kendin kur, sloganıyla, yaşları 6 ila 66 arasında değişen, futbola meraklı tüm meslek gruplarından bireyleri bu turnuvalarda yer almaya çağırıyoruz. Anadolu’nun dört bir yanında futbolun yaygınlaşmasını istiyoruz. Bu sayede belki köyler arası maçlar bile yapılabilecek” diyerek sözlerini tamamladı.

UEFA üye ülkeleri kayıtlı oyuncu ve kulüp sayıları											
Ülke adı	Profesyonel oyuncu sayısı	Amatör oyuncu sayısı	U 18 oyuncu sayısı	Bayan oyuncu sayısı	Bayan U 18 oyuncu sayısı	Futsal oyuncu sayısı	Toplam oyuncu sayısı	Ülkenin toplam nüfusu	Futbol oynayanların nüfusa oranı	Kulüp sayısı	GSYİH (Milyar \$)
1- Almanya	897	3.583.685	1.831.899	635.072	222.148	0	6.273.701	83.029.536	7.65	26.010	1.839.3
2- İngiltere	5.500	1.506.290	763.510	31.000	100.378	0	2.406.678	59.647.790	4.03	41.000	1.360.0
3- Rusya	3.281	1.972.809	192.370	2.315	1.385	39.450	2.211.610	145.470.197	1.52	44.220	1.120.0
4- Fransa	1.008	680.535	1.063.275	48.502	28.399	0	1.821.719	59.551.227	3.06	19.073	1.448.0
5- İtalya	3.541	870.994	554.39	6.608	3.059	70.000	1.508.596	57.679.825	2.62	16.128	1.273.0
6- Hollanda	1.000	525.865	454.329	37.124	38.900	64.231	1.121.449	15.981.472	7.02	3.713	388.4
7- Ukrayna	2.026	103.900	608.000	1.300	1.700	7.200	724.126	48.760.474	1.49	66	189.4
8- Çek Cum.	1.576	377.244	229.457	8.128	4.284	31.229	651.918	10.264.212	6.35	3.955	132.4
9- İspanya	1.800	123.648	411.365	10.666	2.916	95.456	645.851	40.037.995	1.61	18.375	720.8
10- Avusturya	520	363.929	216.745	6.899	4.802	0	592.895	8.150.835	7.27	2.246	213.2
11- Norveç	400	120.102	273.699	24.298	80.299	0	498.798	4.503.440	11.08	1.814	124.1
12- Danimarka	850	243.922	144.482	54.078	39.851	0	483.183	5.352.815	9.03	1.608	136.2
13- İsveç	475	130.337	311.000	27.326	0	0	469.138	8.875.053	5.29	3.275	197.0
14- Belçika	1.315	162.813	241.580	10.219	9.271	19.490	444.688	10.258.762	4.33	1.874	259.2
15- Slovakya	473	263.876	161.627	632	359	12.000	438.967	5.414.937	8.11	2.417	55.3
16- Yunanistan	1.719	258.187	84.634	1.125	609	4.500	350.774	10.623.835	3.30	5.571	181.9
17- Polonya	1.202	150.100	184.617	954	1.191	0	338.064	38.633.912	0.88	5.690	327.5
18- İsviçre	530	119.000	103.700	4.800	8.000	0	236.030	7.283.774	3.24	1.414	207.0
19- İrlanda Cum.	345	64.730	146.216	10.000	2.500	0	223.791	3.840.838	5.83	4.314	81.9
20- Türkiye	4.580	80.742	95.903	140	116	0	181.481	67.803.927	0.27	4.206	354.0
21- Portekiz	1.864	40.098	78.538	1.715	981	25.605	148.801	10.066.253	1.48	4.611	159.0
22- Finlandiya	341	19.240	88.803	1.405	17.366	19.417	146.572	5.175.783	2.83	986	118.3
23- İskoçya	3.984	40.626	83.986	1.200	5.700	0	135.496	5.149.000	2.63	6.822	-
24- Sırbistan	1.739	43.360	84.400	365	1.012	1.600	132.476	10.600.000	1.25	2.076	15.7
25- Macaristan	791	37.167	69.132	819	452	800	109.161	10.106.017	1.08	3.450	113.9
26- Romanya	1.193	47.995	40.396	325	123	6.930	96.962	22.364.022	0.43	3.016	132.5
27- Hırvatistan	331	35.377	53.195	445	173	2.105	91.626	4.334.142	2.11	1.315	24.9
28- Bosna-Hersek	390	37.125	33.340	510	780	2.300	74.445	3.922.205	1.90	744	6.5
29- Galler	625	38.626	28.600	400	600	0	68.851	5.200.000	1.32	1.972	128.7
30- Bulgaristan	960	31.064	18.472	143	25	800	51.464	7.707.495	0.67	423	48.0
31- İsrail	1.360	8.173	33.783	250	100	200	43.866	5.938.093	0.74	280	110.2
32- Slovenya	251	10.809	23.326	237	378	1.897	36.898	1.930.132	1.91	244	22.9
33- Lüksemburg	307	15.622	12.827	324	298	4.602	33.980	442.972	7.67	115	15.9
34- Kuzey İrlanda	357	17.000	9.000	400	600	0	27.357	1.663.000	1.65	675	-
35- Gürcistan	1.246	1.240	23.470	380	310	100	26.746	4.989.295	0.54	212	22.8
36- Belarus	1.350	3.100	18.700	180	140	1.240	24.710	10.350.194	0.24	155	23.1
37- Kazakistan	1.200	4.500	18.000	250	0	500	24.450	16.740.000	0.15	42	29.8
38- Makedonya	1.011	14.850	7.740	65	0	160	23.826	2.046.209	1.16	420	9.0
39- Kıbrıs R. K.	770	12.200	7.900	410	101	1.501	22.882	700.000	3.27	104	8.9
40- İzlanda	300	4.700	10.200	750	4.200	0	20.150	277.906	7.25	90	6.9
41- Arnavutluk	660	4.500	14.000	0	0	380	19.540	3.510.484	0.56	95	3.500
42- Azerbaycan	400	3.000	14.000	150	120	250	17.920	8.100.000	0.22	35	7.1
43- Litvanya	320	3.380	9.500	300	413	2.160	16.073	3.610.535	0.45	64	26.4
44- Letonya	246	1.870	6.000	140	800	4.100	13.156	2.385.231	0.55	67	17.3
45- Malta	400	6.600	2.700	240	50	500	10.490	394.583	2.66	49	5.6
46- Moldova	546	6.301	2.472	110	248	370	10.047	4.431.570	0.23	82	11.3
47- Estonya	137	3.335	6.138	194	121	0	9.925	1.423.316	0.70	98	14.7
48- Ermenistan	1.337	0	4.969	57	188	375	6.926	3.336.100	0.21	81	10.0
49- Faroe Adaları	0	1.785	2.420	258	1.310	0	5.773	45.661	12.64	25	910.0
50- Andorra	0	736	1.053	0	22	796	2.607	67.627	3.85	23	-
51- Liechtenstein	9	600	1.400	50	200	0	2.259	32.528	6.94	7	0.7
52- San Marino	0	702	804	33	0	0	1.539	27.336	5.63	16	0.9

TamSaha yine birinci

Türkiye Spor Yazarları Derneği ile Ülker'in ortaklaşa düzenlediği "Spor Yazarları Armağanı" yarışmasında geçtiğimiz yıl röportaj dalında birincilik ödülünün sahibi olan TamSaha, bu yıl da katıldığı tek eserle aynı yarışmada büyük ödülü elde etti.

Dergimizin yazarlarından Abant İzzet Baysal Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. Selami Özsoy'un 46. sayımızda yayınlanan "Silahlara veda zamanı" başlıklı yazısı, "büyük jüri" tarafından araştırma-inceleme dalında birinciliğe layık görüldü.

Milli sergiye 150 bin ziyaretçi

Türkiye Futbol Federasyonu'nun, Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın işbirliğiyle gerçekleştirdiği "Milli Gurur Milli Forma" sergisi Şubat ayında 5 şehirde daha açılırken, sergiyi ziyaret edenlerin sayısı da 150 bin kişiye ulaştı. Serginin Şubat ayındaki ilk durağı Antalya oldu. Konyaaltı Migros Alışveriş Merkezi'ndeki açılışa Spordan Sorumlu Devlet Bakanı Murat Başesgioğlu, Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu üyesi Turan Mecikoğlu, Antalya

bir merkez olma yolunda ilerlediğini, 100. Yıl Spor Kompleksi içinde yapımı süren 30 bin kişilik stadin tamamlanmasından sonra kentin birçok müsabakaya ev sahipliği yapacağını dile getiren Türel, "Belki UEFA finali de burada yapılabilir" dedi. Konuşmaların ardından Bakan Başesgioğlu, Antalya Valisi Alaaddin Yüksel ve Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel'e, adlarının yazılı olduğu birer milli forma hediye etti. Başkan Türel ile Antalyaspor Teknik Direktörü Mehmet Özdilek de Bakan Başesgioğlu'na adının yazılı olduğu Antalyaspor formasını hediye etti. Serginin ikinci durağı Denizli oldu. 4 Şubat günü Merkez Kapalı Spor Salonu'nda yapılan açılışa Denizli Valisi Yavuz

camiasının kalbinde taht kurduğunu belirterek, "Onu rahmet, şükran ve minnetle anıyorum. Çünkü onun maçlardaki tavrı, tribünlerdeki doğal hali ve eşiyle birlikte yaşadığı gol sevinci, milli forma ve milli gururun ne olduğunu gösteriyor" diye konuştu.

Konuşmaların ardından Erkmen ve Zeybekçi'ye üzerlerinde isimleri yazılı milli forma hediye edildi. Daha sonra katılımcılar sergiyi gezdi. Serginin 19. ayağı, 11 Şubat günü İzmir'de açıldı. Balçova'da Agora Alışveriş Merkezi'ndeki serginin açılışını İzmir Valisi Mustafa Cahit Kırac ile Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Mahmut Özgener yaptı. Merhum Hasan Doğan'ın TFF Başkanlığı'na seçilmesinin yıl dönümüne denk gelen serginin açılış törenine eşi Aysel Doğan ve kardeşi Hüseyin Doğan da katıldı.

TFF Başkanı Özgener yaptığı konuşmada, "Merhum Hasan Doğan'ın TFF Başkanlığına seçilmesinin üzerinden 1 yıl geçti. Hem bu vesile ile hem de sergi açılışı için aramızda bulunan Sayın Aysel Doğan ve Hüseyin Doğan'ı da saygıyla selamlıyorum. Milli Takımımızın 85 yıllık şanlı geçmişini yansıtan 'Milli Gurur Milli Forma' sergisinin İzmir'deki açılışına teşrif ederek bizleri yalnız bırakmadığınız için saygılarımı sunuyorum. Yaklaşık 5 ay önce İstanbul'da Sayın Başbakanımızın açtığı sergi İzmir'le 19. şehre ulaşmış oluyor. Serginin büyük ilgi görmesi, ilk planlamada olmayan kentlerimizin de bize başvurmasına yol açtı. Şu anki planımıza göre toplam 29 ili dolaşacak olan sergi Nisan ayında sona erecek. Ancak yurtiçinden, gurbetçilerimizin yoğun yaşadığı ülkelerden, Batı Trakya'dan gelen ısrarlı talepleri de göz önünde bulundurmak arzusundayız.

Spordan sorumlu Devlet Bakanlığımızın işbirliği ile gerçekleştirdiğimiz bu sergiyi düzenlemekteki en önemli amacımız; 70 milyon yurttaşımızdaki Milli Takım sevgisini daha da artırmak" dedi. Serginin gördüğü ilgide Milli Takımın elde ettiği dünya ve Avrupa üçüncülüğünün de önemli bir payı bulunduğunu belirten Özgener, "Euro 2008'de yarı finale çıkarak tarihi bir başarıya imza atan Milli Takımımız bu sevgi ve ilgiye fazlasıyla layık. Bu başarıyı 2010 Dünya Kupası'na da katılarak sürdüreceğimizden eminim" diye konuştu.

Serginin 20. ayağı olan Kırşehir'deki açılışını Vali Lütfullah Bilgin, Cumhuriyet Başsavcısı Mehmet Çağlayan ve Kırşehirspor Başkanı İbrahim Kaya yaptı. Sergi geçen ayki turunu 27 Şubat'taki açılışa Adana'da tamamladı.

Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel ve Antalyaspor Teknik Direktörü Mehmet Özdilek katıldı.

Spordan Sorumlu Devlet Bakanı Murat Başesgioğlu, Antalya'daki serginin açılışında yaptığı konuşmada serginin 85 yıllık futbol tarihine tanıklık ettiğini söyledi. Milli Takım'ın son 10 yılda büyük başarılar elde ettiğini hatırlatan Başesgioğlu, Milli Takım'ın 2010 Dünya Futbol Şampiyonası elemelerinde başarı göstererek, Güney Afrika'da yapılacak Dünya Futbol Şampiyonası'na katılacağına inandığını belirtti. Bakan Başesgioğlu, serginin önemine de değinerek, "Yeni materyaller eklenerek bu sergi bir futbol müzesine dönüştürülebilir" diye konuştu.

Açılış töreninde konuşan Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel de eski TFF Başkanı Hasan Doğan anısına düzenlenen serginin Antalya'da açılmasından memnuniyet duyduğunu söyledi. Antalya'nın sporda önemli

Erkmen ve Denizli Belediye Başkanı Nihat Zeybekçi katıldı. Açılış konuşmasını yapan Vali Erkmen, Atatürk'ün Denizli'ye gelişinin 78. yıl dönümü ile aynı günde bu serginin açılmasının ayrı bir önem taşıdığını belirtti. Erkmen, "Hepimiz değişik takımları tutabiliriz. Ama hepimizin forma rengi kırmızı-beyaz. Milli formamızın rengi ve üzerindeki ay-yıldız bizim gururumuzdur" dedi. Belediye Başkanı Zeybekçi de merhum Hasan Doğan'ın tüm milletin, ülkenin ve spor

Yasa tasarısı komisyonda kabul edildi

Futbolun yönetim ve işleyişini FIFA’nın öngördüğü şekilde Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Ana Statüsü’ne bırakan kanun tasarısı TBMM Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu’nda kabul edildi. Komisyonunda kabul edilen TFF statü değişiklikleri, kanunun TBMM Genel Kurulu’nda görüşülüp yürürlüğe girmesinden sonra Türkiye Futbol Federasyonu’nun Haziran ayındaki ilk olağan genel kurulunda yapılacak. TFF, Türkiye’deki her türlü futbol faaliyetini yürütecek, düzenleyecek ve denetleyecek. Futbolun gelişmesini ve yurt sathına yayılmasını sağlayacak. FIFA ve UEFA’nın yetkili organları tarafından konulan kuralların gereği gibi uygulanmasını sağlayacak, ulusal talimatlar hazırlayacak ve Türkiye’yi futbol ile ilgili konularda yurt dışında temsil edecek. Yurtiçi ve yurtdışı futbol faaliyetleri için plan, program, benzeri her türlü düzenlemeyi ve anlaşılmayı yapacak ve başarılı sonuçlar sağlanması için gerekli tedbirleri almakla görevli olacak TFF, her türlü müsabaka düzenleyecek. Millî takımlar ile kulüp takımlarının uluslararası müsabakalara katılması ve mücadele edebilmesi için gerekli tedbirleri alacak. Fair-Play kurallarına uygun olarak bağlılık, dürüstlük ve sportmenlik prensiplerini gözetecek olan TFF, şiddet, şike, teşvik primi, ırkçılık, doping ve her türlü ayrımcılıkla mücadele edecek. TFF, futbolu geliştirmek amacıyla; amatör futbol spor kulüp ve federasyonları ile bünyesinde futbol branşı bulunan engelliler spor federasyonlarına her türlü ayni ve nakdi yardımda bulunacak. TFF’nin teşkilat, görev ve yetkileri, teşkilatın çalışma usul ve esasları, oluşturulacak diğer kurul ve birimler, merkez, yurt içi ve yurt dışı teşkilat birimlerinin görevleri; Federasyonun üyesi bulunduğu FIFA ve UEFA kurallarına uygun olarak, TFF Genel Kurulu’nun yapacağı ve aksi kararlaştırılmadığı sürece TFF’nin resmi internet sitesinde yayımladığı gün yürürlüğe girecek talimatlarla belirlenecek.

TFF’nin merkezi Ankara olacak

TFF’nin merkezi Ankara olacak. Türkiye’deki her türlü futbol teşkilatı TFF’ye bağlı olacak ve bunların hak ve görevleri TFF Statüsü ve diğer talimatlarda tanımlanacak. TFF, UEFA ve FIFA’nın üyesi olacak. TFF Merkez Teşkilatı; en az Genel Kurul, Başkan, Yönetim Kurulu, İcra Kurulu, Hukuk Kurulları, Denetleme Kurulu, Genel Sekreter’den oluşacak. TFF’nin kurul veya organları statü uyarınca atanarak veya seçilerek göreve gelecek. Ancak Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu, Türkiye Futbol Antrenörleri Derneği, Türkiye Faal Futbol Hakemleri ve Gözlemcileri Derneği ile Profesyonel Futbolcular Derneği kontenjanından belirlenen Genel Kurul delegeleri, kendi yönetim kurullarınca

seçilecek. Seçimler, özgür ve bağımsız demokratik yollarla gerçekleştirilecek.

Hukuk kurulları

Türkiye Futbol Federasyonu’nun ilk derece hukuk kurulları, en az Uyuşmazlık Çözüm Kurulu, Disiplin Kurulları, Etik Kurulu ve Kulüp Lisans Kurulu’ndan oluşacak. İlk derece hukuk kurullarının kulüp lisans ile ilgili kararlar almaya yetkili olacak. İlk derece hukuk kurullarının görevlerine giren konularda ve bunlar tarafından verilen kararlara karşı yargı yoluna başvurulamayacak. İlk derece hukuk kurullarının üyesi, TFF’nin başka kurul ve organları ile Genel Kurul üyesi herhangi bir kulüp ya da diğer bir özel hukuk tüzel kişisi bünyesinde görev yapamayacak. Bu üyeler tam bir bağımsızlık ve tarafsızlık içinde görevlerini yerine getirecek. Tahkim Kurulu’nun kararları aleyhine yargıya başvurulamayacak.

TFF’nin gelirleri

TFF’nin gelirleri ise şunlardan oluşacak: ➤ Futbol müşterek bahis oyunlarından kulüplere verilen isim hakkının yüzde 15’i, başvuru harçları ve para cezaları. ➤ Kulüplerin televizyon, radyo, internet ve her türlü teknik cihaz ve benzeri araçlarla yapılacak müsabaka yayınlarından ve yayın organları ile yapacakları her türlü sözleşmelerden elde ettikleri gelirlerin yüzde 10’u. ➤ Türkiye Futbol Federasyonu tarafından akdedilen sponsorluk sözleşmelerinden elde edilen gelirler, resmi ve özel millî müsabakalardan elde edilen gelirlerin kesintilerden sonra kalan net meblağı ile bu müsabakaların televizyon, radyo, internet ve her türlü teknik cihaz ve benzeri araçlarla yayınlarından elde edilecek gelirler. ➤ Tescil, vize, aktarma, aidat ve Türkiye

Futbol Federasyonu’na bağlı futbolcular ve kulüplerden elde edilen benzeri gelirler. ➤ Mal varlığı gelirleri, mal varlığı değerlerinin devir, temlik, satış ve kiralınması gibi hususlardan elde edilen gelirler.

➤ Türkiye Futbol Federasyonu tarafından kurulacak veya ortak olunacak her türlü iktisadi teşebbüs ve şirketlerden elde edilecek gelirler. ➤ Faiz gelirleri, bağış ve yardımlar ve diğer gelirler.

Vergi muafiyeti

Türkiye’de FIFA, UEFA ve TFF himayesinde gerçekleştirilen müsabakalar ile kanun kapsamında organize edilen karşılaşmalardan elde edilecek gelirler ve TFF’nin gelirleri, vergi, resim ve harçtan muaf olacak. Bu muafiyet, TFF’ye ait iktisadi işletmeleri, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak kesintileri kapsamayacak. TFF tarafından kulüplere verilen para cezaları, TFF’deki alacaklarından tahsil edilecek. Ulusal karşılaşmalarda yer alan kulüplerin yerine getirmeleri gereken kriterler, FIFA ve

UEFA kulüp lisans sistemi talimatları doğrultusunda belirlenecek. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki tüm futbol müsabakalarının televizyon, radyo, internet ve her türlü teknik cihaz ve benzeri araçlarla yayınlanmasına, iletilmesine, yayınların düzenlenmesine ve programlanmasına münhasıran Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu yetkili olacak. Anılan yetki, özellikle Türkiye Futbol

TFF’nin sponsoru olmadığı halde, yaptıkları duyuru, reklam, tanıtım ve benzeri faaliyetlerle üçüncü kişiler nezdinde Federasyonun sponsoru izlenimi yaratan kişilerin eylemleri hakkında, Türk Ticaret Kanunu’nun haksız rekabete ilişkin hükümleri uygulanacak. Kulüp ve sporculara disiplin ihlalleri ve sportmenliğe aykırı fiiller dolayısıyla uygulanacak cezalar, FIFA ve UEFA kurallarına uygun olarak TFF statüsü çerçevesinde yönetim kurulu tarafından belirlenecek. TFF tarafından hafta sonu veya iş günlerinde oynanacak maçlarda görevlendirilen hakemler, temsilciler ve gözlemciler ile TFF kurul üyeleri, görevleri süresince yetkili makamların bilgileri dâhilinde idari izinli sayılacak. TFF talimatları, düzenlemeleri ile bunlara ilişkin uygulamalar aleyhine sadece TFF Tahkim Kurulu’na itiraz edilebilecek. Böylece TFF talimatları hakkında idari yargıya başvurulamayacak. Bu kanunda, TFF statüsü ve ilgili diğer talimatlarda hüküm bulunmayan hallerde Dernekler Kanunu ile Türk Medeni Kanunu hükümleri uygulanacak. TFF statü değişiklikleri, kanunun yürürlüğe girmesinden sonra ilk olağan genel kurulda yapılacak.

Başesgioğlu “Yönetimi futbolun aktörlerine bıraktık”

Spordan Sorumlu Devlet Bakanı Murat Başesgioğlu, TBMM Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu’nda yaptığı konuşmada, Türkiye’de bugüne kadar futbolu düzenleyici kuralların çerçevesinin yasayla çizildiğini, ancak dünyadaki uygulamalarda futbol yönetiminin ana statüye bırakıldığını belirtti. Murat Başesgioğlu, “Bizim gibi futbol yönetimini yasa ile yapan, bizden başka bir ülke ya vardır ya da yoktur. Bizim de geldiğimiz nokta, diğer federasyonlara benzer şekilde futbol yönetimini, futbolun kendi dinamiklerine bırakmak ve ana statüsüyle yönetilmesine imkân sağlamaktır” diye konuştu. TFF Genel Kurulu’nun çok büyük önem kazandığına işaret eden Başesgioğlu, yürütme ve yasamanın, çok büyük ölçüde yetki devri yaptığını, Parlamento’da düzenlenecek hususları, bir ölçüde TFF Genel Kurulu’na devrettiklerini söyledi. Başesgioğlu, bu nedenle TFF Genel Kurulu’nda yapılacak değişikliklerin içeriğinin de değişme oranlarının da son derece önemli olduğunu belirterek, “Onun için ana statüye değişiklik nisabı olarak üçte iki oranı konmuş. Bunu, biz de tasvip ediyoruz. Çünkü ana statüde kolay kolay değişiklik yapılmaması lâzım ki futbol yönetimi istikrar kazansın” dedi.

Başesgioğlu, TFF’nin “özel hukuk tüzel kişiliğine” sahip olduğunu, ancak bu konunun hukuk dünyasında tartışıldığını ifade ederek, şunları kaydetti: “Bundan sonra, bu kanunla hukuk dünyasında vücut bulmasını istediğimiz tüzel kişilik, özel

hukuk tüzel kişiliğidir. Artık bir idari vesayetten bahsetmek söz konusu değildir. Geçen dönem yapmış olduğumuz yasayla spordan sorumlu Devlet Bakanının, Federasyon üzerindeki denetim ve gözetim yetkisini kaldırdık. Burada, ‘Bu kadar parayı yöneten bir kuruluşun kamu denetimi açısından yoksun bırakılması doğru mudur?’ diye çok haklı bir soru sorulabilir. Federasyonun yönettiği bütçe önemli bir meblağa ulaşmaktadır. Bu konuda artık tüm inisiyatif Futbol Federasyonu Genel Kurulu’na düşmektedir. Futbolun aktörleri, kendi haklarına, kendi hukuklarına sahip çıkacaklar. Denetimi gayet iyi yapacaklar. Biz artık siyaset olarak, Meclis olarak bu işten elimizi, ayağımızı çektik. Bunun yönetimini, tamamen futbolun kendi aktörlerine bırakmış durumdayız.”

Genel Kurul delegelerinin seçimi

Görüşmeler sırasında, AK Parti Sivas Milletvekili Hamza Yerlikaya’nın, Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu, Türkiye Futbol Antrenörleri Derneği, Türkiye Faal Futbol Hakemleri ve Gözlemcileri Derneği ile Profesyonel Futbolcular Derneği kontenjanından Genel Kurul delegesi olanların kendi yönetim kurullarınca seçilmesini düzenleyen hükmün tasarıdan çıkartılması için verdiği önerge, TFF temsilcisinin olumlu görüşüne rağmen kabul edilmedi. TFF Yönetim Kurulu üyesi Yunus Egemenoglu, delege seçimine ilişkin tasarıdaki düzenlemenin FIFA tarafından kabul edilmeyeceğini belirterek, “Bunun yapılması durumunda, TFF Genel Kurul iradesine ve yapısına dışarıdan müdahale anlamına gelir. Bu nedenle TFF olarak önergeye olumlu bakıyoruz” dedi. Korsan sponsorlara ilişkin yapılan düzenlemeyle ilgili de Egemenoglu, Avrupa Futbol Şampiyonası öncesinde çok sayıda korsan sponsorla karşılaştıklarını, bu durumun gelirlerinde önemli sorun yarattığını belirtti.

İdari izin tartışması

Komisyonunda, devlet memuru hakem, gözlemci ve TFF kurul üyelerinin, çalıştıkları kurumların bir işlem yapmaksızın görevleri süresince idari izinli sayılması tartışma konusu oldu. AK Parti İstanbul Milletvekili Necat Birinci, düzenlemenin kamu kurumlarında gevşekliğe yol açacağını ileri sürerek, “Böyle bir serbestlik kamu düzeninin ahengini bozar” dedi. AK Partili Yerlikaya da 20 senelik spor yaşantısının 15 yılında kamu görevi yaptığını söyledi. Hakem, gözlemci ve sporcuların genellikle Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet Teşkilatı ve Milli Eğitim Bakanlığı’nda görev yaptığını anlatan Yerlikaya, sporla alakası olmayan ve sporcuyla sevmeyen yöneticilerin, izin verme konusunda sorun çıkarttığını bildirdi. Bir dönem görev aldığı kamu kurumunun müdürünün kendisine “Spor faaliyeti, kamp, millî dava tanımam” diyerek izin vermediğini ifade eden Yerlikaya, bu tür bir düzenlemeye ihtiyaç duyulduğunu söyledi.

Euro 2016 için resmi başvuru yapıldı

Türkiye Futbol Federasyonu, 2016 Avrupa Futbol Şampiyonası'nın Türkiye'de düzenlenmesi için UEFA'ya başvuru yaptı. Başvuru ile ilgili resmi yazı Türkiye Futbol Federasyonu tarafından UEFA'ya gönderildi. UEFA İcra Komitesi'nin çeşitli süreçlerin ardından Euro 2016'yı düzenleyecek ev sahibini 2010 yılının Mayıs ayında açıklaması bekleniyor. UEFA, Euro 2016'yı düzenleyecek ülkenin, belirlenen kriterlere uyan 9 stadyumu hazırlamasını istiyor. TFF Başkanı Mahmut Özgener, Euro 2016 başvurusu ile Türk futbolu için yeni bir dönemin başlatıldığını belirtti ve "Euro 2016'yı düzenleme konusunda çok istekli ve arzuluymuz. Bu büyüklükte uluslararası bir organizasyon düzenlemek, bir futbol ülkesi olan Türkiye'ye önemli katkılar sağlayacaktır" dedi.

Öte yandan TFF Başkanı Mahmut Özgener, Başkanvekili Lutfi Arıboğan ve yönetim kurulu üyeleri İzmir'de çeşitli ziyaretlerde bulundu. İlk olarak Ege Ordu Komutanı Orgeneral Hayri Kıvrıkoğlu'nu makamında ziyaret eden TFF heyeti, Kıvrıkoğlu'na Milli Takım oyuncularının imzalarının bulunduğu 35 numaralı Milli Takım forması hediye etti. TFF heyeti daha sonra İzmir Valiliği'ne geçerek Vali Cahit Kırac'ı ziyaret etti. Ziyaretler sırasında basın mensuplarının sorularını da cevaplandıran Başkan Özgener, 2016 Avrupa Şampiyonası'na inanarak aday olduklarını, Türkiye'nin başarı açısından dünyada onuncu, ekonomik bakımdan da altıncı sırada yer aldığını hatırlattı. 2005'te Şampiyonlar Ligi finalini düzenleyen Türkiye'nin 2009'da da UEFA Kupası finalini

düzenleyeceğini hatırlatan Özgener, "Türkiye'de çok önemli stat projeleri var. Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın verdiği destek, bizim inançla bu yola çıkmamızda bir etken. Kayseri'deki stat kısa sürede bitirilecek. Antalya'da ve Konya'da stat projeleri var. İzmir'de de olacak. Dolayısıyla Avrupa Şampiyonası düzenlemek için yeterli altyapımız var" diye konuştu. Konuşmaların ardından Özgener, Vali Kırac'a futbolcuların imzaladığı milli takım forması hediye etti. Kırac da Özgener'e üzerinde, İzmir Saat Kulesi bulunan rölyef verdi. Özgener, daha sonra Valilik anı defterini imzaladı. Başkan Mahmut Özgener ve TFF heyeti daha sonra da İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu'nu makamında ziyaret etti.

Denizli'de futbol zirvesi

Arıboğan, Ege ve Akdeniz bölgelerindeki kulüplerin yer aldığı liglerdeki gelişmeleri paylaşmak, kulüp başkanlarının görüş ve önerilerini dinlemek amacıyla Denizli'de bir araya geldiklerini belirtti. Denizlispor Başkanı Ali İpek'in davetiyle Denizli'ye geldiklerini belirten

Arıboğan, "Köklü bir futbol kültürüne sahip Denizli'de büyük ilgiyle karşılandık. Bu seyahatten çok olumlu izlenimler edindik. İki hafta önce Diyarbakır'da başlattığımız bölgesel toplantılar, Denizli'den sonra da devam edecek" dedi. TFF Başkanı Mahmut Özgener de Denizli'yi futbolda iyi yerlerde görmek istediklerini söyledi. Vali Yavuz Erkmen, Belediye Başkanı Nihat Zeybekci ve Ticaret Odası Başkanı Necdet Özer'i ziyaret eden Özgener, Vali Erkmen'i ziyaretinde yaptığı konuşmada, Denizli'nin futbolda daha iyi yerlere gelmesini arzu ettiklerini belirterek, "Denizli'de futbolun gelişmesi için ciddi bir potansiyel var. Bunun en iyi şekilde

değerlendirilmesiyle Denizli futbolda daha güzel yerlere gelecektir" dedi. Vali Yavuz Erkmen de Futbol Federasyonu'nun Denizli'de futbolun gelişmesi için ciddi girişimlerde bulunduğunu söyledi. Erkmen, Özgener'e ziyaret anısına Denizli'ye özgü seramikten yapılan çeşm-i bülbül hediye etti. Özgener de Vali Erkmen'e Futbol Federasyonu plaketi sundu. Denizlispor Başkanı Ali İpek de TFF Yönetim Kurulu üyeleri onuruna Pamukkale Tenis Kulübü'nde yemek verdi. Yemekte konuşan Denizli Valisi Yavuz Erkmen, Denizli'de, emniyet ve jandarmayı da stat dışına çıkararak özel güvenlik elemanlarıyla güvenliği sağlamayı planladıklarını, bu uygulamayı Türkiye'de bir ilki gerçekleştirmek istediklerini ifade etti. Denizli Belediye Başkanı Nihat Zeybekçi de şehre yüksek standartlarda bir Atatürk Stadyumu kazandırmayı hedeflediklerini kaydetti. TFF Başkanı Mahmut Özgener ve

beraberindekiler daha sonra Denizli Belediye Başkanı Nihat Zeybekçi'yi makamında ziyaret etti ve ardından da belediyenin kente kazandırdığı çeşitli spor tesislerini gezdi. Başkan Mahmut Özgener, Denizli'nin futbolcu yetiştirme konusunda bir kaynak olduğuna dikkat çekerek, "Gerek Denizlispor ve gerekse Denizli Belediyespor başta olmak üzere kentteki futbolu çok yakından takip ediyoruz. Ege'nin Süper Lig'deki tek temsilcisi Denizlispor. Gerek valisi, gerek belediye başkanı ve gerekse yöneticileri olmak üzere Denizli'de her şeyiyle çok güzel bir ekip var. Öncelikle bir futbolsever olarak belediye başkanımıza futbola verdiği her türlü destek için teşekkür ederim" diye konuştu.

Turkcell Fair Play Ligi tanıtıldı

Türkiye Futbol Federasyonu’nun ana sponsorlarından Turkcell’le birlikte gerçekleştirdiği “Turkcell Fair Play Ligi”, düzenlenen basın toplantısıyla tanıtıldı. İstanbul Conrad Otel’deki lansmana UEFA Asbaşkanı Şenes Erzik, TFF Başkanı Mahmut Özgener, Başkanvekili Lutfi Arıboğan, Genel Sekreter Metin Kazancıoğlu, Kulüpler Birliği Başkanvekili Göksel Gümüşdağ, UEFA İletişim Direktörü William Gaillard ile Turkcell Genel Müdür Yardımcısı Koray Öztürkler katıldı. Törende konuşan Başkan Mahmut Özgener, “Güzel Oyuna Centilmenlik Dokunuşu” sloganıyla başlatılan “Turkcell Fair Play Ligi”nin Süper Lig’e ayrı bir hava katacağından emin olduklarını belirtti. Turkcell Fair Play Ligi’nin kuralları hakkında bilgi veren Genel Sekreter Metin Kazancıoğlu da sezonu en az ceza puanıyla tamamlayan takımın şampiyonluğu kazanacağını belirtti. Toplam ödülü 1 milyon dolar olan “Turkcell Fair Play Ligi”nde birinci olan takım 500, ikinci 300, üçüncü de 200 bin dolar ödül kazanacak. En centilmen takım, bir sonraki sezonun maçlarına “Fair Play” logolu formalarla çıkacak

Efes Pilsen’le 2012’ye kadar devam

TFF, Milli Takımlar ana sponsoru Efes Pilsen ile arasındaki sponsorluk anlaşmasını İzmir Swissotel’deki törenle yeniledi. Grand Efes 2 toplantı salonundaki basın toplantısına TFF Başkanı Mahmut Özgener, Başkanvekili Lutfi Arıboğan, Milli Takımlar Teknik Direktörü Fatih Terim, Milli Takım kadrosu ile Efes Pilsen Türkiye Bölge Başkanı Semih Maviş ve Efes Pilsen Türkiye Pazarlama Direktörü Dilek Başarır katıldı.

Efes Pilsen’in Türk Milli Takımı ana sponsorluğunu 2012’ye kadar uzatması ve Mart ayında başlayacak Futsal Ligi’ne isim sponsoru olması nedeniyle düzenlenen törende konuşan TFF Başkanı Mahmut Özgener, “Sponsorların futbola önemli kaynaklar aktarmasının temelinde âdil ve modern yönetim anlayışı yatmaktadır” dedi. Futbol Federasyonu’nun ekonomik sıkıntıya rağmen yeni destekçiler bulduğunu, ayrıca mevcut sponsorlarla uzun süreli sözleşmeler imzalamaya devam ettiğini belirterek, Efes Pilsen’in mevcut desteğini artırmasının

kendileri için önem taşıdığını ifade eden Özgener, Futbol Federasyonu’nun 9 ana sponsor ve 6 resmi tedarikçi için çok değerli platform olmaya devam ettiğini dile getirdi. Özgener, Efes Pilsen’in Mart ayında 8 bölgede başlayacak ve 64 takımın katılacağı Türkiye Futbol Ligi’ne de adını vereceğini söyledi. Sponsorluk gelirlerini artırdıklarına işaret eden Özgener, şunları kaydetti: “15 milyon TL olan sponsorluk gelirimiz, 3 mislinden fazla artarak 55 milyon TL’ye ulaştı. Daha önce hedef olarak koyduğumuz 45 milyon TL’lik hedefi geçtiğimiz için mutluyuz. Türkiye Futbol Federasyonu’nu sponsorluk gelirinde ilk 6 federasyon arasına yerleştirdik. Bunu artırmak için hep beraber gayret gösteriyoruz. Sponsorların futbola önemli kaynaklar aktarmasının temelinde âdil ve modern yönetim anlayışı yatmaktadır. Bunun haksız olarak sarsılması kimseye yarar getirmeyecektir. Sponsorluk gelirinin adresi kulüplerin altyapıları, modern tesislerdir.” Efes Pilsen Türkiye Bölge Başkanı Semih Maviş de sporun Efes

Pilsen’in kurum kültüründe ayrı bir yer tuttuğunu belirterek, “Bu doğrultuda 2002’den bu yana gururla sürdürdüğümüz Türk Milli Futbol Takımları ana sponsorluğumuzu yenilemekten büyük mutluluk duyuyoruz. Ayrıca, bu sene Türkiye’de ilk defa kurulacak olan Efes Pilsen

Futsal Ligi’ne de ismimizi veriyoruz” diye konuştu. Efes Pilsen Türkiye Pazarlama Direktörü Dilek Başarır ise, bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da Futbol Federasyonu ile birlikte imza attıkları başarılarla devam edeceklerini söyledi.

TFF’den Batı Trakya çıkartması

Türkiye Futbol Federasyonu heyeti, Yunanistan’ın Gümölcine kentinde her yıl geleneksel olarak yapılan Trakya Amatör Futbol Kulüpleri Derneği’nin gecesine katıldı. Gecede TFF’yi Genel Sekreter Metin Kazancıoğlu, Başkan Başkanışmanı Süheyl Önen ve U19 Milli Takımı Teknik Direktörü Ogün Temizkançoğlu temsil etti. Batı Trakya’da yaşayan soydaşlarımızın büyük ilgi gösterdiği gecede bir konuşma yapan Genel Sekreter Kazancıoğlu, Türk nüfusun yoğun yaşadığı Gümölcine’de bulunmaktan çok mutlu olduklarını belirterek “2007’de de katıldığımız bu organizasyona ve bölgeye Türkiye Futbol Federasyonu olarak ayrı bir önem veriyoruz. Bugüne kadar devam eden samimi ilişkiler bundan sonra daha da artacak” dedi. Genel Sekreter Kazancıoğlu ve Süheyl Önen gecede 2000-2008 yılları arasında Yunanistan Futbol Federasyonu Başkanlığı yapan Vassilis Gagatsis’e plaket ve Milli Takım forması hediye etti. TFF heyeti ayrıca, Gümölcine kentinin takımı Pantharikikos ile Yunanistan’ın lig lideri Olympiakos arasındaki lig mücadelesini de izledi.

Sarvan’dan hakemlere kart uyarısı

MHK Başkanı Oğuz Sarvan, 10 Şubat günü düzenlediği basın toplantısında, kulüplerin açıklamalarının bazen aşırıya gittiğini, ligin mevcut hakemlerle tamamlanacağını söyledi. Sarvan, İzmir Hilton Otel’inde düzenlediği basın toplantısında, devre arasındaki hakem seminerinden sonra gerektiği zaman idari ve teknik konularda basın toplantısı yapma kararı aldıklarını hatırlatarak, Antalya’daki hakem seminerinde en önemli sorunun, kart sayısının fazlalığı olduğunu dile getirdiklerini ve hakemlere kart sayısını kişiliklerini ön plana çıkartarak azaltmalarını tavsiye ettiklerini söyledi. Sarvan, ikinci yarıda oynanan karşılaşmalarda bu başarıyı sağlayamadıklarını belirterek, “Gereksiz kartların çıktığını görmekteyiz. Bu konuda görüşmelerimiz devam ediyor. Geçen hafta 8 hakem arkadaşımızla görüştük, önümüzdeki hafta da bu konu üzerine toplantılar yapacağız” diye konuştu. Kart isteyen oyuncuya kart gösterilmesi konusunda sezon başında UEFA’nın kriterlerine göre bir karar aldıklarını hatırlatan Sarvan, “Bu karar yurt dışında uygulanmıyorsa bu

onların sorunu. Biz geri adım atmak durumunda değiliz. Uygulamamız devam edecek. Bu harekete kart gösterilmesine rağmen, oyuncular hâlâ kart görmeye devam ediyor. Bu enteresan. Buna oyuncuların dikkat etmesi gerekiyor” dedi. Sarvan, sezon başından beri amatör maçlar dâhil olmak üzere, kendilerine maçta kural hatası olduğu için tekrar talebi geldiğini, bunlardan bir kısmının tekrar oynandığını söyledi. Avrupa’daki liglerden bir kaç kural hatası örneği veren Sarvan, maçta kural hatasının olması için hakemin kuralları çok açık ihlal etmesi gerektiğini söyledi. Bazı kulüplerin yaptığı açıklamaları ve yayınladığı bildirileri değerlendiren Sarvan, “Bunların bir takım nedenleri var. Takım kötüye gittiği zaman kendi taraftarlarına mesaj verme

ihtiyacı duyuyorlar. Zaman zaman da hakemleri etkilemek amacıyla yapılıyor bu açıklamalar. Futbolcu da sahaya çıkınca her karara tepki veriyor” şeklinde konuştu. Yapılan bu tür açıklamaların kendilerini etkilemediğini ifade eden Sarvan, şunları kaydetti: “Bizi üzen bu açıklamalar bazen aşırıya gidiyor ve haksız iddialar ortaya atılıyor. Elimizde bir kadro var, daha iyisi yok. Futbolcu, 17-18 yaşında Milli Takım’da oynayabilir, ama hakemlikte bu söz konusu değil. Hakemlerin belirli tecrübeleri yaşaması gerekiyor. Bundan daha iyisi yok. Bu lig bu hakemlerle bitecek. Bizim amacımız hakemlerin en az baskı ortamında maç yönetmesini sağlamak ve en az hatayla ligi bitirmek.”

MHK’dan bireysel değerlendirme toplantısı

Merkez Hakem Kurulu, 4-5 Şubat tarihlerinde İstanbul’da 8 Turkcell Süper Lig hakemiyle bireysel değerlendirme toplantısı yaptı. Hakem hatalarını en aza indirmek için eğitim ve değerlendirme çalışmalarını periyodik olarak sürdüren MHK’nın konuya ilişkin açıklamasında, “Sezonun ikinci yarısında oynanan maçlarda görev alan hakemlerimizin performanslarında olumlu gelişmeler var. Ancak bazı müsabakalarda tespit edilen hataları gidermek, tekrarlarını önlemek ve kural uygulamalarında standardı yakalamak amacıyla bu çalışmalar yapıyoruz” denildi. MHK’nın bireysel değerlendirme toplantılarına çağrılan hakemler Süleyman Abay, Kamil Abitoğlu, Fırat Aydınus, Serkan Çınar, Koray Gençerler, Hakan Özkan, Özgüç Türkalp ve Abdullah Yılmaz’dı.

Kazakistan-Estonya maçını Hüseyin Göçek yönetti

Antalya’da 11 Şubat 2009 Çarşamba günü oynanan Kazakistan-Estonya özel maçını, FIFA kokartlı hakemimiz Hüseyin Göçek yönetti. WOW Futbol Merkezi’nde oynanan ve Kazakistan’ın 2-0 üstünlüğüyle tamamlanan maçta Göçek’in yardımcılıklarını Serkan Ok ile Erdiç Sezertam, dördüncü hakemliğini ise Halis Özkahya yaptı.

Özkahya ve Yıldırım hakem kursuna katıldı

FIFA listesine 2009 yılında dâhil edilen hakemlerimiz Halis Özkahya ile Yunus Yıldırım, İspanya’da düzenlenen UEFA Hakem Kursu’na davet edildi. Özkahya ve Yıldırım, 1-6 Şubat 2009 tarihleri arasında Malaga kentinde gerçekleştirilen kursa katılarak Türkiye’ye döndü.

Müftüoğlu ve Abitoğlu’na geçmiş olsun

Üst Klasman hakemlerimizden Kuddusi Müftüoğlu ve Kamil Abitoğlu, 19 Şubat günü Alanya-Antalya karayolunda trafik kazası geçirdi. Antalya istikametinde seyrettikleri sırada otomobillerinin şarampole yuvarlanması sonucu yaralanan hakemlerimizin ilk tedavileri Serik Devlet Hastanesi’nde gerçekleştirildi. Daha sonra taburcu edilen Müftüoğlu ve Abitoğlu’na geçmiş olsun dileriz.

UEFA'dan üçüncü denetleme

Fenerbahçe Şükrü Saracoğlu Stadı'nda 20 Mayıs'ta oynanacak UEFA Kupası Finali öncesi, UEFA ve TEAM heyeti üçüncü organizasyon ziyaretini gerçekleştirdi. Medya ve Tanıtım Bölümleri 23 Nisan'da Esmâ Sultan Yalısı'nın ev sahipliği yapacağı Kupa Teslim Töreni'nin detaylarını yayıncı kuruluş Show TV ve VIP bölümüyle paylaştı. Tanıtım Departmanı, Ticari İşler Departmanı'yla Taraftar Alanları üzerine çeşitli çalışmalar yaptı ve iletişim planını değerlendirdi. Ticari İşler Departmanı temiz (reklamsız) stadyum konsepti üzerinde çalıştı ve depo yerlerini belirledi. Sportif İşler Departmanı ve Stadyum İşleri Departmanı Akreditasyon, maç öncesi seremonileri, maç organizasyonu, elektrik ve telekom ihtiyaçları ile taraftar hizmetleri konuları üzerine çalıştı. Lojistik Departmanı gün boyu şoför ve gönüllü

mülakatlarına devam etti. VIP Departmanı ise ulaşım konuları, Kupa Teslim Töreni ve Resmi Yemek'le ilgili çalışmalarını yürüttü. Son gün yapılan toplantılarda, finalist takımlar ile hakemlerin İstanbul'da maç öncesi yapacağı hazırlıklar ve finalin sağlık konsepti değerlendirildi. Lojistik Departmanı şoför ve gönüllü mülakatlarına devam ederken VIP hizmetleri departmanı protokol tribününün oturma planı üzerinde çalıştı. Yapılan görüşmeler sonucu final için 75 gönüllü ve 100 şoför onaylandı. Kapanış toplantısında ise her departman üç günlük çalışmalarını özetledi. Üç saat süren toplantıdan sonra yenilen öğle yemeğinin ardından UEFA ve TEAM heyetleri İstanbul'dan ayrıldı. Bir sonraki organizasyon ihtiyacı ile taraftar hizmetleri konuları yapılacak ve bu finalden önceki son ziyaret olacak.

Fortis Türkiye Kupası yarı final kuraları çekildi

Fortis Türkiye Kupası yarı final kuraları Ataköy Olimpiyat Evi'nde çekildi. Yarı finalde Ankaraspor-Besiktaş ve Fenerbahçe-Sivasspor eşleşmeleri gerçekleşti. Kupada ilk maçlar 3-4 Mart tarihlerinde oynanacak. Ankaraspor ile Beşiktaş 3 Mart Salı günü Yenikent Stadı'nda saat 20.00'de, Fenerbahçe ile Sivasspor da 4 Mart Çarşamba günü Fenerbahçe Şükrü Saracoğlu Stadı'nda saat 20.00'e karşı karşıya gelecek. Rövanş maçları ise 22 Nisan'da Sivasspor ve Beşiktaş'ın sahalarında oynanacak. Fortis

Türkiye Kupası'nda final tarihi ise 13 Mayıs 2009. Kura çekimine Ankaraspor, Beşiktaş, Fenerbahçe ve

Sivasspor kulüplerinin temsilcileri ile TFF Genel Sekreteri Metin Kazancıoğlu, TFF Genel Sekreter Vekili Gıyasettin Şenman, Profesyonel Maçlar Planlama ve Organizasyon Müdürü Ufuk Şepik katıldı. Fortis Türkiye Kupası Statüsü'ne göre yarı final müsabakaları çift maçlı eliminasyon sistemine göre oynanacak. Yarı final müsabakalarında puanların eşitliği halinde averaj göz önüne alınacak ve deplasmanda daha fazla gol atan takım tur atlayacak. Bu durumda da tur atlayan takım belirlenemiyorsa, yani iki takımın da içeride ve deplasmanda attıkları gol sayısı eşit ise, ikinci müsabaka 15'er dakikalık iki devre halinde uzatılacak. Uzatma süresinde de eşitlik bozulmazsa seri penaltı atışları yapılarak tur atlayan takım belirlenecek.

Celal Birsen'i kaybettik

Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Celal Birsen, 14 Şubat günü İstanbul'da geçirdiği trafik kazasında hayatını kaybetti. Birsen'in cenazesi, 15 Şubat günü Fatih Camii'nde ikinci namazını müteakip kılınan cenaze namazının ardından Edirnekapı Mezarlığı'nda defnedildi. Cenaze törenine Birsen'in ailesinin yanı sıra, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hayati Yazıcı, TFF Başkan Vekili Lutfi Arıboğan, TFF Yönetim Kurulu üyeleri Levent Kızıl ve Hakan Kanık ile Genel Sekreter Vekili Gıyasettin Şenman da katıldı. Ayrıca lig maçlarından önce Birsen için 1 dakikalık saygı duruşunda bulunuldu.

Metin Çekiçler'in acı kaybı

Genç Milli Takımlar Antrenörü Metin Çekiçler'in annesi Muazzez Çekiçler vefat etti. Muazzez Çekiçler'in cenazesi Kuzguncuk Camii'nde öğle namazını müteakip kılınan cenaze namazının ardından Çengelköy Kabristanı'nda toprağa verildi. Metin Çekiçler ve ailesine başsağlığı, merhume Muazzez Çekiçler'e Allah'tan rahmet dileriz.

Cankurtaran vefat etti

1974-76 yılları arasında Fenerbahçe Kulübü'nün başkanlığını yapan Emin Cankurtaran (79), 20 Şubat günü hayatını kaybetti. Cankurtaran'ın cenazesi 22 Şubat Pazar günü Teşvikiye Camii'nde öğle namazını müteakip kılınan cenaze namazının ardından toprağa verildi. Cenaze törenine TFF Başkanı Mahmut Özgener de katıldı. Cankurtaran'a Allah'tan rahmet, acılı ailesi ve spor dünyasına başsağlığı dileriz.

Kaynak kardeşlerin baba acısı

Türk futboluna tam 6 futbolcu armağan eden Adanalı Kaynak ailesinin babası Hakkı Kaynak, 10 Şubat günü hayatını kaybetti. 8 çocuğunun 6'sı üst düzey futbolcu olan, Reşit, Kayhan, Orhan, Ayhan, İrfan ve İlhan Kaynak kardeşlerin babası Hakkı Kaynak'ın cenazesi, Ceyhan'ın Soysalı köyünde toprağa verildi. Hakkı Kaynak'a Allah'tan rahmet, Kaynak ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

Kocaeli'de bayan futbolu paneli

TFF'nin bayan futbolunun gelişimine katkıda bulunmak ve bayanların futbolun içerisinde daha çok yer almasını sağlamak amacıyla farklı illerde düzenlediği "Türkiye'de Bayan Futbolu" başlıklı panellerden biri de Kocaeli Yunus Emre Kültür Merkezi'nde yapıldı. TFF Bayan Futbolu Geliştirme Yönetmeni Erden Or ve Bayan Milli Takım Antrenörü Aysun Boyacı'nın yanı sıra Sakarya Yenikent Güneşspor Kulübü

Başkanı Sinan Panta ile aynı takımın oyuncularından Esra Erol'un da konuşmacı olarak katıldığı panelde bayan futbolunun Türkiye'deki durumu ve gelişimi tartışıldı. Erden Or, yapılan seminerlerle Türkiye genelinde bayan futbolunu geliştirmeyi amaçladıklarını ifade ederek "Bugün pek çok erkeğin ve ailenin kafasında 'Kızlar futbol oynayabilir mi?' gibi bir düşünce var. Ama dünyada ve Türkiye'de artık birçok kız futbol

oynuyor. Bunu hepimiz biliyoruz. Bunun en güzel örneği İngiltere. Bu ülkeye baktığımızda bayan futbolcu sayısı 1 milyonu bulmuş durumda" dedi. Bayan Milli Takım antrenörlerinden Aysun Boyacı ise bayan futbolunun Türkiye'de henüz tam olarak yaygınlaşmasının sağlanmadığını belirterek, TFF olarak bayan futbolunun geliştirilmesi ve tanıtılması aşamasında yeni projeler ürettiklerini kaydetti.

U18'ler Finlandiya'ya gol yağdırdı

Teknik Direktör Şenol Ustaömer yönetimindeki U18 Milli Takımımız, Finlandiya ile oynadığı iki özel maçı da farklı skorlarla kazandı. 9 Şubat'ta Kasımpaşa Stadı'nda oynanan ilk maçı 8-2 kazanan takımımızın bu karşılaşmadaki gollerini 15. dakikada Serdar Gürler, 31 ve 37. dakikalarda Musa Emre Kılınc, 46, 55 ve 58. dakikalarda Cem Sultan, 61. dakikada Furkan Aydın ve 80. dakikada Berk Neziroğulları kaydederken, Finlandiya'nın gollerini 7. dakikada Roope ve 83. dakikada Sotka attı. U18 Takımımız, 11 Şubat günü Beylerbeyi 75. Yıl Stadı'nda oynanan ikinci maçı da 22. dakikada Özgür Çek, 59. dakikada Yaser Hacımustafoğlu ve 86. dakikada Serdar Gürler'in gollarıyla 3-0 kazandı.

U17'ler İspanya'da ikinci oldu

Teknik Direktör Abdullah Ercan yönetimindeki U17 Milli Takımımız, İspanya'da düzenlenen La Manga Turnuvası'nda üç rakibiyle de berabere kalarak ikinci oldu. Çek Cumhuriyeti, Hollanda ve Norveç'in katıldığı turnavadaki ilk maçında Çek Cumhuriyeti ile karşılaşan U17 Takımımız sahadan 1-1'lik beraberlikle ayrıldı. Takımımızın golünü 22. dakikada Deniz Herber attı. Norveç ile Hollanda arasında oynanan günün diğer maçı da 2-2 sona erdi. Millilerimiz ikinci maçında Norveç'le golsüz berabere kalırken, Çek Cumhuriyeti, Hollanda'yı 4-0 mağlup etti. Son gün oynanan maçta ise takımımız 77. dakikada Ömer Ali Şahiner ve 80. dakikada Hasan Ahmet Sarı'nın attığı gollerle Hollanda ile 2-2 berabere kaldı. Norveç'i 6-1 yenen Çek Cumhuriyeti'nin birinci olduğu turnuvada U17 Takımımız kinciliği elde etti.

U19'lardan bir yenilgi, bir beraberlik

Teknik Direktör Ogün Temizkanoğlu yönetimindeki U19 Milli Takımımız, Bursa'daki Romanya ile oynadığı iki hazırlık maçından birini kaybederken diğerinde berabere kaldı. 17 Şubat'ta OYAK Renault Stadı'nda oynanan maç 0-0 sona ererken, 19 Şubat'ta Bursa Atatürk Stadı'nda yapılan ikinci maçı Romanya 30. dakikada Stafeu Marius'un golüyle 1-0 kazandı.

U19 Bayanlar ara kampa alındı

U19 Bayan Milli Takımımız, 23-27 Şubat 2009 tarihleri arası TFF Riva Milli Takımlar Tesisleri'nde ara kampa alındı. Bayan Milli Takımlar Sorumlusu Hamdi Aslan yönetiminde gerçekleştirilen kampa 27 oyuncu katıldı.

U15 Takımı seçmeleri yapıldı

U15 Milli Takımı (0101.1994) bölge seçmeleri Şubat ayında dört ilimizde gerçekleştirildi. U19, U17 ve U15 Milli Takım Teknik Direktörleri Ogün Temizkanoğlu, Abdullah Ercan ve Turhan Mesci'nin katıldığı seçmelerin ilki Adana, ikincisi İzmir, üçüncüsü İstanbul ve dördüncüsü de Samsun'da gerçekleştirildi.

Futsal Takımımız elendi

Futsal A Milli Takımımız, İsrail'de düzenlenen 2010 Avrupa Şampiyonası ön elemeleri D Grubu'nda 1 beraberlik, 2 yenilgi alarak elendi. İlk maçında ev sahibi İsrail'le 1-1 berabere kalan Ömer Kaner yönetimindeki millilerimiz, daha sonra Finlandiya'ya 2-0, Karadağ'a da 4-2 yenilerek dördüncü oldu. Grubu ilk sırada tamamlayan Finlandiya ile ikinci olan Karadağ yükselme grubuna çıktı.

İstanbul Sessizler şampiyon

TFF ve İşitme Engelliler Spor Federasyonu'nun işbirliği ile düzenlenen İşitme Engelli Bayanlar Futsal Şampiyonası finalleri Ankara'daki Ahmet Taner Kışlalı Spor Salonu'nda oynandı. Finalde Muğla Ortaca İşitme Engelliler takımını 1-0 yenen İstanbul Sessizler İşitme Engelliler şampiyon oldu. İzmir İşitme Engelliler'i 8-0 yenen Adana İşitme Engelliler de üçüncülüğü elde etti.

KKTC de futbolu kucaklıyor

Türkiye Futbol Federasyonu Futbol Geliştirme Merkezi tarafından uygulanmaya başlanan ve Türkiye’de futbolu daha üst seviyelere taşımayı amaçlayan “Türkiye Futbolu Kucaklıyor” projesi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne de uzanıyor. Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu (KTFF) yetkilileri, Futbol Geliştirme Merkezi Direktörü Ahmet Güvener’i ziyaret etti. Görüşme kapsamında Türkiye Futbolu

Kucaklıyor Projesi hakkında bilgi aktaran Ahmet Güvener, Türkiye’de futbolu besleyecek yeterli kaynak olmasına rağmen sorunun bu kaynakların etkin kullanılamamasından kaynaklandığını anlattı. KKTC’nin de sahip olduğu genç nüfus sayesinde Türk futboluna katkı yapacağı yolundaki görüşlerini aktaran Güvener, bu proje kapsamında düzenlenecek etkinliklere KKTC’den de

katılım sağlanmasının yararlı olacağını belirtti. Buna göre 27-29 Şubat 2009 tarihlerinde yapılacak HERKEŞiçinFUTBOL projesi etkinlik yönetimi kurslarına KTFF’den de bir yetkilinin katılmasına karar verildi. Böylelikle Kuzey Kıbrıs’ta da futbol eğitimi yeniden yapılandırılırken, antrenör eğitimlerinin de UEFA kriterleri kapsamında gerçekleştirilmesi sağlanabilecek.

Okul futbolu semineri Silifke’de düzenlendi

Lisanslı Futbolcu Temsilcisi Belirleme Sınavı 30 Mart’ta

“Lisanslı Futbolcu Temsilcisi” belirleme sınavı 30 Mart Pazartesi günü yapılacak. Sınava girmek isteyen adaylar, başvuru evraklarını 2 Mart 2009 Pazartesi günü mesai saati bitimine kadar, TFF Futbolcu ve Maç Temsilcileri Departmanı Ehlîbeyt Mahallesi 6. Sokak No: 3 Balgat-Ankara adresine eksiksiz olarak elden veya posta yolu ile ulaştıracak. Eksik belge, fotokopi veya faksla yapılan başvurulara inceleme yapılmayacak ve bu başvurularla ilgili işlem yapılmayacak.

Sevgililer aşklarını futbolla gösterdi

Sevgililer Günü’nde bu kez klasik aktiviteler yapmak istemeyen çiftler, kız arkadaşına futbolu sevdirmek isteyen erkekler, erkek arkadaşının pasıyla gol atmak isteyen bayanlar TFF Futbol Geliştirme Merkezi ve Meydan Alışveriş Merkezi’nin düzenlediği “Futbol Aşktır” etkinliğinde bulundu. 13, 14 ve 15 Şubat tarihlerinde Meydan Alışveriş Merkezi’ne gelen sevgililer, aşklarını futbolla gösterdi. Alışveriş Merkezi’ne kurulan 4x6 metrelik bir sahada ikili takımlar halinde yapılan karşılaşmalarda galip gelenler, Türkiye Futbol Federasyonu’ndan üzerinde “Futbol Aşktır” yazan tişörtü kazandı. Ancak unutulmaması gereken en önemli kural, erkeklerin attığı gollerin geçersiz olmasıydı.

Karma Futsal Turnuvası sona erdi

TFF FGM HiF Müdürlüğü ve İTÜ Beden Eğitimi Bölümü’nün İTÜ Maslak Ayazağa Spor Salonu’nda ortaklaşa düzenlediği 2008-2009 Eğitim-Öğretim Dönemi

Bayan-Erkek Karma Futsal Turnuvası sona erdi. “Feti Copy” ile “Yağcı Lab” takımları arasında oynanan maç, 6-2 “Yağcı Lab”ın galibiyeti ile sona erdi. Kapanış töreninde TFF FGM Bayan Futbolu Geliştirme Yönetmeni Erden Or ve TFF FGM HiF Bölgeler Esğüdüm Yönetmeni Taygun Erdem dereceye giren takımlara ödülleri verdi. TFF FGM Bayan Futbolu Geliştirme Yönetmeni Dr. Erden Or, yaptığı kapanış konuşmasında, bu gibi organizasyonların gelişerek devamının gelmesini ümit ettiklerini belirtti ve TFF FGM HiF Müdürlüğü’nün her zaman bu tür organizasyonlara ve turnuvalara desteğe hazır olduğunu vurguladı.

TFF, öğrencilere okul eğitimleriyle birlikte verimli bir futbol eğitim, öğretim ortamının sağlanması ve çocuklara futbolu eğlenceli bir oyun olarak oynatarak sevdirmek amacıyla yürüttüğü çalışmalara hız verdi. 2009 yılının Ocak ayı ortasında TFF ve Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan protokolle yaklaşık 35 bin okul, Türkiye Futbolu Kucaklıyor projesi kapsamına alınmıştı. Proje kapsamında okullarda futbolun yaygınlaşması ve sevdirmesi için görev yapacak ilkökul futbol koordinatörlerine yönelik eğitimler düzenleyen Futbol Geliştirme Merkezi’nin bu konudaki ilk semineri Mersin’in Silifke ilçesinde gerçekleştirildi. 30 Ocak 2009 tarihinde başlayan ve üç gün süren seminer, TFF Yönetim Kurulu üyesi Ufuk Özerten, FGM Direktörü Ahmet Güvener ve Milli Eğitim Bakanlığı Okul İçi Eğitim Spor ve İzcilik Daire Başkanı İsmail Toksöz’ün konuşmalarıyla başladı. Seminer kapsamında katılımcılara Türkiye Futbolu Kucaklıyor Projesi ve HERKEŞiçinFUTBOL (HiF) programı detaylı bir şekilde anlatıldı. Okul futboluna yönelik projelerin de aktarıldığı seminerde, şube müdürleri ile yapılan oturumlarda yeni projelerin karşılıklı paylaşımı sağlanarak, bu konuda grup çalışmaları yapıldı.

HERKEŞiçinFUTBOL Departmanı tarafından yürütülen okul futbolu projesi ile çocukların futbol yeteneklerini ortaya koymasına destek verilirken, futbol aracılığı ile çocukların çok yönlü gelişimlerinin (davranışsal - bilişsel - duyuşsal yönlerden) sağlanması hedefleniyor. Aynı zamanda yetenekli çocukların okullar veya kulüplerde lisanslı futbolcu olarak oynayabilmelerine de imkân veren program, böylece öğrencilerin ilköğretim okullarındaki eğitimlerinin yanı sıra futbol eğitimlerini ve futbol kariyerlerini sürdürebilmelerine imkân tanıyor.

Futbolun yeni tehdidi bahis şikesi

Futbolun yaratmış olduğu ekonomik büyüklük dünyada olduğu gibi ülkemizde de futbolu tehdit eden birçok unsurun ortaya çıkması sonucunu doğurmuştur. Profesyonelliğin gelişmemiş olduğu ve sporun henüz ekonomik bir faaliyet haline dönüşmediği yıllarda var olmayan riskler, günümüzde genelde sporu, özelde de futbolu çok ciddi bir biçimde etkisi altına almaktadır.

Sporun kitleler üzerindeki etkisine vurgu yapan raporlar ve deklarasyonların temelinde bu faaliyetlerin titizlikle korunmasının gerekliliği belirtilmekte ve alınması gereken önlemler üzerine de öneriler sunulmaktadır. Özellikle 2006 tarihli Arnaut Raporu, sporu tehdit eden unsurların bir nevi fotoğrafını çekmekte ve bu konular hakkında daha detaylı çalışmalar yapılmasını önermektedir.

Şiddet, ayrımcılık, doping, şike ve teşvik primi beşlemesi içinde günümüzde karşımıza şikenin bir alt başlığını oluşturan bahis şikesi çıkmaktadır. Bu alt başlık özellikle son 10 yılda spor bahis oyunlarındaki gelişmeye paralel olarak ortaya çıkmış ve diğer risk gruplarından daha farklı bir boyuta ulaşmıştır.

Bahis şikesi skandalları ile son beş yıl içinde Almanya, İngiltere, İtalya, Türkiye gibi önde gelen futbol ülkeleri çalkalanmış ve bu konuda ciddi soruşturmalar yapılmıştır. Peki, bahis şikесini futbolu tehdit eden diğer unsurlardan ayıran özellikler nelerdir ve bu şike türünü önlemek için ne gibi çalışmalar yapılmalıdır?

Bir kere, bu şike türü sportif amaçlı yapılan şikeden farklılık arz etmektedir. Şike olarak bildiğimiz eylem, şikeye taraf birey veya takımların belli bir müsabaka sonucu üzerinde

Şiddet, ayrımcılık, doping, şike ve teşvik primi beşlemesi sporu tehdit eden başlıca unsurlar olarak tanımlanıyor. Bu unsurlardan şikenin bir alt başlığını oluşturan bahis şikesi, özellikle son 10 yılda spor bahis oyunlarındaki gelişmeye paralel olarak ortaya çıktı ve diğer risk gruplarından daha farklı bir boyuta ulaştı.

anlaşmaları olarak tanımlanmaktadır. 5149 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun’da değişiklik yapılmasına yönelik olarak hazırlanan taslakta ise şike, “Bireysel veya takım halinde yapılan spor müsabakalarına sporcu, antrenör, teknik direktör, hakem veya her ne ad altında olursa olsun görevli olarak katılanlar ile sporcu veya takımı temsile yetkili olanların, karşılaşma veya yarışmanın sonucunu çıkar karşılığı anlaşıarak etkilemesi” şeklinde tanımlanmıştır. Tanımda da görüleceği üzere, şike eyleminde şikeye karışan bireyler sporun doğrudan aktörleri konumundadır. Ancak bahis şikesinde eylemi tasarlayan veya teşvik eden bireyler sporun aktörlerinden ziyade üçüncü kişilerdir. Bir örnekle konuyu açıklamak gerekirse, bugüne kadar yaşanan bahis şikesi olaylarında, bahis oyunlarından elde edilecek bir gelir karşılığında üçüncü kişiler, bir takımın belli sayıda sporcusu veya teknik kadrosu ile anlaşmakta ve müsabakanın belli bir sonuçla tamamlanmasını sağlamayı hedeflemektedirler. Her halükarda, eylemi yine sahada mücadele eden sporcular veya onların yöneticileri gerçekleştirmektedir ancak buradaki temel amaç alınacak haksız sonuç neticesinde sportif bir başarıya ulaşmak değil,

o sonuç nedeniyle bahis oyunları düzenleyen kuruluşlardan belli bir gelir elde etmektir. İşte bahis şikесini, klasik anlamdaki şikeden ayıran ve daha tehlikeli kılan temel özellik de üçüncü kişilerin bu aykırılığın meydana gelmesindeki müdahalesidir. Diğer bir anlatımla, bahis şikesinde herhangi bir sporcunun veya takımın galibiyeti neticesinde sportif müsabakanın gelişiminde, puan cetvelinde bir değişiklik amaçlanmamakta, sadece somut müsabaka sonucuna bağlı olarak bahis oyunlarından haksız bir gelir elde etmek hedef alınmaktadır. Spor kurumlarının bünyelerinde faaliyet gösteren disiplin kurulları ve şike tahkik kurulları açısından bahis şikесinin tespit edilebilmesi neredeyse imkânsızdır. Bunun nedeni, ilgili kurulların sadece spor kurumuna bağlı kulüp, sporcu veya yöneticiler hakkında işlem ve inceleme yapabilmesi, sporun aktörü olmayan kişiler hakkında soruşturma yapamaması ve karar alamamasıdır. Ayrıca, bahis oyunları oynatmaya yetkili kuruluşların düzenli ve sağlıklı bir bilgi akışı sağlamaması halinde bahis şikesi risklerinin tespiti de mümkün bulunmamaktadır. Bahis şikесinin yaygınlaşması ve özellikle futbolu ciddi bir biçimde tehdit eder hale gelmesinin ardından FIFA ve UEFA başta olmak üzere birçok ulusal futbol federasyonu, bahis şirketleri ile

anlaşmalar yaparak sürekli iletişim platformları oluşturma yoluna gitmişlerdir. Erken Uyarı Sistemi (Early Warning GmbH) ismiyle kurulan bu kuruluşlar, olağandışı bahis oynamaları ve benzeri risklerle ilgili olarak spor kuruluşlarını düzenli olarak bilgilendirmekte ve bunları raporlar halinde diğer kurum ve kuruluşlarla da paylaşmaktadır. Bu tür farklılıkların tespiti üzerine spor kurumları, ilgili müsabakaları gözlem altına almakta ve spor müsabakasının en sağlıklı bir şekilde gerçekleşerek sona ermesi için gerekli çalışmaları yapmaktadır.

Ülkemizde de bilindiği gibi, bahis oyunları özel bir kanunla devlet eliyle oynatılmakta ve kontrol edilmektedir. Bu şirketle TFF arasında da yurtdışındaki örneklerle benzer bir işbirliği protokolü imzalanmış durumdadır. Bu protokol çerçevesinde sürekli bir bilgi ağı oluşturulmuş ve alınan bilgiler dâhilinde gerekli incelemeler başlatılmış durumdadır. Kanaatimizce bu ve benzeri olaylarla ilgilenmek üzere TFF bünyesinde düzenli bir kurul ihdas edilmeli ve futbol müsabakalarındaki bu tür tehditler ve etik sorunlarla ilgili sürekli bir değerlendirme süreci oluşturulmalıdır.

Buna ek olarak, sporun aktörü olmayan kişilerin karıştığı eylemlerle ilgili savcılık eliyle incelemeler yapılmalı ve bu kişilerin sporun doğasına zarar veren ve haksız bir kazanç elde etmeyi öngören bu faaliyetleri denetlenmelidir. Bunun gerçekleşebilmesi için gerekli olan ise, şike ve teşvik priminin birer yasa hükmüyle suç haline getirilmesi ve konuya spor kurumları kadar soruşturma mercilerinin de hassasiyetle eğilmesidir.